

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

APJUNGĖS

AMERIKA, LDS ORGANĄ DARBININKĄ IR LIETUVIŲ ŽINIĄS

680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

Copyright

XXXVI. Nr. 67

PENKTADIENIS (Friday)

GRUODŽIO (DEC.) 21 D. 1951 M.

10 CENTŲ

Sveiki Sulaukę Šventų Kaledų

PRAMONIKŲ IR DARBININKŲ ATSTOVAI PAKVIESTI TARTIS

Washingtonas. — Gruodžio 31 d. baigiasi plieno pramonės darbininkų su įmonėmis sutartis. Ta proga CIO unija reikalauja pakelti 15 centų valandai atlyginimą, garantuoti tam tikras metines pajamas ir kelias kitų reikalavimų. Jos reikalavimų nepatenkinus, unija atsisako be sutarties dirbti ir žada nuo sausio 1 d. pradėti streiką. Įmonės iš savo pusės atsisako be sutarties dirbti ir žada nuo sausio 1 d. pradėti streiką. Įmonės iš savo pusės atsisako be sutarties dirbti ir žada nuo sausio 1 d. pradėti streiką.

PEIKIA KOMUNISTAMS PASŲ DAVIMĄ

Washingtonas. — Vidaus saugumo senato komisija padarė Valstybės Departamentui priekaištą, kad balandžio mėn. buvo išduoti pasai žinomų komunistų grupė, kurie su tais pasais išvyko propagandinei kelionei į Sovietų Sąjungą. Išdavimas pasų žinioms komunistams palengvina jų kurerių sistemai žinias perduoti ir tarptautinę komunistinio aparato kontrolę. Komisija nusprendė, kad liudininkų protokolais būtų persiųstas teisingumo įstaigoms ištirti, ar išvykstantiųjų buvo teisingai pareikšti kelionės planai.

Ta 14 asmenų delegacija susidėjo iš įvairių daugiausia nepriklausomų unijų narių, bet tarp jų buvo ir priklausančių CIO ir AFL. Būdami Sovietuose, tos delegacijos nariai pasirašė pareiškimą, jog Sovietai esą taikus kraštas ir jame esą visos įmanomos laisvės. Grįžę į JAV, jie sakė kalbas, kuriose buvo varoma sovietinė propaganda.

SOVIETAI GRAŽINO JAV LEDLAUŽIUS

Bremerhaven. — Po ilgo dešimo Sovietai pagaliau gražino jiems karo metu JAV paskolintus ledlaužius Northwind ir Westwind, abu po 6,500 tonų. Pažymima, jog ledlaužius atgabėję Sovietų jūrininkai buvo labai šaltai sutikti. Nors krantinėje stovėjo amerikiečių uosto komendantas su būriu karininkų, bet nė viena pusė nepakėlė rankos pasveikinti.

Perimti iš rusų ledlaužiai rasti labai apleisti ir nešvarūs. Dėl to rutės būtų pirmausia nugabenti į dokus, kur bus apžiūrėti bei sutvarkyti ir tik tuomet plauks per Atlantą.

PABĖGĖLIŲ NEMAŽEJA

Berlynas. — Iš sovietinės Vokietijos zonos pabėgėlių banga vis didėja. Pernai metais lapkričio mėn. perbėgo 3500 asmenų, o šįmet jau 5100. Tarp jų ir 76 svetimšaliai. Vienų vadinamų liaudies policininkų praėjusį mėnesį atbėgo 114. Viso jų nuo 1950 m. birželio mėn. atbėgo 1847, kas sudaro apie du batalionus.

gimimai galėtų būti pakelti tik 8-9 centus. Bet ir streikas labai žalingai atsilieptų ne tik šiaip krašto ūkiui, bet ir ginklavimosi programos vykdymui. Dėl to dedamos pastangos, kad būtų pasiekta susitarimo ir išvengta bet kokių plieno gamybos sutrukdymo. Juo labiau kad ateinančiais metais numatyta pagaminti dviem milijonais tonų daugiau, kaip buvo pagaminta šiais metais, kada gamyba siekė 100 milijonų tonų. Surasti abiem pusėm priimtina sprendimą kainų priežiūros įstaigos viršininkas D. Sallė pakvietė plieno įmonių atstovus ir CIO pirmininką Murray konferencijai.

JUNGT. TAUTOS UŽ VAKARŲ NUSIGINKLAVIMO PLANĄ

Paryžius. — Jungt. Tautų politinis komitetas 42 balsais prieš 6 atmetė Sovietų nusiginklavimo planą, kuriuo buvo reikalaujama tuojau uždrausti atominis ginklus ir po to tartis dėl nusiginklavimo kontrolės. Kartu buvo priimtas Vakarų valstybių pasiūlytas nusiginklavimo planas 44 balsais prieš 5.

Vakarų nusiginklavimo plane numatoma sudaryti iš 12 narių nusiginklavimo komisija, kuri turės paruošti nusiginklavimo ir atominės energijos kontrolės bei atominį ginklų uždraudimo sutartį. Visi kraštai šiai komisijai turėtų suteikti žinias apie savo karo pajėgas bei ginklus, įskaitant ir atominės bombas. Kadangi Sovietai prieš tai pasisakė, manoma, kad jie šias žinias suteikti atsisakys.

KŪČIŲ NAKTĮ POPIEŽIUS ATLAIKYS IŠKILMINGAS MĖSIAS

Vatikanas. — Oficialiai Vatikanas paskelbta, jog Kūčių naktį, 12 val., Popiežius atlaikys iškilmingas mišias, kurios bus transliuojamos per radiją į visą pasaulį. Pamaldos greičiausiai įvyks Vatikano Matildos koplyčioj, dalyvaujant diplomatiniam korpusui ir aukštiesiems Bažnyčios atstovams.

Lybija gauna nepriklausomybę

Tripolis. — Oficialiai paskelbta, jog Lybija nepriklausomybę gaus gruodžio 27 d. ar tuojau po to. Jungt. Tautos Lybijai nepriklausomybę pažadėjo dar prieš 1952 metus. Šią buvusią Italijos koloniją ligi šiol tvarkė anglai ir prancūzai.

Šauks karo tarnybon užsieniečius darbininkus

Washingtonas. — Mobilizacijos įstaigos atstovas pareiškė, jog iškyla JAV dirbančių užsieniečių darbininkų šaukimo į kariuomenę klausimas, nes daugeliui šesiu mėnesių laikotarpis, kurio metu jie nuo karinės tarnybos laisvi, jau yra praėjęs.

Komunistai įteikė belaisvių sąrašus

Tokio. — Korejos paliaubų derybose komunistai pagaliau sutiko su pakartotiniu Jungt. Tautų delegacijos reikalavimu ir teikė turimų sąjungininkų belaisvių sąrašą. Jame nurodyta vardai 11,559 belaisvių, iš kurių 3198 yra yra amerikiečiai. Komunistų pranešimas skaičius palyginti yra labai mažas, nes nuo karo pradžios sąjungininkų duomenimis į priešui nelaisvę pateko apie 100,000 Vakarų valstybių ir Pietų Korejos karių. Jungt. Tautų delegacija įteikė komunistams 132,472 sąjungininkų nelaisvės esančių komunistų karių sąrašą.

Kad iš 12,000 amerikiečių, kurie laikomi patekusiais į priešui nelaisvę, buvo pranešta tik 3198 pavardės, didelio nusistebėjimo nesukėlė, nes jau

anksčiau buvo pranešta, jog komunistai nuo 6,000 ligi 8,000 amerikiečių belaisvių yra išuždę. Taip pat komunistų įteiktose sąrašuose yra vardai 919 anglų, 234 turkų, 40 filipiniečių, 10 prancūzų, 6 australų, 4 Pietų Afrikos piliečių, 3 japonų (tur būt, japonų kilmės amerikiečių) ir po 1 kanadiečių, graikų ir olandų.

Dėl komunistų įteiktų belaisvių sąrašų oficialiai dar nepadaryta jokių pareiškimų. Bet neoficialiai iš Jungt. Tautų karinės vadovybės sluoksnių pareiškiama, jog neįtikimas dalykas, kad tie sąrašai yra pilni, nes juose tėra dešimta dalis tų Jungt. Tautų ir Pietų Korejos karių, kurie laikomi patekusiais priešui į nelaisvę. Tik apie 7,000 Pietų Korejos kareivių sąrašuose ypač laikomas neįtikima.

kimu. Kad jų buvo daugiau nėra jokios abejonės. Tai rodo ir pačių komunistų pasisakymai, kad dalis jų tariamai savanoriškai perėjo į komunistų armiją, o kiti perėjo į civilinį gyvenimą. Manoma, kad iš tikro tam tikra Pietų Korejos belaisvių dalis buvo prievarta paimiti į komunistų kariuomenę.

Derybos belaisvių klausimu yra šiuo metu sustojusios, kol bus ištirti gauti sąrašai. Ko Jungt. Tautų delegacija toliau imsis, kol kas nėra paaiškėję. Bet neabejotina, jog bus dedamos visos pastangos, kad visi belaisvę patekę kariai būtų iš komunistų rankų išvaduoti.

Dėl paliaubų vykdymo sąlygų buvo tariamasi toliau, bet ligi šiol jokios pažangos nepadaryta.

SOVIETAI STATO MILŽINIŠKĄ LAIVYNĄ

Londonas. — Anglų laivyno metraštis paskelbė, kad Sovietai paskubomis stato milžinišką laivyną. Šiuo metu jie jau turi ne mažiau kaip 370 povandeninių laivų ir suplanavę dar 1,000 pastatyti. Iš šių greitųjų povandeninių laivų 120 jau statoma. Taip pat Sovietai esą užsimoję pastatyti naujo tipo povandeninį minininką, kuris galėtų plaukti 25 mazgų greičiu į valandą ir būtų aprūpintas vokiečių išrastais "Schnorkel" kvėpavimo aparatais.

RŪPINASI VENGRIJŲ INTERNUOTAI LAKŲNAIS

Frankfurtas. — Pakeliui į Vengriją, naujasis JAV pasiuntinys Ch. M. Ravndal buvo sustojęs Frankfurte, kur pareiškė, jog vienas pirmųjų jo žygių Budapešte bus internuotų JAV lakūnų išlaisvinimo reikalas. Vengrai lakūnus kaltina, kad jie tariamai turėjo uždavinį nuleisti Vengrijoje šnipus, bet šis kaltinimas JAV yra griežtai atmetamas. Pakeliui į Jugoslaviją lėktuvas buvo paklydęs ir Sovietų lėktuvų priverstas nusileisti Vengrijos teritorijoje. Valstybės Departamentas taip pat svarsto, kokių priemonių turėtų būti imtasi jei komunistai ir toliau nenorėtų lakūnų paleisti. ralais, kurie leidžia neribotą laiką pasilikti po vandeniu.

Metraščio redakcija pažymi, jog žinių apie Sovietų laivyną yra labai sunku gauti. Bet iš patikimų šaltinių turimais duomenimis jų laivyno programa dar apima statybą 3 kovos laivų, 20 kreiserių ir 120 naikintojų. Taip pat esą žinių, kad raudonasis laivynas paskutiniuosiais metais nuo vieno ligi keturių kovos laivų jau esąs pastatęs. Jie esą 42-45,000 tonų.

Užsakė atominį lėktuvą motorą

Washingtonas. — JAV oro pajėgos Pratt and Whitney Corp., East Hartford, Conn., užsakė pastatyti atominį lėktuvo motorą. Tai naujas bandymas panaudoti atominę energiją skraidymo tikslams. Manoma, jog tokio motoro statyba pareikalaus didelių lėšų ir truks eilę metų.

Gen. W. F. Dean tebesą gyvas

Jungt. Tautų karinė vadovybė paskelbė, jog komunistų įteiktose belaisvių sąrašuose yra įrašytas ir gen. Dean. 24 pėstininkų divizijos vadas, kuris prieš 17 mėn. paskutiniu nemorėtų lakūnų paleisti. ralais, kurie leidžia neribotą laiką pasilikti po vandeniu.

Kelkit, kelkit, piemeneliai...

1952 M. ATLANTO PAKTO PLANAS JAU PARUOŠTAS

Paryžius. — Amerikos pagalbos teikimo įgaliojimas W. A. Harriman paskelbė, jog dvylikos Atlanto sąjungos kraštų bendras veiklos planas 1952 metams jau paruoštas su tiksliais skaičiais, apimančiais personalo, lėšų, ginklų ir organizacijos klausimus. Taip pat sudaryti apmatai ir 1953 m. bei 1954 m. planams. Kadangi planas apima daug karinių paslapčių, jis viešumai neskelbiamas. Bet laikoma galimu dalyku, jog dėl jo politinių klausimų tarp sąjungininkų gali kilti dar kai kurių nesutarimų. Pavyzdžiui,

dėl numatomo lėšų kariniams reikalams padidinimo, su kuo ne visi kraštai nori sutikti. Šis dalykas paaiškės sausio mėn. susirinkus posėdžiui Atlanto sąjungos tarybos komitetui, kuriame paskirų kraštų atstovai praneš į vyriausybės pažinrus ir nusistatymus.

Komunistai ištrėmė 1238 misionierius

Vatikanas. — Fides agentūra praneša, jog 1951 m. Kinijos komunistai ištrėmė 1238 katalikų misionierius. Kalėjimuose dar laikomi 300.

PARAIGONAI NEGALI IMTI JOKIŲ DOVANŲ

sako prez. Trumanas

Washingtonas. — Laiške Federal Housing and Home Finance Agency viršininkui Foley prez. Trumanas pareiškė, jog visiems vyriausybės tarnautojams turi būti uždrausta imti kokias nors dovanas iš asmenų, kurie turi reikalų su vyriausybe. Kartu prezidentas pagyrė Foley užsimojimą - užkirsti kelią savo įstaigų korupcijos reiškiniams, jo žinioj esantiems valdininkams nurodant, jog neleistina imti dovanas iš asmenų ar įstaigų, kurių turi reikalą su jo vadovaujama įstaiga.

ŠUGLAUSTOS ŽINIOS

• Prez. Trumanas įspėjo Koreją, jog nelaisvę patekusių amerikiečių artimuosius, kad komunistų įteikti belaisvių sąrašai nėra dar pilnai patikrinti ir nežinia, kiek jie pilni, todėl dėl trūkstantį sąrašuose belaisvių dar nereikia galutinai netekti vilties.

• Jungt. Tautų politinis komitetas prieš sovietinio bloko balsus nutarė, kad Jungt. Tautos tuojau imtųsi ištirti, ar Vokietijoje yra įmanomi visiškai laisvi rinkimai.

• Sovietų užs. reik. min. Višinskis Jungt. Tautos išskėlė reikalavimą, kad būtų atšauktas JAV savitarpinio saugumo įstatymas, kuriuo užsieniui paskirta 7,500 milijonų dolerių pagalbos. Jame numatyta 100 milijonų dolerių pagalba komunistų persekiojamiems Višinskis laiko kišimusi į komunistinių kraštų vidaus reikalus.

• Anglijai pasižadėjus su numatyta kurti Europos armiją artimai bendradarbiauti, prancūzų atsakingi politikai yra nuomonės, jog tą planą galima bus įgyvendinti. Tuo reikalu gruodžio 27 d. šaukiama Prancūzijos, Italijos, Vakarų Vokietijos, Belgijos, Olandijos ir Liuksemburgo konferencija. Visi šie kraštai turėtų toje armijoje dalyvauti.

• Dėl audrų Atlante visa eilė net didžiųjų keleivinių laivų negali laiku pasiekti paskyrimo uostų. Ypač sunkioj padėty yra trys nedideli laivai, kurie gabena į JAV 3805 tremtinius. Nė vienas jų negalės laiku pasiekti New Yorką.

• Maskva paskelbė, kad įvykdyta mirties bausmė tariamai amerikiečių su parašiais nuleistiem dviem šnipam. Valst. Departamento sekr. Achesonas pažymėjo, kad Sovietų žinia apie amerikiečių tariamų šnipų nuleidimą yra Sovietų pramanyta propagandiniais tikslais.

• JAV įteikė Sovietams notą, kurioj atmetami Sovietų kaltinimai, jog kuriama Vidur. Rytų vieninga karinė vadovybė esanti sudaroma puolimo tikslais. JAV savo notoj nurodo, jog šios priemonės imtis priverstė agresyvi Sovietų laikysena, nes Sovietai jau susitarimuose su naciais stengėsi užsitikrinti, jog tiek kraštai bus palikti jų įtakos sferoj ir dabar rodo savo agresinius tikslus, kišdamiesi į tų kraštų vidaus reikalus.

• Rugpjūčio mėn. Sovietų atstovas Malikas Jungt. Tautoms buvo įteikęs, tariamai 37 komunistų nelaisvėj esančių amerikiečių reikalavimą, kad būtų baigtas Korejos karas. Bet dabar komunistų įteiktose belaisvių sąrašuose 27 iš tų belaisvių visai nėra.

REISKIAME GILIA UZUOJAUTĄ IR RYZTAMES

ALRK NEW YORKO IR NEW JERSEY APSKRICIŲ SEIMELIO NUTARIMAI

Amerikos Lietuvių R. Katalikų Federacijos New Yorko ir New Jersey apskr. seimelis, susirinkę 1951. gruodžio 16 d. New Yorke,

turėdamas galvoje bolševikų okupuotosios Lietuvos labai sunkų gyvenimą, žmonių žudymą ir trėmimą mirčiai ir Sibirą; turėdamas galvoj Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto veikimą, siekiantį Lietuvai padėti ir ją iš bolševikų vergijos išvaduoti;

turėdamas galvoje šio krašto valdžios lig šiol rodytą Lietuvai palankumą,

nutaria:

1. Pareikšti savo gilų užuojautą bolševikų persekiojimus kenčiantiems broliams ir sesėms Lietuvoje;

2. Pasveikinti ALTK, sekmingai besirūpinantį Lietuvos vadavimo reikalais, ir Vyriausią kenciančios ir kovojančios Lietuvos įstaigą, esančią šioje geležinės uždangos pusėje — Vyriausiąjį Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą, palinkėti jam pasisekimo darbuose, kad neiškryptų iš demokratinio kelio; seimelis pažada Amerikos lietuvių katalikų paramą Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto veiklai.

3. Seimelis nutaria pareikšti apgailestavimą dėl vadistinių reikiųjų, kurie trukdo Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto darbą ir gresia taip reikalingam šiuo metu visų lietuvių vieningumui.

4. Seimelis dėkoja šio krašto valdžiai už palankumą Lietuvai ir prašo ją paremti Lietuvos reikalus ir ateityje tiek tarptautinėse, tiek pačios Amerikos įstaigose, kaip National Committee for a Free Europe ir kitose.

Seimelis, apsvairstę Federacijos veiklą, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės steigimą, katalikiškosios spaudos reikalus, nutarė:

1. Paraginti visus lietuvius prisidėti prie organizuojamos Lietuvių Bendruomenės, būti jos nariais ir joje gyvai veikti;

2. Išreikšti pageidavimą, kad kiekviena katalikiška draugija dalyvautų Kat. Federacijos susirinkimuose ir prie jos priklaustyti, užsimokėdama savo nario mokesį Federacijai.

3. Nuo seimelio dienos ligi balandžio 1 d. pravesti New Yorke "Darbininko" ir kitos katal. spaudos platinimo vajų. Visos apskrities katal. draugijos įsipareigoja savo narius paskatinti vajuus metu imtis kat. spaudos platinimo. Visi suvažiavimo dalyviai pasižada surasti bent po vieną "Darbininko" prenumeratą.

4. Pavesti valdybai surengti studijų dienas jaunimui, kad juos įtrauktų į kat. draugijų veiklą.

5. Dėti visas pastangas, kad visi katalikai treminiai priklaustyti lietuviškoms parapijoms.

6. Pasiūlyti ALTKui rengti Vasario 16 d. minėjimus be šokių.

7. Pareikšti pageidavimą, kad ALRK Susivienijimas turėtų daryti didesnę propagandą naujiems nariams verbuoti.

Rezoliucijų Komisija, peržiūrėjusi praėjusio seimelio protokolą, rado jį pilnai pavaizduojantį visą seimelio eigą ir apimančią visus padarytus nutarimus. Palygindama padarytus nutarimus ir jų vykdymą, rezoliucijų komisija rado:

1. Dar nepasiekta reikiamu mastu visų lietuvių katalikų

sutelkimo į katalikiškas organizacijas ir jų veiklos pagerinimo išvystymo. Rekomenduojama ateinančiais metais padidinti pastangas ta kryptimi.

2. Amerikos liet. katalikų jaunimo organizavimas daro pažangos, bet dar nepakankamos. Rekomenduojama — kat. inteligentams, ypač ateitininkams studentams ir moksleiviams, daugiau atkreipti dėmesį į kat. jaunimo, ypač Lietuvos Vyčių organizavimą.

Seimelis džiaugiasi, kad sekančios Lietuvos Katalikų Susivienijimo Amerikoje Seimas bus New Yorke (birželio 29 ir 30, ir liepos 1, 2 ir 3 dienomis) ir kviečia visą apylinkės katalikų visuomenę nuosirdžiai paremti katalikų Susivienijimo Seimo Ruošimo Komisijos darbą.

Seimelis išreiškia nuosirdžią padėką šv. Jurgio parapijos klebonui kun. A. Petrauskui už leidimą pasinaudoti parapijos patalpomis.

Rezoliucijų komisija

CHURCHILLIS ŽADA REMTI EUROPOS ARMIJĄ

Churchillis ir Edenas atvykę į Paryžių tarėsi su Prancūzijos vyriausybe ir gen. Eisenhoweriu Europos armijos organizavimo reikalais. Nors prieš pusantų metų pats Churchillis iškėlė tą mintį, bet kai buvo pereita prie kariuomenės organizavimo, ne tik buvusi darbiečių vyriausybė atsisakė prisidėti, bet ir valdžią perėmus Churchillis. Šis dalykas ir kitas Europos valstybės pradėjo nuo to projekto, atšaldyti.

Eisenhowerio aiškus pasisakymas už Europos armijos organizavimą ir kitų valstybių nepasitenkinimas anglų laikysena paskatino britus benk kiek savo laikyseną keisti. Iy kusiuse pasitarimuose Churchillis ir Edenas dabar pareiškė, jog jie Europos armijos sudarymui pritaria, bet ir toliau nežada joje dalyvauti. Po pasitarimų išleistam komunikate nurodoma, jog anglai žada su Europos armija bendradar-

biauti apmokymo, aprūpinimo ir kovos veiksmuose sausumoje, jūroje ir ore. Kai kurių anglų karininkų pareiškimu, tai būtų tarp anglų ir Europos armijos tokia pat sąjunga, kokia buvo praėjusio karo metu tarp amerikiečių, anglų ir kitų europiečių armijų.

Gen. Eisenhoweris nėra pilnai tuo patenkintas. Jis Churchillui esąs pareiškęs, jog Anglija arba turi iesti į Europos armiją, arba likti visai šalia jos. Pusiaus prisidėjimas esąs dalykui visai nenaudingas.

• **Lenkų pabėgėlių vysk.** Gawlina, atidardamas religines lenkų radijo transliacijas Prancūzijoje, tarp kitko kalbėjo ir apie Lenkijos katalikų deportacijas į Sovietų Sąjungą. Jis pabrėžė, kad kiekvienas deportuotasis lenkas padidina už Kristų kovojančiųjų skaičių Rusijoje. Baigdamas tvirtino, kad Dievas išklausys Bažnyčios maldų ir Dievo Motina vėl grįš į Maskvą, o Kristus laimės kovą prieš Kremlį.

ZINIOS IŠ KANADOS

St. Catharines, Ont.

• Gruodžio 9 d. vietos lietuvių aktyviai dalyvavo St. Catharines ukrainiečių protesto susirinkime prieš Stalino imperializmą. Lietuvių vardu kalbėjo ir protesto deklaraciją pasirašė Liet. Bendruomenės pirm. J. Navasaitis.

• Liet. kariuomenės šventės progą pirmą kartą bažnyčioje ir salėje giedojo neseniai iškūręs St. Catharines lietuvių choras. Chorui vadovauja neseniai iš Quebec atvykęs J. Vyšniauskas.

• Juozas Grigas ir Kazimieras Melkunaitė susituokė šv. Kotrynos Aleksandrietės bažnyčioje. Vietos lietuvių linki jiems laimingo moterystės gyvenimo.

• Šiomis dienomis čia atidardomas knygynėlis - kioskas. Lietuviškų knygų bei laikraščių nusipirkti ar užsisakyti galima pas Aldoną Dauginaitę, 56 Concord St. ir V. Pavilčų, 48 Berryman Ave.

• Pranciskų vienuolyno patalpose Liet. Bendruomenės valdyba rengia visiems lietuviams bendras kūčias.

• St. Catharines lietuvių gruodžio 23 d. 3 val. p. p. bendrai lankys bažnyčias šv. metų atšildams gauti.

• Bernelių mišios lietuviams bus Kalėdų naktį 12 val. šv. mišių metu giedos naujai įsteigtas choras.

Welland, Ont.

• Dėka veiklios Liet. Bendruomenės vadovybės šios mažos kolonijos gyvenimas yra labai judrus. Neseniai čia buvo surengtas vaidinimas "Iktuvės", kurį parašė vietos lietuvis Skaistienė.

• Gruodžio 30 d. rengiama apylinkės lietuvių vaikų Kalėdų eglutė. Jos metu šeštadienines mokyklos vaikučiai padėklamuos eilėraščių, padainuos dainų ir pašoks tautinių šokių. Ateis ir Kalėdų senelis su dovanoms geriams vaikams.

• Senus metus palydėti ir Naujus sutikti rengiamasi Bie-liūno ūkyje.

• Marytė ir Antanas Cepukai susilaukė sūnaus, kurį ruošiasi pakriktyti gruodžio 25 d.

• Gruodžio 25 d., per Kalėdas, šios apylinkės lietuviams pamaldos bus St. Mary's bažnyčioje 10 val. Prieš pamaldas bus klausoma išpažintinė.

• Port Colburno miestelyje dvi lietuves ištiko nelaimės. Simonaitienė lėpama iš automobilio griuvo ir išsilaužė koją, o Eizienė užkludė automobilis, sužeidė galvą ir išlaužė koją. Jas abi uoliai lanko bičiuliai ir pažįstami.

• "Queen" viešbučio savininkas J. Radvila, prieš keliolika metų atvykęs Kanadon, šiomis dienomis pirkio namus prie Erie ežero. Ponai Radvilai yra gausiai sušėpę naujai atvykusius lietuvius ir nuosirdžiai remia visą lietuvišką veiklą šioje kolonijoje.

Niagara Falls, Ont.

• Gruodžio 24 d. 4 val. p. p. visi lietuvių turės progos atlikti kalėdinę išpažintį šv. Patriko bažnyčioje. Kalėdų dieną 12 val. bus šv. mišios ir pamokslas šv. Patriko parapijos salėje.

Skaitykite ir remkite "Darbininką"

Linksmiausių Šv. Kalėdų ir Laimingiausių Naujų Metų

A. J. NAMAKSY
REAL ESTATE & INSURANCE

409 W. Broadway

So. Boston, Mass.

Tel. SO. 8-0948

LINKSMIAUSIŲ SVENČIŲ

KALEDŲ

Visiems mūsų klientams ir draugams

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

460 W. Broadway

So. Boston 27, Mass.

BLINSTRUB'S

VILLAGE & GRILL

Kalėdų šventėse nevalgykite namie—
ateikite pas mus.

DIDELIS VALGIŲ IR GERIMŲ
PAŠIRINKIMAS

300-308 W. BROADWAY,

Tel. SO. 8-9706

SO. BOSTON, MASS.

Tel. SO 8-6899

Res. So. 8-6848

VILLAGE MARKET
Fresh Meats — Groceries — Vegetables
FREE DELIVERY

332 WEST BROADWAY

Mike Wasson, prop.

South Boston 27, Mass.

BRIGHTON

P. F. CAREY CO.

Since 1868

FURNITURE and RUGS

416 BROADWAY, at F Street

Tel. South Boston 4701

South Boston, Mass.

TRADICINIS SVIESOS SAMBŪRIO

**NAUJŲJŲ METŲ
SUTIKIMAS - BALIUS**

rengiamas erdvioje ir puošnioje salėje

GOLDEN BALLROOM — MANHATTAN, N. Y.
53 W. 66th St.

MENINĖJE PROGRAMAJOJE dalyvauja žymūs lietuvių menininkai: šokėjai: **E. ČIURLYTĖ** ir **A. LIEPINAS**, ope-ros solistas **S. LIEPAS**, pianistas **A. MROZINSKAS**, dramos aktorius **A. ŠKĖMA**.

PIRMOS KLASĖS ORKESTRAS
JAUKI, PUOSNI APLINKUMA
NUOTAIKINGOS ĮVAIRENYBES

pradžią — Naujųjų Metų išvakarės — 9:30 v.

Maloniai kviečiame iš anksto rezervuoti vietą ar staliukus
adr. A. DAUNYS, 16 W. 64th St., New York, N. Y. arba
tel. SU 7-6809.

Bilietai kaina \$3,— moksleiviams — \$2,—.

ALL OF US
at Boston Edison join in wishing
you a Merry Christmas
and a Happy New Year.

There's a special satisfaction for us
in knowing that the thrifty, dependable
electric service we provide contributes
to your happiness all year long.

And with our Christmas
wish goes our pledge
to continue serving you well.

Boston
EDISON
Company

Burlington Savings Bank

Burlington, Vermont
"Narys Federal Deposit Insurance Corporation"

Linksmų Švenčių!

Mercer Bros. Garage Co., Inc.

DODGE — PLYMOUTH
SALES AND SERVICE
312 MAIN ST. — Tel. 614 — NASHUA, N. H.

Linksmų Švenčių!

C. I. SPALDING & CO.

INSURANCE and BONDS
142 MAIN ST. — Phone 286 — NASHUA, N. H.

Linksmų Švenčių!

James B. Crowley Insurance Agency

WILLIAM F. SULLIVAN, Agent
Insurance of All Kinds
171 MAIN ST. — Tel. — 467 — NASHUA, N. H.

Linksmų Švenčių!

JOHNSON'S ELECTRIC SUPPLY

Electrical Fixtures and Appliances
209 MAIN STREET Tel. — 386 NASHUA, N. H.

LINKSMŲ ŠVENČIŲ!

A. de Montigny

JEWELRY STORE

Cor. Main & High Sts. Nashua, N. H.

C. H. AUSTIN, INC.

Established 1893
EVERYTHING ELECTRICAL

Phone — 56 Nashua, N. H.

LINKSMŲ ŠVENČIŲ!

Twentieth Century Stores, Inc.

Dėl greito patarnavimo šaukite Jūsų Artimiausį
20-JO AMŽIAUS SANDELĮ
247 Main St. — Telefonas 418
358 Main St. — Telefonas 4898
Ferry St., Hudson — Telefonas 1765

Ant išsimokėjimo. Dykai pristatymas

CROSS COAL CO.

LAWRENCE, MASSACHUSETTS

PANŲ KALNAS

IZ. VALANČIUS

Tokių vardu kalnas yra netoli Zemačių Kalvarių. Pasruojos kaime jis stūkso ant dešiniojo Sruojos upės kranto. Kalnas kaip kalnas, nuo kitų vietos kalnų jis niekuo nesisikia. Tiesa, jis, pasikaisęs pušaitėmis, stovi nuošalyje ir gražioje vietoje. Ties kalnu vingiuoja Sruoja, kaip žaltys per žaliuojančias ir žydinčias pievas. Vakaruose matosi Zemačių Kalvarių bokštai, derlingi Degučių kaimo laukai, net Gegrėnų ir Barstyčių miškai. I rytus traukia dideli Plinkšių miškai. Ten gyvenavo ir miškų karalius briedis. Tuose miškuose spindi gražus Plinkšių ežeras. Čia kiekvieną pavasarį ir rudenį svečiavosi gulbės, žasys ir antys.

Kalno viršūnėje yra didoka aptverta aikštė, pora senų ažuolinių kryžių, o tarp jų didoka sena medinė koplyčia. Nors nemažas jos amžius, bet ji gerai išsilaikiusi, su dideliais langais. Jei pažvelgsi pro stiklines duris, pamatysi, kad viduje koplyčia tikrai švari ir graži. Altoriuje stovi Marijos statulėlė, nežinomo dievdirbio drožinys. Pasidžiaugsi gražiom rankų darbo žvakidėmis, papuošalais, kitais sienoje iškabintais paveikslais ir nustebsi, kiek čia daug vėdros. Kažin kodėl jus čia sukabinėjo žmonės? Visur jie spindi, žėri, atšviesdami dangaus sklypelį.

Aplink koplyčią pastebėsi pavytusią žolę — tai keliais sumintas takas. Toliau surasi ir šaltinėį, kur stovi suolelis. Atsisėsi, atsigersi, nes ten ir puodelis padėtas.

Koplyčią tvarko ir prižiūri vienas ūkininkas — Dargis, vietos žmonių vadinamas "Panų kalno koplyčios zakristijonu."

Apie šią kalną yra išlikę daug visokių pasakojimų bei padavimų. Kai per Zemačius traukė švedai, plėšikaudami ir žudydami, tame kalne pasisėpusios jaunos mergaitės. Jos išsikasė kalne slėptuvę ir tenai sulindo. Tačiau švedai jas surado, išniekino ir gyvas slėptuvę.

vėje užgriovė. Nuo to laiko ši vieta ir vadinasi Panų kalnas.

Yra ir kitas pasakojimas. Seniai seniai viena vietos gyventoja sunkiai susirgo ir visai neteko regėjimo. Kartą jai prisapnavo, kad ji turinti Panų kalne pastatyti Marijos garbei koplyčią. Ji tai ir padarė, pasveiko ir atgavo regėjimą.

Paskutiniaisiais laikais ši vieta buvo ne tik ekskursantu, bet ir maldininkų gana gausiai lankoma. Pasakojama, kad čia ne vienas esąs patyręs Dievo malonių. Čia įvairiomis progomis buvo surengiamos pamaldos, kurias laikydavo tėvai marijonai iš Zemačių Kalvarių. I pamaldas susirinkdavo ne tik vietos gyventojai, bet ir tolimųjų kaimų jaunimas. Gražioje aikštelės vietoje ir pasišnekėdavo ir padainuodavo.

Bet kas šiandien lanko tas ošiančias pušis ir tą vienišą kalno koplytėlę?

Pietų Korėjos gen. Bak Lim Hang, ROK divizijos vadas, metinėse divizijos iškilinėse skaito jos kalmėlinius ir apdovanotų karių sąrašą.

IR LINKSMA IR IDOMU

KAIP LINKSMINASI ITALAI?

Italų tauta milijardus išleidžia įvairiems pasilinksminimams. Didžiausios sumos supilamos kinams. Praeitais metais kinų teatrų skaičiai padaugėjo 853 ir išaugo į 8398, ir bilietų pardavimas pakilo ligi 653,9 milijonų, o išlaidos ligi 62,5 milijardų.

Antroje vietoje eina įvairūs sporto parengimai. Sporto sąjungtos ir įvairios sportininkų draugijos per metus surenka 5,9 milijardus lirų. Labai daug pinigų išleidžiama sporto varžyboms. Praeitais metais ši suma siekė 39,3 milijardus lirų. Didelės sumos sumokamos ir už šokių, nes italai mėgsta pasišokti. Praeitais metais pajamos už šokių pakilo iki 6,2 milijardo. Vien praeitų metų vasario mėn., kada buvo karnavalų ir užgavėnių laikotarpis, šokių pramogom išleista 895 milijonai lirų.

Prie šitų didelių sumų teatro kasos pasilieka šešėlyje, jos per metus surenka maždaug apie 5 milijonus lirų.

NAUJA IDEJA

Vienas amerikiečių žurnalistas kartą paklausė žinomą anglų rašytoją W. Somerset Maugham apie jo ateities darbus.

"Tai bus kažkas naujo. — atsakė rašytojas, — idėja man atėjo žiūrint vieno amerikoniško filmo, kuris buvo pastatytas pagal mano paties romaną."

KETURIOS PICTYS

Kartą, kai dar darbiečiai buvo valdžioje, parlamento pertraukos metu koridoriuje kalbėjosi atstovai. Bevanas, rusų simpatikas, tarė:

— Yra Sovietų Sąjungoje kraštų, kuriuose nuimama net du kartus derlius.

— Aš noriu pasakyti. — įsiterpė Churchillis, — kad Sovietų Rusijoje net keturis kartus nuimamas derlius: vieną kartą Lenkijoje, kitą kartą Čekoslovakijoje, trečią kartą Rumunijoje ir ketvirtą kartą suprantama Ukrainoje."

DIPLOMATAI

Prieš antrą pasaulinį karą jaunas ir gabus prancūzų rašytojas Roger Peyrefitte buvo diplomatinėje tarnyboje ir daug žadėjo šitoje srityje. Tačiau iš ten ji atleido. Apie savo tarnybą jis parašė knygą, kurioje randame nemažą pagiežos vieniems ambasadoriams, pasiuntiniams ir konsulams. Jis rašo: "Ir kam naudingi diplomatai? Kadaise mes turėjome pareigą rinkti informacijas, bet dabar šitą vaidmenį iš mūsų atėmė telegramų agentūros. Kadaise mes turėjome gerinti tarpvalstybinius santykius, bet dabar visa tai atlieka ministerijos ir konferencijos, ir mums nebėra ką veikti. Mes turėjome reprezentuoti, ir tai beliko vienintelis vaidmuo, kuris yra mums pavestas vaidinti..."

VYRAMS DRAUDZIAMA

Didžiausias madų parodas ir salonus dažniausiai lanko vyrai. Londono viena firma apklausinėjo vyrus, kodėl jie ten lankosi. Tik keletas vyrų lankymasis buvo surištas su madomis, nes jų žmonos norėjo žinoti, kokie modeliai jiems patinka. Visi kiti vyrai lankėsi, kad galėtų pasižiūrėti į gražias paraduojančias moteris. Tada ši firma visai uždraudė vyrams lankytis madų parodose.

Linksmų Švenčių!

ANDY'S MOTOR SERVICE

Chrysler ir Plymouth įgaliofi pristatytojai
Taisome visokių išdirbysčių automobilius.

84 LAKE STREET, — Tel. 1010 — NASHUA, N. H.

LINKSMŲ ŠVENČIŲ!

George D. Park

Complete Motor Service
Heating Oils
Oil Burner — Sales and Service

Main and E. Hoffa St.
Nashua, N. H.

Linksmiausių Šv. Kalėdų ir
Laimingiausių Naujų Metų

MYOPIA CLUB BEVERAGE CO.

FRANK GERULSKIS, Savininkas

60 GRAFT AVENUE
Tel. Dedham 1364-W WESTWOOD, MASS.

Linksmų

KALEDŲ

visiems Jums

nuo

Visų mūsų

is

Brockton EDISON Company

Linksmų Kalėdų Švenčių!

BARBOUR WELTING CO.

Brockton, Mass.

Season's Greetings

PEOPLE'S SAVINGS BANK

221 MAIN STREET
BROCKTON, MASS.

LINKSMŲ KALEDŲ ŠVENČIŲ!

EAST BRIDGEWATER SAVINGS BANK

Incorporated March 8, 1870
EAST BRIDGEWATER, MASSACHUSETTS
Open 9 A. M. to 3 P. M.
WED. EVENINGS, 6 P. M. to 7:30 P. M.

LINKSMŲ SV. KALEDŲ!

Hytron Radio & Electronics Corp.

Radio Tube Manufacturers
SALEM, MASS.

Patenkino Brocktoniečius

per 50 metų, teikdama anglus ir aliejų.

Parduodame

Ledą-Anglius-Coke-Aliejų-Oil Burnerius

BROCKTON ICE & COAL CO.

27 Lawrence St., Brockton, Mass.
Tel. 189

SAVE TIME MONEY WORK with York heat

Mes instaliuojame visokios rūšies žibalinį (aliejumi) šildymą. Nereikia nešioti pelenų semtuvo. Nemokamai apskaičiuojame, kiek kainuos.

BROCKTON SERVICE

OIL BURNER and HEATING SERVICE
520 MAIN STREET BROCKTON, MASS.
Tel. 2608

TYLI NAKTIS, BET NERAMI

Laikas, it nesulaikomas vėslas, neša mus vis tolyn ir tolyn. Nepajuntame, kaip ir vėl ateina Kalėdos su šaltomis ir paslaptingomis naktimis. Žėri tūkstančiai gražiai pabirusių žvaigždžių. Visos jos gražios, visos jos dangaus mėlynėje spindi, kaip žarijos skaisčios, šviti kiekvienoje nukritusioje snaigėje, šerkšno siūlėje. O po tą skaistų žvaigždžių, lyg vienąsias broliūš po seselės darželį, iš lėto slinkinėja mėnulis. Matyti, gera jam tarpa tu aukšnių žiburėlių, nes skaidriai tvaskakiek pablyškęs sidarbinis jojo veidas. O čia įniršęs šaltis pokšį laipiodamas po tvorą, barškina jis karstydami susstingusiomis medžių šakomis, svilina ką tik nutvėręs ir degina lyg ugnim...

Tokių speigų, tiesa, nebuvo ten, kur gimė Kūdikėlis. Bet buvo žvarbūs vėjai dykumų ir vėsi, šalta naktis — ta tylijoji žvaigždėta naktis, kurią dabar mena visas krikščioniškas pasaulis, kai sulaukia Kūdikėlio gimimo sukaiktis. Veltui ateistai nori panaikinti šią brangią šventę. Jie taip darė nuo pat pirmų Kristaus gimimo dienų.

Šiais metais, kaip ir seniau, girdėsim kalėdines giesmes. Miestų aikštės, gatvės ir namai puošs tūkstančiais žiburių ir žvakelių. Žmonės džiaugsis sulaukę gražiųjų švenčių ir prašo Kūdikėli visiems taikos, ramybės ir meilės.

Kitados visų žmonių mintys, jausmai ir siela buvo sutelkti ties Betliejumi. Dabar mūsų akys klaidžioja begijoje po laikraščių puslapius, gaudydamos paskutiniuosius žinias iš karo lauko, iš pavergtų kraštų, iš Sibiro, iš koncentracijos stovyklų už tos baisios raudonos sienos... Daug jaunuolių yra atskirti nuo savo tėvėlių ir namiškių, yra svetimos šalys, kenčia bada, vargą ir šalčius. Jie kovoja už tautų ir žmonių išlaisvinimą.

O mes, kurie šiltuose namuose skaitome tą viską, ar pakliam akis į dangų ir ar mal-

daujami, kad tas baisus karas baigtųsi ir grąžintų mūsų jaunikičius namo.

Priešas žino, kad anksčiau ar vėliau, visvien turės pralaimėti. Jų kariai irgi turi kariauti. Juk jie irgi turi savo tėvėlius, brolius ir gimines, kurie jų taipgi ilgisi ir laukia pargrįžtant prie Kalėdų stalo.

Nors dabartinė padėtis pasidarė gana nemaloni, jei ne šurpli, bet vis dėlto ji nebus tokia amžinai. Ateis diena, gal greičiau negu mes tikimės, kada visas tas baisumas baigsis.

Kaip gera, gražu ir malonu bus tada. Kiek džiaugsmo turės motinė, sulaukusi savo brangaus sūnelio. Ilgos kentėjimų ir išsilgimo dienos išnyks lyg debesys audrai nurimus, žmonių veidai vėl pasipuos žiaugsmu ir šypsena, ir vėl ramybės angelai nužengs į mūsų namus, kaimus ir miestus, giedodami Gloria in excelsis Deo.

• **Anglijos laikraščiai** plačiai aprašė nelaimingą Penijos komunistų elgesį su kinijomis vienuolėmis kanadietėmis, kurios buvo teisiamos kinų liaudies tribunolo Kanton mieste. Teismo seserims primesti kaltinimai visame pasauly išaukė didžiausią pasipiktinimą. Jos buvo apkaltintos, kad dėl jų apsilėidimo yra mirę 2000 jų globai patikėtų vaikų. Iš tikrų jų yra buvę visai kitaip — rašo anglų spauda. Šios savęs išsižadėjusios seserys, būdamos ištikimos savo pareigai, visą savo gyvenimą paaukojo, tarnaudamos nuo karo nukentėjusiems Kinijos gyventojams. Jei labai daug vaikų turėjo mirti, yra kaltas tikrai tas neapsakomas skurdas, kuriame jie turėjo gyventi, prieš juos surenkant į prieglaudas. Nežiūrint to daugybė vaikų galėjo būti išgelbėti ir tai tik dėka begalinio motiniško rūpestingumo tų pačių seserų, kurias liaudies tribunolas nesigėdijo nuteisti, pirma jas apšmeiždamas ir paniekindamas.

• **Berlyne** prieš praėjusį karą buvo 278 katalikų bažnyčios. Karo nepalietos išliko tik 25 bažn. Atstatyta dar tik 57.

Vaikų grožio paslaptys

Mokyklos vaikai vieni yra mylimi ne tik mokytojų, bet ir pačių mokinių, o kiti visai nustumti. Šie atstumti bėsta užsidarę ir vieniši. Auklėtojai susirūpino šiuo jaunuimu, kad galėtų prie jo prieiti ir išgelbėti iš vienuomenės.

Vienos psichologas ir mokytojas dr. Fr. Haiker užsima iširti tas paslaptis, kodėl vienus vaikus jų draugai pamėgsta, kitus ne.

Dr. Fr. Haiker pastebėjo, kad pirmoje vietoje prisiriša prie gražių vaikų. Ir jei šie gražioliai yra dar gražiai apsirengę, tai jie patraukia visų dėmesį ir simpatijas.

Tačiau jų apsirengimo skonis yra savotiškas. Jie visai nesidomi gražiais elegantiškais drabužiais, bet mielai užsivelka kokių jūrininko uniformą ar kitą ryškių kontrastinių spalvų drabužį.

Kas labiausiai patinka?

Tas pats mokytojas padarė visokių bandymų. Vienos klasės mokiniai turėjo ant lapelio parašyti po dvi pavardes mėgstamų ir nemėgstamų draugų. Mokiniai šis bandymas patiko. Pirmiausia jie tuoj parašė tas pavardes, kurių jie nemėgsta. Tada valandėlę galvojo, kol išrinko kitus du simpatiškus draugus. Du trečdaliai išrinktųjų mėgstamųjų vaikų buvo kaip tik gražūs. Nemėgstamųjų tarpe taip pat du trečdaliai buvo arba negražūs arba su kokiais nors sužalojimais bei trūkumais. Pastebėta, kad fizinė jėga nevaikina jokio vaidmens. Priešingai — klasės vadu buvo ne stipriausias, bet gražiausias. O antras po jo taip pat nepasigėdijo jėga. Po mėnesio mokytojas vėl padarė panašų apklausinį bandymą. Ir tas antrasis mėgstamasis berniukas begavo vos du taškus, nes jis jau dėvėjo akinius.

Auklėjimo darbas

Šie bandymai buvo padaryti berniukų klasėse tarp 8-12 metų. Su vyresniais metais ateina ir kitas žmogaus supratimas, — pradedama vertinti būdas.

Mokytojas, atsekęs klasės mylimuosius ir nustumtuosius, gali prieiti prie jų ir veikti vienoki ar kitoki būdu. Jei mokytojas sugebės, jis nemėgstam-

uosius padarys bent neutraliais, kurių paprastai klasės „liūtai“ jau neužkabina.

Šie nemėgstami ir nustumti mokiniai dažnai yra užgultos nuotaikos, nedrįsta niekur reikštis, nors kartais turi ir nemažų gabumų. Ir mokytojų labai svarbu, padedant tėvams, tokį mokinį pakelti, įdiegti patikėjimą savimi ir drąsos reikštis. Tėvai paprastai tokiems vaikams mažai tesirūpina, jie yra užimti kitais namų darbais ir kitų vaikų auklėjimu. Jei juo niekas nesirūpins, jis išaugs labai tylus ir užsidaręs, pilnas kančios, ir dažnai bus visuomenės našta.

Mokytojas vis tiek turi veikti motiną, kad ji sutvarkytų

„MESKIUKAS RUDNO. SIUKAS“

Vytės Nemunėlio — Bern. Brazdžio parasyta, Stančikaitės iliustruota, šiuo metu yra labiausiai perkama knyga kaip švenčių dovana vaikams. Knyga yra išleista keturiom spalvomis, gausiai iliustruota ir gale pridėtas angliškas teksto vertimas.

Kaip daugelį Vytės Nemunėlio eilių vaikai išmoko atmintinai, taip ir šioji istorija apie meškiukus yra vertusi net dainuojama poema. Joje tiek daug žaismo, vaikiškos nuotaikos, kad kiekvieną, net ir suaugusį skaitytoją, sužavi. Prie knygos išbaigimo prisideda ir vykusios Stančikaitės iliustracijos, kurios su didele fantazija praskleidžia vaikišką pasaulį.

Knyga išleista gražiai ir skoningai. Išleido J. Kapočius (680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.). Kaina 2 dol. Tai pati gražiausia vaikų knyga, išleista Amerikoje.

VAIKUČIAI!

Kalėdų Senelis, nesukubdamas aplankyti visų Jūsų prieš Kalėdas, susitarė su patu, kad „MESKIUKAS RUDNO SIUKAS“ galės gauti ir po švenčių. Taigi, Kalėdų Senelis laukia vaikų užrašų su priedu — \$2. Si puki knygą bus Jums tuojau pasiūlyti tiesiai į namus.

Užsakymus siųsti: J. KAPOČIUS, 680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, N. Y.

„MESKIUKO RUDNOSIUKO“ taip pat reikalaukite ir pas platintojus, kurie knygą gavo iš Kalėdų Senelio, kad ją aprūpintų visus mūsų geruosius vaikučius.

„Kasdieninės mūsų duonos duok mums šiandien.“

Paskui iš lengvo, lyg šniž. — Ir ateisk mums mūsų kaltes.

Ir tą pačią akimirą bažnyčios slenkstį peržengė kaip vaidinuklis pageltęs mažas vaikutis, rankoje žibintą nešinas. Jam šviečiant, ji atidarė skrynį ir atsiklaupė prie jos ant antkapio.

— Nelaimė stebuklus daro, — tarė ji, ir visiems susirinkusiems į šias tamsias berniukų mišias, atrodė, kad šventoriuje užsidegė daug aiškesnė šviesa, negu šimtai gražiausių vaško žvakų.

Šešias sidabro taures, šešis sidabrinus šaukštus iškėlė ji iš skrynios ir padalino tarp kareivių ir nuskarusių jų palydovų. Keturias didelės pinigines iškratė ji ir atydžiai atskaitė po lygiai pinigėlių į kiekvieną ištiestą ranką, taip kad nė vienas neliktų nuskrusta, o į kiekvieną prijuostę įdėjo ji duonos, druskos, riestainių ir kitų daiktų, kol skrynja ištuštėjo ir žibintas užgeso.

Iš švedų kalbos išvertė

Juozas Lingis

Stockholmas, 1951 m. gruodžio 6 d.

Apie šios novelės autorių yra duota žinių „Kūrybos priede“ 12 pusl.

KUR MOKOSI AMERIKOS KAT. JAUNIMAS?

Catholic Directory žiniomis Amerikos katalikai savo lėšomis išlaiko daug mokslo įstaigų. Pirmoje vietoje minėtina 216 universitetų ir kolegijų su 175120 mokytojų, 2431 vidurinės mokyklos (high schools) su 502967 mokiniais ir 8165 pradžios mokyklos, kurias lanko 2186565 vaikai. Bendras mokytojų personalas sudaro 97776.

Jėzuitai turi 12 universitetų, 27 kolegijas ir 38 vidurines mokyklas; be to, turi 16 prekybos ir 76 praktiškas mokyklas ūkio reikalmis: 13 teisių, 9 ligonių slaugytojų, 8 inžinierių mokslo, 7 dantų gydytojų, 5 medicinos mokslo, 5 sociologijos, 4 pedagogikos, 3 farmacijos, 2 žurnalistikos, po vieną — diplomatijos, aviacijos, geofizikos technologijos, muzikos, radijo ir teatro mokyklų. Suprantama, kad ne visas mokomasis personalas susideda iš jėzuitų. Visos tos mokslo įstaigos išlaikomos aukomis, iš kurių apmokomos algos mokytojams, profesoriams ir išlaikomi visi mokyklų įrenginiai.

Praeitais metais Loyolos universitetą Chicagoje lankė daugiau kaip 10000 studentų, iš 400 profesorių 60 buvo jėzuitai. Universitetas turi 100000 tomų biblioteką. Medicinos fakultetas turi dvi dideles ligonines. Iki 1949 m. to universiteto buvo išleista 4449 profesoriai katalikai, kurie veikia Chicagoje ir jos apylinkėse.

Dr. J. J.

EUROPOS KOLEGIJA

Europos susivienijimo idėjai kas kartą gyvėjant, kuriamos ir specialios mokyklos, kuriose jaunimas auklėjamas kaip būsimieji Europos valdininkai.

Tolia kolegija yra Belgijoje, Bruege. Ji įkurta praeitais metais. Prezidentu yra ispanų filosofas Salvador de Madriaga. Belgijos vyriausybė išlaiko mokomąjį personalą, o studentai turi pragyventi patys.

Kolegija turi tik 40 studentų, daugiau jų neįima. Vokietija ir Saaro kraštas turi 5 studentus, Prancūzija, Anglija, Benelux taip pat po 5 stud.

Pirmaisiais metais buvo studijuojama Europos istorija, geografija ir Europos potencialas, antraisiais metais — Europa ir pasaulis, trečiaisiais metais — Europos susivienijimo problema. Studentai auklėjami didžiųjų humanistų dvasioje.

ISVYKO Į KARIUOMENĘ

Prieš porą savaičių į kariuomenę buvo pašauktas Vytautas Vebeliūnas iš Brooklyn, buvęs Moksleivių Ateitininkų Sąjungos Centro Valdybos narys ir veiklus Brooklyn ateitininkas.

kas. Jis pateko į marinus ir apmokymui yra išsiųstas į Parris pusiasalį, S. Carolina valstybėje, kartu 25,000 marinių naujokų. Rašo, kad salos gamta esanti neaprastai graži. Lietuvių dar nesutikęs, o draugai kareiviai labai įdomaujasi apie Lietuvą.

KALĖDINĖ „ATEITIS“

Kalėdinė „Ateitis“, pasipuošusi gražių K. Šimonio paveikslu, duoda daug įdomios šventės skirtos medžiagos. T. Kl. Zalalis, OFM, rašo apie Kristaus gimimą, Algirdas Šalkauskis ir V. Kleiza apie prof. St. Šalkauskį — jo 10 metų mirties sukakties progą, A. Mažiulis — Senosios mūsų šventyklos ir aukos, L. Valiukas — Lietuvos vyčiai ir jų siekliai, Juozas Leimonas — Nepalaužiamas ateitininkijos ažuolas — Kan. P. Dogelis.

Dailiosios kūrybos skiltyse sutinkame Selmos Lagerloefos legendą „Bėgimas į Egiptą“, J. Lingio verslą, Ados Karvelytės ir T. Leonardo Andriejauskos eiles. „Ateities spinduliuose“ randame pluoštelį jaunųjų kūrybos: A. Bendoriūtės ir K. Juškos eiles, R. Leimono — Partizano Kalėdos, „Darbų ir žmonių“ skyriuje Pr. Naujo-kaitis vertina „Žemės“ antologiją. Įdomus sporto skyrius, supažindinąs su jaunaisiais ateitininkais sportininkais.

Šis numeris išėjo 4 puslapių didesnis negu paprastai, gausiai iliustruotas ir su visų 1951 m. „Ateities“ turiniu.

ORLEANO MERGELE

Kai po karo Churchillis lankė Paryžiuje, jam teisingumo ministerijoje parodė Orleano Mergeles bylos dokumentus. „Vargšė mergaitė“, — pasakė Churchillis, — „bet ją burgundai išdavė ir ne mes ją teisėme.“

Po kiek laiko Churchillis vėl buvo toje pačioje ministerijoje. Tada ji nuvedė į kitą salę, kur buvo paveikslas, vaizduojantis Orleano Mergeles sudeginimą. Ten kaip budeliai stovėjo angelai, ir Churchillis pasakė: „Tai yra labai sena istorija, ir aš negaliu pasiimti atsakomybės.“

Akiplėšikšiai vagys

Anglijoje Derby mieste vagių banda išlaužė į policijos rūmus ir iš tardymo kameros išplėšė apie metrą metalinio kabelio, tuo norėdami įrodyti, kad ir į policijos namus jie gali lengvai įeiti.

New Yorko veteranų trys mažutės dukterys ruošia našlaičiams žaisluku.

TAMSIOSIOS BERNELIŲ MIŠIOS

Pradžia 3 psl.

Išgastis atėmė jai protą, galvojo jis, ir prie burnos pridėjęs kumštį ėmė ją šaukti, bet audroje ji nesuvokė jo žodžių. Ji tik rodė pirštą į priekį ir ėjo, ėjo. Jis manė, kad su ja jau tikrai negerai darosi, pradėjo net bijoti, bet gėdijosi palikti moteriškę naktį vieną, o be to jis žinojo, kad žmonėms prarėtėjus, padaugėjo vilkų.

Šalčio ir baimės perimtas, jis pagreitino žingsnius, norėdamas pagriebti ją ir sulaukyti. Tada jis pamatė, kad jie buvo jau atėję ligi sugriuvusio ir tuščio ūkio, kurio šeimininkai mirė nuo maro, o sūnus krito kare. Daržinė stovėjo įgriuvusi pusnyuose, namo gonkelyje siautė sniegas tarp pakopų. Pro ligi galo atdaras duris per visą pirklią švietė priešpriešinė sienos spalvė. Jį nukrėtė šiurpas, ir jis sustojo.

Atsiremęs į trobos sieną, stovėjo gąsdinantis vaidinuklis, aukštas, panašus į pilkais kaikiniais apsilvikuotą žmogų, didelę, smagaliuotą, sniego pripustytą karūną ant galvos. Ar tai nuo maro miręs šeimininkas atsikėlė iš ant greitųjų stiplo kapo atsivesti. Kalėdų tamo ūkyje, kur jis, amžinai atils, Karolio XI laikais taip dažnai sveikindavo atsilankiusius

ir leisdavo arpomis skambėti. Motina Ingebrita, drebėdama iš baimės ir ranka užsidengus akis, kad nematytų, pasileido tiesiai į vidų.

Jo širdis sustojo plakus, iš lengvo pasilenkė jis prie vaidinuklio ir pamatė, kad ten būta mirtinai sušalusio briedžio, kurs, prisiminęs kitas naktis, kada jis prie tos pačios sienos rasdavo užuvėję ir tekančią šilumą, atsiremė į tuščią namą, kur jau niekas nebealsavo lovose ir kur jokia žarija nebespinkėjo pro langų ketvirtinai.

— Pasigailėk, Viešpatie! — užsikirsdamas tarė Trulssonas ir ėjo į vidų. — Netik žmonės, bet ir miškų žvėrys nyksta.

Bet motina Ingebrita nebegirdėjo jo. Ji jau buvo atplėšus kelias grindų lentas ir balzgaunoje nuo sniego švieselėje nudengus skrynį, kuri atrodė, buvo pusė aršino platumo ir apie du ilgumo, mėlynai dažyta, su baltais kaspinėliais bei lapeliais ir su geležinėmis rankenomis.

Motina Ingebrita neatgrėžė nugaros į pirkios kamą, bet tuščias lovas, bet visada taikydavosi atsistoti taip, kad Trulssonas liktų netoliese užpakaly. Jis dar nesuprato nieko, bet

kai ji paėmė už vienos rankenos, jis stvėrė tuoj už antros, ir, nuolatos dairydami, į vienas kampeles bei pakapes, jie nesė skrynį bažnyčios link.

Jie pastatė ją ant tako bažnyčioje, kelis žingsnius nuo prieangio.

— Grįžk atgal, — tarė motina Ingebrita, — sėskis už stalo ir būk šeiminiškas mano nekvietusis svečias. Pati gi aš turiu pasilikti prie skrynios ir daug ką apgalvoti, o kai rytoj anksti rytą mes čia susirinksim, man Dievo skirta pamaidas atlikti.

Jis paklausė jos ir per šventorių pasuko klebonijos link, sau galvodamas, kad nelaimė užgesino jos protą ir kad rytui išaušus jis bus priverstas vėžti ją į šventosios Dvasios namus. Kai išaušo rytas ir audra aprimo, neskambėjo žvangaliukai, kaip parastai, ir nė vienas iš turtingųjų parapiliečių prie apkrauto arklio nesiskubino užpūstytais takais. Iš myliomis nusitęsusių ir visai sugriuvusių ūkių nesigirdėjo nei botagų pliauskėjimo, nei šūkavimų. Pora žibintų švietė tarp medžių, keletas moterių ir be sveikatos ramsčiais bei lazdomis pasirėmusių senių susirinko į bažnyčią. Vyrų ten nebuvo, bažnyčioje susirinkusių buvo vos tik dvylika sielų. Kapų buvo daugiau, negu liūdinių, ir joks Kalėdų rytas ligi šiol dar

nebuvo išbrėškęs tokiai giliai tylai viešpataujant.

Jie užgesino savo žibintus, primindami juos klumpėmis, o pamatę motiną Ingebritą, sėdinčią ant skrynios ir nė vienos žvakės nedegant, jie pasisveikino su ja, deldami ir nustebę. O kai ji taip ir liko sėdinti rankomis galvą parėmus ir nei galvos linktelėjimu, nei žodžių tardama neatsakė į sveikinimus, jie pajuto, kad dabar jie neapkentė jos dar labiau, negu kada nors ligi šiol.

Netrukus pasirodė ir mieguisti svečiai iš klebonijos. Varpai neaidėjo virš tyrlaukių, nes iš varpų jau seniai buvo nulietas lauko patrankas ir nutilus išsėjos Ditmaro pelkyno dugne. Nelipo ir kunigas į sakylą, netaukėjo į vargonininkas kamertonu, tik samdinė mergiotė, jau nuo seniai tas pareigas einanti, laukė tarpdury.

Tada pakilo motina Ingebrita, nubraukė nuo kaktos nudaubiusius plaukus. Bažnyčioje buvo dar taip tamsu, jog ji turėjo ranka pagrabalioti, kol surado suolo dureles, kad galėtų pasiremti ir atsistoti. Nei žibinto lubose, nei krikščios nebuvo galima įžiūrėti, nei tapinių sienoje, nei išpaustyti sijų. Tik varinės žvakidės toli ant altoriaus spindėjo nuo sniego šviesos.

— Vakara, — tarė ji, — mes baigėme savo maldą žodžiais

TARP AMERIKOS LIETUVIŲ

PHILADELPHIA, PA.

BALTIMORE, MD.

Jau Kalėdų nuotaka

Jau kelios dienos, kai šv. Alfonso parapijos bažnyčia gyvena Kalėdų nuotakomis: įrengta labai graži Betliejaus kutelė, bažnyčios vidus išraižytas šimtais jardu vainiku, o iš bažnyčios bokšto transliuojama bažnytinė muzika ir kalėdinės giesmės lietuvių ir anglų kalbomis. Ir bažnyčios lankytojų ir praeivių visa tai daro didelio įspūdžio. O jų yra labai daug, nes bažnyčia pačiame miesto centre.

Visi parapijiečiai jau gavo šv. Alfonso parapijos kunigų gražų sveikinimą Kalėdų ir Naujųjų Metų proga, o klebono, dro Mendelio, — dar ir laišką. Laiškas parašytas su dideliu nuoširdumu bei meile ir kvietimu darniai bendradarbiauti visur, kur tik parapijiečių jautriausieji reikalauja šaukiasi.

Kalėdų pamaldos šv. Alfonso bažnyčioje bus tokia tvarka: Kūčių dieną 7 novenos ir mišios bendra tvarka. Tik 11.30 val. nakties dar bus Bernelių mišios Kadangi tose pamaldose būna labai daug žmonių, tai visi, kurie norėtų gauti pato-

ruomenės (ALB) organizavimo reikalą. Apie 70 kvietinių lietuvių rimtai svarstė ir sudarė laikinąjį Organizacinį Komitetą. Laikinojo org. komiteto pirmininku išrinktas adv. Stasys Mankus, vicep. K. Cikotas ir Jonas Svedas, išd. J. Puzinas, sekr. Česonis ir A. Gaigalas. Nariais įėjo Z. Jankauskas, V. Volertas, Gudynas, Raugas, kun. St. Raila. Prof. J. Puzinas padarė išsamų pranešimą apie Bendruomenę. Susirinkimas praėjo labai darbingai ir geroj nuotaikoj. Be to, buvo sudarta Lietuvos Nepriklausomybės minėjimui rengti komitetas. Iškilmingas Liet. Bendruomenės atidarymas įvyks Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimo proga.

Vaikams Eglutė. Šeštadienio mokykla su savo mokiniais ir mokytoja rengia įdomią eglutę, gruodžio 29 d., šv. Kazimiero parapijos salėje. Bus programėlė ir visokių grožybių vaikams. Tai jau antroji iš eilės Eglutė. Tikima, kad ir "Eglutė" — vaikų laikraštėlis, ta proga visus pasieks ir pradžiu-gins.

Sutiks Naujus Metus. Ateitininkai - romovėnai, L. Kau-linio choras ir šokėjai rengia didelį ir gražų Naujų Metų su-tikimą. Sutikimas įvyks šv. Kazimiero parapijos salėje. Į-žanga tik \$1.00. Bilietus reikia gauti iš anksto, kad nepritrūktų vietos.

Susižeidė. Ką tik nelaimė aplankė Mitailų šeimą, jų sūnelis Vygutis labai pavojingai susi-žeidė aki. Tikima, kad berniukas pasveiks. Taipgi buvusi tremtinė p. Vyšniauskaitė nusilaužė ranką. Ji gydos ligoninėje.

Sveikinimai. "Darbininko" Philadelphia žinių korespondentai karštai sveikina "Darbininką", pradėjusį naują spaudo ir lietuviško laikraščio su-jungtinį barą. Linkime, kad ir toliau "Darbininkas" būtų visų mėgstamiausias ir prieteliš-čiausias laikraštis

Aukojai naujai bažnyčiai. Šv. Kazimiero parapijos naujos bažnyčios statymo fondas gyvai auga. Lig šiol daugiausiai aukavo Juozas Casper — \$503. Po jo eina George Reins su \$500. Po \$300: aukavo: P. Timinskienė, V. Rimgaila. Po \$200: Dom. Slivynas, K. Vaite-kūnas, O. Balčiūnienė, V. Šapaila, J. Jakštis. Aukotojų inten-tencija alikomos šv. mišios ir jie laikomi bažnyčios fundato-riais. Jei taip ir toliau eis au-kos, tai yra vilties greitai susi-laukti naujos bažnyčios. Kuni-gai iš Pittsburgho, Pa. atsiun-tė savo aukų dalį. Visiems nuo-sirdus ačiū.

Lawrence, Mass. Mindaugo pasiuntiniai pas Inocentą IV. Tokie tema dailininkas žo-rmskis sukūrė didelio formato paveikslą. Gruodžio 2 d. pa-veikslas buvo išstatytas Chica-goje surengtame Mindaugo krikšto minėjime, o gruodžio 11 d. jį jau gavo prel. Juras, kuris buvo paveikslą užsąkęs. Vaizduojamas sosto sėdės pop. Inocentas IV apsuptas aukštųjų dvasiųjų bei vienuolių, prieš popiežiaus sostą matosi Mindaugo pasiuntiniai. Iš viso paveiksle yra 46 asmenys. Pa-veikslo stilius — bizantiškas su gotiko priemaisomis.

Lawrence lietuvių paveikslą pamatė gruodžio 16 d. Min-daugo krikšto sukakties minė-jime. Prisimintina, kad be šio paveikslo, prel. P. Juro užsa-kymu dail. Tamošaitienė yra išaudusi kilimą, vaizduojantį Mindaugo žmonos krikštą.

Mindaugo krikšto minėjimas Šv. Pranciškaus parapija Mindaugo krikšto 700 metų sukaktį minėjo gruodžio 16 d. Minėjimą rengė ALRK Fede-racijos skyrius. 9.30 val. iškilmingas padė-kos mišias atlikė prel. Pr. M. Juras asistuojant kun. A. Janiunui ir kun. V. Paulauskui. Turbiningus pamokslus lietuvių kalba pasakė prel. P. Juras, o angliškai kun. A. Janiunas.

6.00 val. vak. parapijos sa-lėje buvo minėjimo programa. Pradėdamas minėjimą Fede-racijos pirmininkas prof. A. Va-siliauskas nupasakojo trumpą minimojo įvykio istorinę eiga.

— Vaikams eglutę organi-zuoja parapija savo salėje gruodžio 30 d. 4 v. p.p. Kaip ir visada, vaikų programą parengia Elena ir Stepas Auguliai. Statoma "Nepelis", V. Šmai-zienės 1-no veiksmo vaizdelis ir "Piemenuko skundas" (Kiaulės teismas) iš Balio Sruogos "Aitvaras Teisėjas". Be to, bus giesmių, deklamacijų ir kt. Bus Kalėdų eglutė ir atsilankys Kalėdų Senelis.

— Antano Gustaičio "Šilki-nius Pandius" turėsime progos matyti sausio 13 d. 7 val. Liur-do švenč. Pangelės parapijos sa-lėje, Buttler st. Organizuoja šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. J. Kinta. Vaidins Linde-no Lietuvių Tremtinių Dramos sekcija. Režisuos dramos akto-rius Alfa Petrutis. Teko nu-girsti, kad ir patį rašytoją A. Gustaitį kartais galime pama-tyti.

— "Vyrai, nesismulkinkim!" — tokį šūkį iškėlė Ant. Rugys vietos tremtinių susirinkime gruodžio 16 d., kalbėdamas apie reikalą daugiau aukoti Va-sario 16 d. proga Lietuvos lais-vinimo reikalams. Tai buvo taikoma draugijai, bet šis šūkis tikty ir kiekvienam Amerikos lietuviui, nes Lietuvos laisvini-mo reikalas toks didelis, kad tikrai jau laikas aukojant ne-sismulkinti.

LAWRENCE, MASS.

Mindaugo pasiuntiniai pas Inocentą IV.

Gyvasis paveikslas pavaizdavo senovės lietuvių romuvą. Kun. V. Paulauskas paskaitoje ban-dė ieškoti Lietuvos pirmojo krikšto prasmės. Nagrinėjo priežastis, kurios taip ilgą laiką neleido krikščionybę įsiskverbti Lietuvoje. Pagaliau Kryžius laimėjo ir tą laimėjimą atnešė tikrųjų Bažnyčios atnaujiniojų (šv. Dominiko, šv. Pranciškaus Asižiečio ir šv. Ignaco Lojolos) įsteigtieji ordinarai. Iš lėto, bet giliai Kristaus moks-las leido šaknis lietuvių sielose, kol prieš 25 metus buvo vainikuotas Nepriklausomos Lietu-voš Bažnytinės Provincijos į-kūrimu. Apveizdos plane Lietu-va jau buvo persisunkusi Evan-gelijos dvasia, o dabartinis skaudusis bandymas tirti ir skaidrina lietuvių tikėjimą.

MIRE — Gruodžio 12 d. Uršulė Strelčiūnienė, 63 metų amžiaus. Paliko dvi dukteris ir sūnų. Palaidota gruodžio 15 d. — Gruodžio 14 d. Justinas Dambrauskas, nevedęs 51 me-tų. Palaidotas gruodžio 17 d.

Reikia pasidžiaugti, kad Lawrence lietuvių turi tokius nuoširdžius graborius Juozo-kus (anksčiau Čiurlionis), ku-rie su tikru lietuvišku nuošir-dumu stengiasi patarnauti sa-vo tautiečiams. Jie abu gimę Amerikoje, bet ne tik patys puikiai kalba lietuviškai, bet ir mažasis jų sūnelis tik lietuviš-ka temoka.

Minėjimą rengiant ir prog-ramą išpildant, be jau minėtųjų pavardžių, daug prisidėjo: Alg. Šimkus, Vikt. Gedgaudas (nupiešęs labai gražias dekoraci-jas), L. Švenčionienė, J. Va-lukonis, M. Markevičius, F. Suslavičiūtė, J. Andriukaitė,

S. Rimaitė, A. ir G. Marcino-nytės, J. Skeršys ir kiti. Ren-gėjai visiems nuoširdžiai dė-koja!

• F. A. Kranch po ilgos ir sunkios ligos pasveiko, bet sunkauso darbo dirbti dar kurį laiką negalės. Linkima greitai sutvirtėti.

Minėjimas baigtas gyvuočių paveikslu. Vietoj aukuro suži-bo šviesos kryžius, vyskupas Kristijonas moko lietuvių, o bažnytinės giesmės ir Viešpaties maldą priminė lietuviams, kad ir jie yra laimingi Dievo vaikai.

Minėjimą rengiant ir prog-ramą išpildant, be jau minėtųjų pavardžių, daug prisidėjo: Alg. Šimkus, Vikt. Gedgaudas (nupiešęs labai gražias dekoraci-jas), L. Švenčionienė, J. Va-lukonis, M. Markevičius, F. Suslavičiūtė, J. Andriukaitė,

Prie M. Norkino kapo, Lawrence, Mass.

S. Rimaitė, A. ir G. Marcino-nytės, J. Skeršys ir kiti. Ren-gėjai visiems nuoširdžiai dė-koja!

• F. A. Kranch po ilgos ir sunkios ligos pasveiko, bet sunkauso darbo dirbti dar kurį laiką negalės. Linkima greitai sutvirtėti.

MIRE — Gruodžio 12 d. Uršulė Strelčiūnienė, 63 metų amžiaus. Paliko dvi dukteris ir sūnų. Palaidota gruodžio 15 d. — Gruodžio 14 d. Justinas Dambrauskas, nevedęs 51 me-tų. Palaidotas gruodžio 17 d.

Reikia pasidžiaugti, kad Lawrence lietuvių turi tokius nuoširdžius graborius Juozo-kus (anksčiau Čiurlionis), ku-rie su tikru lietuvišku nuošir-dumu stengiasi patarnauti sa-vo tautiečiams. Jie abu gimę Amerikoje, bet ne tik patys puikiai kalba lietuviškai, bet ir mažasis jų sūnelis tik lietuviš-ka temoka.

Vaikų džiaugsmui Šv. Vardo Draugija ir Mo-tinų Arkibrolija daro įvairius parengimus, o jų pelną skiria vaikų Kalėdinei programė-lei. Šiais metais gruodžio 23 d. 3.30 val. p.p. visi parapijos vaikai gaus ne tik dovanė-lių, bet ir galės pasidžiaugti, pažaisi. Gražu pažiūrėti, kaip minėtų organizacijų nariai mo-ka su mažaisiais pažaisi, jiems džiaugsmo sudaryti. Tikimės, kad ir šiais metais Kalėdų Se-nukas bus geras ir turtingas!

M. Norkūno pirmas gimtadi-nis kapuose Būrelis Vyčių ir draugų su Lawrence Mass. Lietuvos Vy-čių kuopos pirmininku Jonu Zemiū (pirmas iš kairės) ir prel. P. Juru. susirinko prie a. a. Mykolo Norkūno kapo pa-minėti savo organizacijos stei-gėjo ir žymaus veikėjo gimta-dienį, gruodžio 1, ir pasimels-ti už jo sielą.

CHARLIE & CRIS

TAISOME AUTOMOBILIUS

Parduodame Padangas ir Baterius

454 W. Broadway,

So. Boston 27, Mass.

Tel. SO. 8-4000

Linksmiausių šv. Kalėdų!

CHARLES J. KAY

Plumbing and Heating,
Oil Burners and Gas Fitting

12 Mt. Vernon St.,

Dorchester 25, Mass.

Tel. Columbia 5-5839

JOHN'S HARDWARE

PAINTS, VARNISHES, WALLPAPER
and PLUMBING SUPPLIES

Tel. SOUTH Boston 3835

412 BROADWAY

SO. BOSTON, MASS.

SEKMADIENĮ, 1952 M. SAUSIO 6 D.

3 VALANDĄ PO PIETŲ

OPEROS ARTISTŲ

KONCERTAS

Anna Kaskas, kontraltas

Joan Francis, Sopranas

Algirdas Brazis, Baritonas

South Bostono Thomas Park

High School salėje

BILJETŲ KAINOS \$2.00, \$1.50, \$1.00

BROADWAY LIQUOR MART

LIQUOR RETAILERS

391 W. Broadway

Tel. SOUTH Boston 9570

South Boston, Mass.

SVEIKINU SAVO DRAUGUS IR BIČIULIUS
SU KALĖDŲ ŠVENTĖMIS IR NAUJAIS METAIS!

POVILAS KYRIUS

386 HOOPER ST.

BROOKLYN 11, N. Y.

PATERSON, N. J.

— Vaikams eglutę organi-zuoja parapija savo salėje gruodžio 30 d. 4 v. p.p. Kaip ir visada, vaikų programą parengia Elena ir Stepas Auguliai. Statoma "Nepelis", V. Šmai-zienės 1-no veiksmo vaizdelis ir "Piemenuko skundas" (Kiaulės teismas) iš Balio Sruogos "Aitvaras Teisėjas". Be to, bus giesmių, deklamacijų ir kt. Bus Kalėdų eglutė ir atsilankys Kalėdų Senelis.

— Antano Gustaičio "Šilki-nius Pandius" turėsime progos matyti sausio 13 d. 7 val. Liur-do švenč. Pangelės parapijos sa-lėje, Buttler st. Organizuoja šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. J. Kinta. Vaidins Linde-no Lietuvių Tremtinių Dramos sekcija. Režisuos dramos akto-rius Alfa Petrutis. Teko nu-girsti, kad ir patį rašytoją A. Gustaitį kartais galime pama-tyti.

— "Vyrai, nesismulkinkim!" — tokį šūkį iškėlė Ant. Rugys vietos tremtinių susirinkime gruodžio 16 d., kalbėdamas apie reikalą daugiau aukoti Va-sario 16 d. proga Lietuvos lais-vinimo reikalams. Tai buvo taikoma draugijai, bet šis šūkis tikty ir kiekvienam Amerikos lietuviui, nes Lietuvos laisvini-mo reikalas toks didelis, kad tikrai jau laikas aukojant ne-sismulkinti.

— Škaityk, bet žinok ką! Nepaprastai gražų pamokslą a-pie spaudą pasakė gruodžio 16 d. kun. V. Demikis. Įrodęs spaudos reikšmę ir suskirstęs j: 1) katalikišką-krikščionišką, 2) bedievišką ir 3) neutralią, pavyzdžiais išaiškino žalą ir pavojus kylančius iš bedieviš-kių ir neutralios spaudos skai-tymo, ragino katalikus skai-numuoti tik katalikiškus laikraščius. "Pasimokykite iš bedievių!" — sakė jis — "jie savo sunkiai uždirbtais pinigais neprenumeruoja ir neremia krikščioniškos spaudos, o tuo tarpu tikintieji ne retas elgia-si priešingai ir savo pinigais perka dažnai savo namams dva-sinius nuodus."

Būtų tikslinga, jei ir kitose lietuvių ne tik katalikų, bet ir evangelikų ir kt. parapijose prieš Naujus Metus būtų pasa-kyti pamokslai apie spaudos reikšmę, o kalėdojant kunigai parinktų ir prenumeratų.

Jurg. Ežer.

BAYONNE, N. J.

— Nuoširdžiai dėkojame tė-vams pasionistams, Geraldui, C. P. ir Bernardui, C. P. už pravestas 9 dienų novenos pa-maldas, kurios baigėsi šv. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo šventėje.

— Gruodžio 20 d. mūsų pa-rapijos bažnyčioje prasidėjo trijų dienų pamaldos į šv. Prancišką Cabrini. Šioms pa-maldoms vadovauja Tėvas Ma-žukna, M.I.C. Jis žada Kalėdų šventės praleisti mūsų tarpe.

— Bernelių mišios Kalėdų naktį, kaip įprasta, mūsų pa-rapijos bažnyčioje bus 12 val. Kalėdų rytą šv. mišios prasidės 6.30 val., bus laikomos kas pus-valandį, ir tęsis iki 11 val. die-nos.

— Kun. Juozas Pragulbi-cas, neseniai atvykęs iš Euro-pos, nuo gruodžio 10 dienos ne-ribotam laikui apsigyveno mū-sų klebonijoje ir čia būdamas padės pastoraciniame darbe.

V. K.
• Kun. dr. A. Baltinis, buvęs kurį laiką Harlan, Iowa, vieno-je airių parapijoje vikaru, iš tų pareigų pasitraukęs ir laikinai apsigyveno Chicagoje ir ten mano įsikurti.

Linksmų Kalėdų švenčių ir Laimingų Naujų Metų!

G. H. SNYDER

LAIKRODININKAS

Didelis pasirinkimas

BULOWA, HAMILTON ir ELGIN LAIKRODŽIŲ

Pasirink deimantinį žiedą pas Snyder

Galima sutarti del
lengvų išmokėjimų

Per 50 metų geriausios
vertės prekės

1926 CARSON STREET

S.S., PITTSBURGH, PA.

Telefonas HE. 1-1593

A Merry Christmas and a Happy New Year to
All Our Friends

ZINKHAN DISTRIBUTING CO.

BEER DISTRIBUTOR

122 Chartiers Avenue

McKEES ROCKS, PA.

FE. 1-1183

Sveikiname su Kalėdų ir Naujų Metų šventėmis
mūsų draugus ir pažįstamus

BLUE EAGLE INN

MIKE WHITE, Savininkas

Turime Gero Alučio ir Degtinės

2026 Fifth Avenue

Pittsburgh 19, Pa.

Tel. CO. 1-8534

Linksmų Kalėdų švenčių ir Laimingų Naujų Metų
visiems mūsų kostumeriams ir draugams

SOHO BEER SALES

(KAZLAUSKAS)

ALAIUS IŠVEŽIOTOJAS

2209 Fifth Avenue

Pittsburgh 19, Pa.

Phone: CO. 1-3535

Sveikinu visus savo draugus su Kalėdų ir
Naujų Metų šventėmis

FELIX GUTAUCKAS

Restaurant

ALUS—VYNAS—DEGTINĖ
IR UŽKANDŽIAI

2210 Fifth Avenue

PITTSBURGH 19, PA.

CO. 1-9210

SPORTAS

NUO GRUODŽIO 15

PRASAU BALSO
 "Darbininko" 65 nr. atspaudintas ligokas Aleksandro Vakselio rašinys "Nekisimė lazdui ir sveitimus ratas, kurie ir taip sunkiai rieda". Šiame rašinyje autorius bando atkelti "gerą porciją gana šališkų išvedžiojimų", kurių jis yra užtikęs "Vienybės" sporto skyriuje "Sportas ir Netvartai".

Vienoje vietoje paminėta K. Cerkelio pavardė: "Jeigu 1950. 1. 7 LAK krepšininkai, kurių vienu iš vadovų buvo ("S. ir L.") autorius ("Vienybė" nr. 3, 1950), žaisdami prieš CYA, taip gerai žaidė, anot K. Cerkelio, kad galėjo "nustumti ir šėšį kai kurias atmintines dvikovas tarp Lietuvos ir Latvijos krepšininkų" (nesakoma, kad jie tada turėjo savo sudėtį keltą vietinių amerikiečių studentų žaidikų), kodėl 1951 m. LAK krepšininkai negalėjo... ir t.t.

K. Cerkeliūnas niekad nėra rašęs, jog 1950. 1. 7 LAK krepšininkai taip gerai žaidė, kad stūmė ir šėšį kai kurias dvikovas tarp Lietuvos ir Latvijos. Štai, kaip tasyk "Vienybėje" (3 nr., 1950) buvo paskelbta: "Visi krepšinio mėgėjai, kurie sausio 7 d. buvo pasukę į Volkert Hall, išgyveno įtemptą nervų spektaklį, kuris nutūmė ir šėšį kai kurias atmintines dvikovas tarp Lietuvos ir Latvijos krepšininkų".

Tur būt, yra skirtumas, kai užsimenu apie nervų spektaklį (rugtynių nuotaką), bet nieko nesakoma apie žaidimo klasę. Be to, matyti, kad A. V. nesugebėjo nė to sakinio tiksliai pakuoti.

Ir kitose vietose autorius paklūsta vaizduotuvei, kimba prie korektūros klaidų ir kt. Taupant laikraščio vietą ir skatant kankinbę, atrodo, neverta kitų A. V. pastabėlių komentuoti, tik tebūnie leista paminėti, kad šio rašinio Aleksandras Vakselis pats kisa lazdas į savo, kaip sporto korespondento, ratas.

Kęstutis Cerkeliūnas

Džiugu man, kad "Darbininko" redakcija duoda Tamstai balsą, bet norėčiau pastebėti, kad tas balsas galėjo įtilpti ir daug geriau būtų skambėjęs Vienybėje — "Sportas ir Netvartai" skyriuje, kur Tamsta turi polemiką atviras duris, būdamas to skryliaus vedėjas. Kas liečia patį atsakymą, viena tik galima pastebėti, kad rungtynių nuotaką diktuoją žaidimo klasė, "įtemptą nervų spektaklį" gali išgyventi žiūrovai, matydami ką nors nepaprasto, o tas "nepaprastas" krepšinys ir yra aukštas, nekasdieniškas žaidimo lygis. Nerasdamas šiame atsakyme rimtai pagrįstą argumentų mano nuomonei sugriauti, šiuo laikui šį klausimą baigta.

Aleksandras Vakselis

LSK antrojo DAFB lygos lentelės vieton

Paskutiniuosius LSK futbolo rungtynes prieš Kollman S. C. gruodžio 9 d. dėl blogo oro, sutraukė vos apie 150 lietuvių žiūrovų. LSK atstovavo: St. Kligys; Milleris, Simonavičius Ch.; Jegeris, Saldaitis, Steponavičius; Sabaliauskas, Kalašinskis, Adamavičius, Jokūbaitis ir Gražys.

Priešrinkas visomis priemonėmis stengėsi pačioj rungtynių pradžioj pasiekti taško. Dažnokai jis buvo arti tikslo, tačiau Kilgjo greitai orientacija nedavė progos to pasiekti. Kalašinskis, paduotą aukštą kamuolių iš sparno, 16 min. paverčia pirmuoju įvarčiu. Priešrinkas neatleidžia ir netiksliais šūviais bombarduoja Kilgjo vartus. 36 min. lietuvių puolimas susikaupia ir Sabaliauskas, praėjęs dešimtinėje krašte, gražiai paduoda kamuoliu Adamavičiui, kuris fiksuoja 2:0 LSK naudai. Ta pasekmė kelinys baigiamas.

Antrąjį kėlinį lietuviai sužaidžia lygiomis (1:1). 59 min. priešinamas LSK nenaudai bandinys (11 m), kurį priešrinko puolikas W. Natakul paverčia įvarčiu. Du baudinius LSK naudai lietuviai neišnaudojo. Tik vė-

liau atšokus nuo Adamavičiaus kamuolių Sabaliauskas įsodina į dešinią vartų kampa. Žaidinio pasekmė 3:1. Kligys, Steponavičius ir Jokūbaitis buvo šį kartą vieninteliai mūsų vienuolikos ramsčiai, kurie, galima tvirtinti, išnešė šį sunkiai pelnytą pergalę ant savo pečių.

Nors nemalonu pripažinti, bet, atrodė, jau laikas pribrendo LSK vadovybei susirūpinti (ir griežtai susirūpinti!) kaikiurių "atsarginių" ir tariamų vieton "menagerių" neleistinu elgesiu už aikštės ribų. Šiuo reikšniu turėtų būti susirūpinta nedelsiant, kol DAFB lyga nepadarė nemalonių žygių ir kol vokiškoji spauda palyginti švelniai komentuoja šiuo išisokėlių elgesį.

Al. Vakselis

FUTBOLU RUNGTYNĖS

Sekmadienį, gruodžio 23 d. 2.30 v. LSK žaidžia lygos rungtynes prieš Newrochel (Calabriją). Rungtynės įvyks McCarren Pak, Driggs Ave. ir Lorimer St. kampa, (Greenpoint).

Priežišams 12.30 val. žaidžia II-ji LSK komanda.

Stalo tenisininkai — be pralaimėjimo

Lapkričio 20 ir gruodžio 3 d. LAK stalo tenisininkai vėl parsivežė dvi stiprias pergalės DAFB stalo teniso pirmenybėse. Pirmąsias rungtynes lietuviai laimėjo prieš Prospect Unity S. C. New York (558 W. 158th St., N.Y.C.) pasekmė 9:0 (6:0) ir antrąsias prieš Pfalzer S. C. (II rato susitikimas) — 7:2.

Sveikintinas reiškinys, kad LAK stalo teniso vadovas A. Dauksa "atjaunino" St. teniso vienetai Vaitkevičium ir Naruševičium, kurie, atrodė, lyg lygiavertiai "senių" (Volskio ir L. Vakselio) pakaitai.

DAFB stalo teniso pirmenybių lentelėje lietuviai stalo tenisininkai užima pirmąją vietą: taškų santykiu 6:0 (rungtynių taškų—42:12), setų — 89:26 ir kamuolių — 2446:2030.

A. V.

New Yorko ir apylinkės stalo teniso pirmenybės

1952 m. sausio 19-20 d.d. (data negalutinė!) LAK stalo teniso sekcija numato rengti New Yorko ir apylinkės stalo teniso pirmenybes, kurios įvyks Lietuvių Atletų Klubui patalpose, 168 Marcy Ave., Brooklyn 11, N. Y. Pirmenybės galės dalyvauti visi lietuviai stalo teniso mėgėjai (vyrai ir moterys). Pirmenybės bus negalės dalyvauti LAK stalo teniso vienetas (6 žaidikai). Dalyviai gali registruotis A ir B klasės grupėse. Registruotis raštu pažymint vardą, pavardę, adresą ir kurio grupės noretų būti užregistruotus. Taip pat dalyviai gali pasireikšti savo pagidavimus dėl rungtynių laiko (datos ir valandos). Reikalingais įrankiais (ne raketėmis) pasirūpina LAK. Registracija siųsti iki 1952 m. sausio 10 d. A. Dauksos vardu, 168 Marcy Ave., Brooklyn 11, N. Y. Registracijos mokestis 25c.

LAK Sporto Vadovas

SACHMATAI

Veda K. Merkis

Lietuviai įveikė Boston College.

Bostono Metropolitan lygos rungtynėse lietuviai sachmatininkai laimėjo prieš Boston College, 3-1/2-1/2. Mūsiškių pasekmė: K. Merkis 1/2, A. Keturakis 1, J. Starinskis, P. Kontausas 1 ir V. Kubilius 1.

Nutraukta Merkio partija su inž. Heising (Lynn CC) lygos vadovybės pripažinto lygiomis. Tuo būdu, Bostono lietuviai laimėjo pirmenybių rungtynes prieš Lynn klubą 3-2.

Šiuo metu Bostono lietuviai turi 4 laimėtas rungtynes ir 2 pralaimėtas. Iš pirmo rato lietuviams beliko vienerios rungtynės su Quincy klubu. Antras ratas prasidės sausio vidury.

Bostono pirmąjį Cambridge klubą, turėdamas 5 laimėjimus ir 1 pralaimėjimą. Po 2 pralaimėjimų turi: Newton, lietuviai, Harvard College ir Quincy.

Tautvaivis dalyvavo Chicago televizijos programoje (WGN-TV channel 9), gruodžio 7. Buvo aiškinta apie sachmatų ir sužastit blitz-partiją tarp Nedved (Illinois meisteris) — Tautvaivos (Chicago meisteris), tačiau dėl laiko stokos liko nebaigta.

Programos vedėjas laiko sachmatininkų pasirodymą pavykusiu ir numato po kurio laiko vėl juos pakviesti.

Montrealis įkurtas lietuvių sporto klubas Tauras, kuris apims ir sachmatus. Lietuviai Montrealy turi stiprių pajėgų, kaip: Ignas Zaiys, 1950 Montrealio meisteris, Dr. J. Stonkus, Zilius, Boikovičius ir kt.

New Yorko Manhattan Chess Club, gruodžio 16 d. pradėjo klubo pirmenybių baigmę (final), dalyvaujant A. S. Denker, A. S. Pinkus, D. Byrne ir kt.

National College championship, įvyks gruodžio 26-30, 1951, Philadelphia miesto.

Rudolf Teschner, Berlyno meisteris, laimėjo Vokietijos pirmenybes, surinkęs 15 taškų (iš 21), Pfeiffer 14, Jaeger 13, Dr. Lehmann, Kieninger, Schuster, Schmid po 12 1/2.

Galima atsinaujinti "DARBININKO" ir kitų laikračių prenumeratas ir nusipirkti įvairių lietuviškų knygų pas

Aleksandrą Ivašką

LITHUANIAN FURNITURE CO.

323 West Broadway South Boston, Mass.

"Darbininko" prenumerata metams — \$5.00; pusę metų — \$3.00. LDS nariams metams — \$4.00

ŠVĖSDAMI

sukaktuves, vestuves ar sulaukę naujagimio, nepamirškite gerą fotografo. Nuotraukos kiekviena proga kiekvienam prieinama kaina.

DON SULATIS

600 Willoughby Ave. Brooklyn 6, N. Y. Tel. Evergreen 7-8137

KALĖDOS

PUKIOS DOVANOS

VAIKAMS— Vienintėlis lietuvių kalba, leidžiamas iliustruotas žurnalas — EGLUTE. Kaina metams \$3.00.

"DAKTARAS AISKAUDA IR JO ŽVERYS". Labai įdomi apysaka su 63 iliustracijomis. 9 pusl. Kaina tik \$1.00. Vaikai ją skaityti su dideliu susidomėjimu.

LIETUVIŠKOS PASAKOS. Sudarė Dr. Jonas Balys, 230 pusl. Pasakos gražiai iliustruotos. Kaina \$2.50.

MOTINOMS — "TAUPIOJI VIREJA", kurią paruošė H. Mačiulytė — Daugirdienė. Ji patiekia 300 įvairių valgių gaminimo receptų. Kaina \$2.00.

TEVAMS — Kun. Dr. J. Vaitkevičiaus labai įdomi dvasinio turinio knyga — GYVOJI DVASIA, 464 pusl. Kaina \$5.00. Kalėdų proga — už \$3.00. Užsakymus siųskite su pinigais:

EGLUTE

P. O. Box 22, Brockton 68, Mass.

Albert Th. Dana

LIETUVIS ADVOKATAS

119-17 Hillside Ave. Richmond Hill 18, N. Y. Tel. Virginia 9-4882

PARDUODAMI NAMAI

MASPETH, L. I. Visi turi po tuščią florą dviem šeimoms su 11 kambarių, aliejum apšildomi — \$6990. Panašus namas, tik mūrinis, kainuoja \$14.000.

JAMAICA NORTH, tarp 8 Ave. ir BMT Sub, visas tuščias dviem šeimoms mūrinis namas su balkonais (porčiais), 2 automobiliams garažas, apšildomas — \$15.500.

Taipgi turime visokių namų, visose miesto dalyse, senų ir naujų.

B. ZINIS

361 Union Ave., Brooklyn, N. Y. REpublic 9-1506 Evergreen 4-3487

PARDUODAMI NAMAI

FIGGS, GERR, GEROJE VIETOJE

RIDGEWOOD — 6 šeimoms mūrinis namas, šviesūs kambariai; CYPRESS HILL 3 šeimoms, tušti kambariai; WOODHAVEN 2 šeimoms medinis namas, abu aukštai (floral) tušti pirkėjui; EAST NEW YORK — kampinis namas su salūnu, restoranu ir 2 šeimoms viršuje tušti kambariai. Gera proga, kas nori įsigyti namą ir biznį, nes parduodamas ir biznis. Vieta gera, lietuvių aplinkoje.

J. VASTONAS

REALTY and INSURANCE

1008 Gates Ave., Brooklyn, N. Y. Tel. GLENmore 5-7285

Paremkime tuos biznierių ir profesionalus, kurie skelbiais "Darbininke"

New Yorke ir apylinkėse

P. J. BAGDANAVICIUS, M. D.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

185 Clinton Avenue

Brooklyn 5, N. Y.

Tel. MAIN 4-2329

Priėmimo valandos:

Kasdien 2-4 ir 6-9 p.p.

Šeštadieniais 10-12 ryto ir sustarus.

JOHN DERUHA, M. D.

Įkštų, pūslių, odos, kraujų, vidurių ir kitų ligų gydytojas.

Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-9.

Mokslus baigęs Europoje

128 E. 86th ST., NEW YORK CITY

Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privažuoti iš visur. Atskiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

Ofiso tel. GLENmore 5-3094

Namų tel. GLENmore 3-4445

DR. VACLOVAS PAPROCKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1357 Bushwick Ave., Brooklyn 7, N. Y.

Priėmimo valandos:

Kasdien 12:30-2 ir 6-8 p.p., išskyrus šventadienius.

Tel. Evergreen 7-4335

Stephen Aromiskis

(Armakauskas)

Graborius—Balsamuotojas

Moderniška Kopyčia

423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.

Tel. STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

(Bellauskas)

Laidotuvių Direktorius

Notary Public

660 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Evergreen 8-9770

Joseph Garszva

Graborius—balsamuotojas

231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.

Evergreen 8-9770

Joseph Garszva

Graborius—balsamuotojas

231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.

Evergreen 8-9770

Joseph Garszva

Graborius—balsamuotojas

231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.

Evergreen 8-9770

Joseph Garszva

Graborius—balsamuotojas

231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.

Evergreen 8-9770

Joseph Garszva

Graborius—balsamuotojas

231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.

Evergreen 8-9770

Joseph Garszva

Graborius—balsamuotojas

231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.

Evergreen 8-9770

Joseph Garszva

Graborius—balsamuotojas

231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.

Evergreen 8-9770

Joseph Garszva

Graborius—balsamuotojas

231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.

Evergreen 8-9770

Joseph Garszva

Graborius—balsamuotojas

231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.

Evergreen 8-9770

Joseph Garszva

Graborius—balsamuotojas

231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.

Evergreen 8-9770

Joseph Garszva

Graborius—balsamuotojas

231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.

Evergreen 8-9770

Joseph Garszva

Graborius—balsamuotojas

231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.

Evergreen 8-9770

Joseph Garszva

Graborius—balsamuotojas

231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.

Evergreen 8-9770

Joseph Garszva

Graborius—balsamuotojas

231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.

Evergreen 8-9770

Joseph Garszva

Graborius—balsamuotojas

231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.

Evergreen 8-9770

Joseph Garszva

Graborius—balsamuotojas

231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.

Evergreen 8-9770

Joseph Garszva

Graborius—balsamuotojas

231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.

Evergreen 8-9770

Joseph Garszva

Graborius—balsamuotojas

231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.

Evergreen 8-9770

Joseph Garszva

Graborius—balsamuotojas

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVŲ LAIKRAŠTIS
APJUNGES
AMERIKA, IŠ ORGANO BARMONA R. LIETUVŲ ŽEMES
620 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

NEW YORKO NAUJIENOS

Naujas "Darbininko" vinjetės piešė dail. P. Osmolskis.

"Darbininko" sekantieji numeriai išeis gruodžio 28 ir sausio 4 d.

Bernelių mišios visose Brooklyno lietuvių bažnyčiose bus Kalėdų naktį 12 val.

Prel. Jonas Balkūnas šį šeštadienį per J. Ginkaus radiją pasakys Kalėdoms pritaikytą kalbą. Programoje taipgi dalyvaus dramos aktorius V. Žukauskas.

Dail. V. K. Jonynas atvyko iš Europos į JAV, tikisi New York'e gauti darbo savo specialybėje. Tuo tarpu lanko muziejus.

Veronika Kairytė, "Darbininko" skaitytoja, švenčių atostogų išskrido pas savo brolių Colorado, Cal.

Ričardas Kontrimas, New York'o ateitininkų moksleivių pirmininkas, neseniai iš kelių vietinių lietuvių gavo senų lietuviškų knygų, kuriomis papildė savo pradėtą rinkinį.

Ieva Paulekiūtė, kaip praneša "Daily News", yra parašiusi tekstą dainai "Su meile tau", kurią skambina žymus pianistas Joe Bushkin.

Dr. J. Paulonis, brooklynietis lietuvis gydytojas, buvo pagerbtas už nuopelnus medicinos srityje. New York'o miesto burmistras Impellitteri jam, kartu su kitais penkiais amerikiečiais gydytojais, gruodžio 13 d. įteikė garbės medalius.

Tai pirmas taip atžymėtas lietuvis gydytojas. Dr. J. Paulonis savo kabinetą turi 1357 Bushwick Ave., Brooklyn 7, N. Y.

Jonas Valaitis, gyv. 1132 Halsey St., Brooklyn, N. Y., buvęs Klaipėdos gimnazijos matematikos mokytojas, sunaik susirgo ir paguldytas Kings County ligoninėje.

Bus filmuojamas N. Metų sutikimas

"Aitvarų" kvartetas, kuris gruodžio 31 d. puikiose Grand Paradise salėse (320 Grand St., Brooklyn) ruošia didelį balų — Naujųjų Metų sutikimą, susitarė su lietuviška MSM filmų bendrove tą įspūdingą vakarą su visais svečiais nufilmuoti. Šie vaizdai bus įtraukti į Brooklyno lietuvių gyvenimo baigiamą sukti filmą ir vėliau rodomi Brooklyne bei kitose lietuvių kolonijose. Žinomas liet. spaudos foto reporteris Don Šulaitis N. Metų sutikimo vakarą taip pat darbuosis ir su foto aparatu, todėl visi svečiai galės įsigyti atminčiai įspūdingo N. Metų sutikimo nuotraukų.

Vaikams Kalėdų eglutė ruošia šeštadienį, gruodžio 22 d. Statler viešbutyje, Washington'e. Eglutės programoje dalyvauja visų pasiuntinių tarnautojų vaikučiai, jų tarpe, kaip ir kiekvienais metais, bus ir Lietuvos pasiuntinybės patarėjo J. Kajecko sūnelis. Programa bus perduota per televiziją ir radijo programas Amerikoje ir trumpomis radijo bangomis užsienin.

Tėvas Kl. Zalalis, O.F.M., gruodžio 20 d. atšventė 10 metų kunigystės sukaktį.

Mažosios Lietuvos Bičiuliai pereiną penktadienį savo susirinkime priėmė Draugijos statutą ir aptarė ateities veikimo gaires. Sausio mėnesį nutarta suruošti viešą Klaipėdos atvadavimo sukakties minėjimą. Susirinkimas įvyko Alliance Hall patalpose ir jame dalyvavo įvairių sričių darbuotojų atstovai. Pirmininkavo dr. Dagys.

Ieva Trečiokienė, A. Grybaitė ir S. Čerėnė, Spaudos Klub'o igaliotos, rūpinasi Vasario šešioliktosios minėjimo rengimu. Minėjimas įvyks New York'e ir jame dalyvaus lietuvių spaudos darbuotojai ir svečiai svertimtaučiai.

Dar dėl siuvėjų vadovybės rinkimų

Neseniai įvykę Siuvėjų Unijos pildomosios valdybos rinkimų rezultatai rodo, kad siuvėjai labai mažai interesuojasi savo vadovybės sudarymu. Lietuvių siuvėjų 54 lokalui priklauso apie 800 narių. Iš jų didžioji dauguma yra geri lietuvių patriotai. Jie savo elgesį teisingai tuo, kad jiems nesvarbu, kas sudarys jų vadovybę, nes ne lokalo vadovybė jiems atlyginimą moka. Bet jie nepagalvoja, kad neša didelę atsakomybę už lokalo reikalų tvarkymą. Jie taip pat nenujaučia, kad visokiai lietuviškai veiklai trukdyti arba ją sunaikinti yra atėję planai iš šalies. Tų nematomų veiksmų įtakoję jau panaikinta Martyno Liuterio draugija ir tokį pat pavojų jaučia kitos draugijos. Lokalo narių sudėti pinigai apie 40,000 dol. nepanaudoti viešam lietuviškam reikalui, bet išdalyti nariams, kurie nieko gero už tuos 40,000 dol. padaryti negalėjo, o už 40,000 dol. galimai buvo šis tas padaryti. Visa tai pareina nuo vadovybės, o vadovybę renka nariai, todėl vadovybės darbai dalį atsakomybės uždeda nariams. Ateityje siuvėjai turėtų būti uolūs, atlikdami savo pareigas ir į vadovybės rinkimus neturėtų žiūrėti pro pirštus. P. J. M.

Jaukų Naujų Metų sutikimą rengia New York'o ateitininkai Angelų Karalienės parapijos naujai atremontuotose salėse. Bus įvairi programa, šokiai, ir gardūs valgiai.

New York'o studentai. Šiais metais New York'o universitetuose studijuoja apie 30 lietuvių studentų. Norėdami patys labiau suartėti, jie per Užgavėnės rengia blynų balų. Pelnas bus skiriamas studentams šelpti.

Saulius Zaunius, Vincės Jonuškaitės sūnus, šiuo metu eina Korejoje, kaip pranešama, pakeltas į seržantus.

Juozas Ginkus, jr. kaip civilinės miesto apsaugos darbuotojas iš centro gavo pagyrimą už gerai išlaikytą egzaminus.

BOSTONO LIETUVŲ

Kalėdinių pamalšių tvarka

Sv. Petro lietuvių bažnyčioje Kalėdų pirmą dieną mišios 12 val. naktį ir rytą 7, 8, 9, 10 ir 11:30, salėje 7th St. — 12 val. naktį, 8 ir 9:30 rytą. Kalėdų metu parapijos choras giedos sv. Juozapo Mišias (J. Žilėvičiaus), Gul šiandieną (Naujalis), Betliejaus prakartėlę (Svedo), Kalėdų giesmę (Naujalis), Piemenys kelkit (Naujalis), Sveikas Jėzau (Naujalis), Pasakykit piemenėliai (Naujalis).

Apdovanojo vaikus. Gruodžio 21 d. lietuvių parapijos vaikus apdovanojo dovanomis, kurias parūpino kun. A. Abračinskas ir sodalietės.

Išėjo dvigubas "Vyties" numeris. Lapkričio ir gruodžio mėnesio dvigubas "Vyties" numeris jau pasirodė. Rašo prel. Urbanavičius, prof. S. Kulupaila, kun. dr. Maknys, L. Dambriūnas ir kt. Keletas straipsnių skirta artimesniam supažindinimui su ateitininkų organizacija. Dedama daug vertingos informacinės medžiagos. Gausiai iliustruotas.

"Stebuklingi varpai", kalėdinė operetė So. Bostono lietuvių seselių statoma ateinantį sekmadienį, gruodžio 23 d., 3 val. p.p. parapijos salėje. Bus įdomu suaugusiems ir vaikams. Visi kviečiami.

Skaučių programa. Gruodžio 16 d. per St. Minkaus radiją L. Čepienės vadovaujamos Bostono skautės atliko gražią patriotinę programą.

Sudarytas Bendruomenės komitetas. Gruodžio 16 d. įvyko platesnis pasitarimas JAV Lietuvių Bendruomenės Bostono apylinkės organizavimo reikalui. Pasitarime iš senųjų Amerikos lietuvių veikėjų dalyvavo ir aktyviai bei įdomiai savo mintis reiškė Lietuvos garbės konsulas adv. A. Šalna, adv. J. Grigalius, adv. K. Kalinauskas, inž. A. Čaplikas, F. Grendelytė, J. Lola, J. Kasmauskas, Pr. Razvadauskas, J. Tuinyla, J. Januškis, Jokubauskas. Iš tremties atvykusius atstovavo St. Lušys, P. Žičkus, A. Juknevičius, A. Matjōška, K. Mockus. Po ilgesnio pasitarimo sudarytas organizacinis komitetas: pirm. adv. J. Grigalius, vicepirm. dipl. ekon. St. Lušys ir inž. A. Čaplikas, sek. — adv. A. Juknevičius, kasin. — red. J. Januškis; nariai — adv. K. Kalinauskas, J. Kasmauskas, J. Lola, P. Žičkus, A. Matjōška ir K. Mockus.

LDS CENTRO VALDYBA

Pirmininkas — Prel. P. Juras, 94 Bradford St., Lawrence, Mass. Tel. 7356

Vicepirmininkai — Vincas J. Kudrka, 37 Franklin St., Norwood, Mass., ir

Pranas Razvadauskas, 5 G St., So. Boston, Mass.

Sekretorius — Ant. Kneičys, 50 Cottage St., Norwood, Mass.

Finansų sekretorius — Ant. Pelidius, 32 Wilder St., Brockton, Mass. Tel. Brockton 8-0729W

Išdėdinkė — Bronė Člunienė, 79 Barry St., Dorchester, Mass. Tel. SO 8-0948

Revizijos komisija: — Kun. J. Bernatoni, Nell P. Meškūnas, B. Jakutis.

Visi laiškai LDS reikalais siunčiami sek. A. KNEIČIO vardu, 366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass. Tel. SO 8-6608. Piginęs perlaidos — Money Orderiai ar čekiai išrašomi išdėdinkė B. Cunys vardu.

"DARBININKO" SKAITYTOJAMS BOSTONE

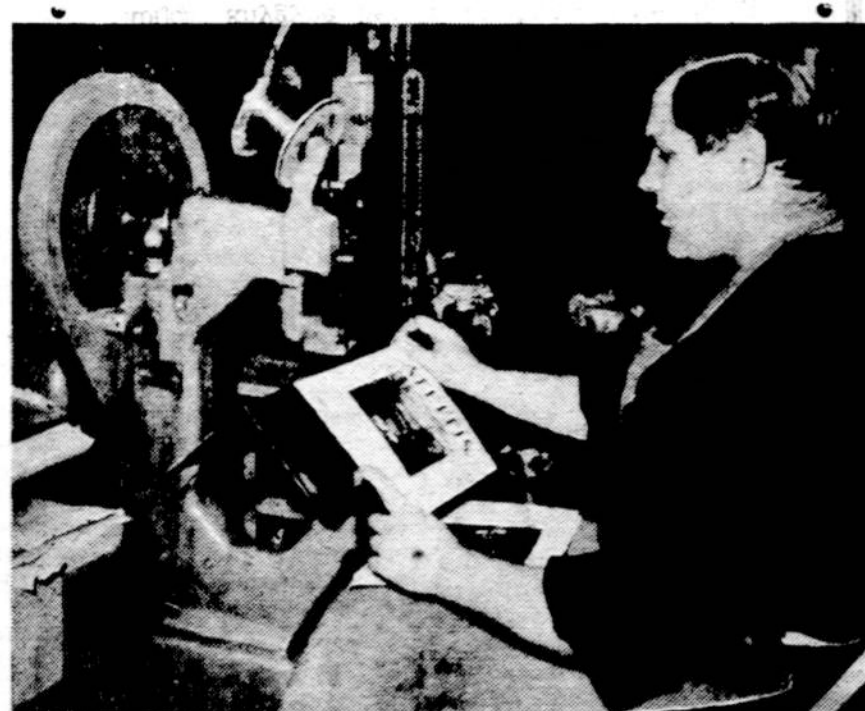
Bostone ir apylinkėse gyvenantieji lietuviai "DARBININKA" gali gauti sekančiose vietose:

A. IVASKA, LITHUANIAN FURNITURE CO., 328 West Broadway, So. Boston 27, Mass.

COLONIAL SPA, 357 W. Broadway, So. Boston, Mass.

PAUL'S VARIETY STORE, 305 E. Street, So. Boston, Mass.

MR. JAKSTAS, MEAT MARKET, West 4 and D Streets, So. Boston, Mass.

Br. Kazimieras Gulbinas susega prieškalėdinę "Ateitį". Žiūrėk pa-minėjimą "Jaunujių žygiose" (5 pusl.).

Rūpinasi neturtingaisiais

Sv. Vincento dr. jos darbuotojai surengė gruodžio 16 d. įdomaus filmo demonstravimą ir pelną skyrė neturtingųjų šelpimui Kalėdų metu. Taip pat tą dieną buvo daroma tam tikslui rinkliava. Tą draugiją nuoširdžiai globoja klebonas kun. Pr. Virmauskis.

Kultūros rėmėjų susirinkimas įvyko gruodžio 15 d. Iš klausytojų valdybos ir revizijos komisijos pranešimai. Pereitais metais kultūriniais reikalais surinkta apie \$1,000.

Ypatingą eglutės programą rengia šeštadienį liuanistikos mokykla gruodžio 30 d. 4 val. po pietų parapijos salėje. Bus įvairūs liuanistikos dalykai, kaip dailės skaitymas, deklamacijos, dainos. Akt. T. Babuškinaitė parengė specialią vaikų programą — baletą. Gražiais drabužiais apdėtos jaunos šokėjos pavaizduos žinomą pasaką "Raudona kepuraitė". Programos metu bus "Laimės šulinys." Į programą kviečiami visi suaugę ir vaikai, ne tik tie, kurie lanko mokyklą, bet

ir visi kiti lietuvių vaikai. Įeinant suaugusieji aukoja 50 c., vaikai (ne mokyklos mokiniai) — 20c.

Eglutės programos rengime labai aktyviai dalyvauja mokyklos tėvų komitetas, kurį dabar sudaro St. Vaitkevičius, p. Galdikienė ir p. St. Leimonienė. Jų darbą nuoširdžiai remia vaikų tėvai, mokytojai ir patys mokiniai.

Žymių solistų koncertas. 1952 m. sausio 6 d. į So. Bostoną atvyksta koncertuoti operos solistai — Anna Kaskas, Algirdas Brazis, Joan Francis. Reikia laukti, kad bostoniškiai parodys didelį susidomėjimą šių žymių solistų koncertu.

Mirė. Lapkričio 21 d. mirė ilgametis Bostono gyventojas, gyvenęs 137 8th St., Vincentas Stanislavaitis. Nepaliko jokio turto ir neturėjo artimųjų. Dėl jo laidotuvių buvo sunkumų, tačiau juos išsprendė Vera de Jeso (Gumauskaitė), parūpinusi laidotuvių lėšų ir suorganizavusi laidotuves į N. Kalties, kurie lanko mokyklą, bet

LINKSMIAUSIŲ SV. KALĖDŲ!

ADV. JOHN J. GRIGALUS

52 G Street
Tel. SO. 8-4877
So. Boston, Mass.

Linksmiausių švenčių Kalėdų ir
Laimingiausių Naujų Metų

ADV. ANTHONY J. YOUNG

315 E Street
Tel. SO. 8-8491
So. Boston 27, Mass.

AITVARŲ KVARTETAS

Gruodžio-December 31 d.

GRAND PARADISE SALESE
320 Grand Street
Brooklyn, N. Y.

RUOSIA LINKSMŲ

NAUJŲJŲ METŲ SUTIKIMĄ

SU KONCERTINE PROGRAMA IR ŠOKIAIS

Koncerto programoje dalyvauja: Kauno dramos teatro aktorius Kazys Vasiliauskas, Belgrado operos prima balerina Nataša Bošković, Kauno teatro baletu solistas Stasys Modzeļauskas, "Aitvarų" kvartetas, vad. muz. Algirdo Kačanausko.

AITVARAI JUMS ŽADA PUIKIĄ
NUOTAIKĄ IR LINKSMUMĄ

Pradžią 9:30P. M. Šokiama groja
puikus JUOZO TAMO orkestras

Kvietimai gauti ir staliukai iš anksto užsakomi
"Gabijs" knygyne, 340 Union Ave., Brooklyn 11,
N. Y., Tel. EV. 8-6163.

Nuoširdžiai sveikinu visus savo klientus, prietelius
bei pažįstamus Kalėdų švenčių ir Naujų Metų proga

ANT. ANDRIUSKEVIČIUS

LAIKRODŽIŲ, ŽIEDŲ, ĮVAIRIŲ PAPUOŠALŲ
P R E K Y B A

485 GRAND STREET

BROOKLYN 11, N. Y.

Angelų Karalienės parapijos kunigus,
Brooklyne esančius Tėvus Pranciškonus/
Draugijos nares, draugus ir pažįstamus
Kalėdų švenčių proga sveikina

Amžinojo Rožančiaus Draugijos
pirmininkė
ONA SLEVICIENĖ

PRALEISKIME

KALEDŲ VAKARĄ

LINKSMŲ ŠVENČIŲ NUOTAIKŲ, DALYVAUDAMI
BROOKLYNO LIETUVOS VYČIŲ
ruošiamuose antradienį, gruodžio 25 d.

ŠOKIUOSE

APREIŠKIMO PARAPIJOS SALĖJE

North 5t ir Havemeyer Sts. Brooklyn, N. Y.
Smagiai pagros JOE THOMAS orkestras.

Nuoširdžiai kviečia L. Vyčių 41 kp.

Senieji Metai nueina

Naujieji Metai ateina

ATEIKITE IR JUS

NAUJŲJŲ METŲ SUTIKTI

pas New York'o Ateitininkus

atnaujintoje ir gražiai papuoštoje
Angelų Karalienės par. salėje

PROGRAMOJE:

šokiai,
bendra vakarienė,
atskiri staliukai,
meninė programa

GROS J. THOMAS ORKESTRAS

Visa tai Jums padės nuotaikingai palydėti 1951
ir sutikti 1952 metus.

Staliukai iš anksto užsakomi

"DARBININKO REDAKCIJOJE", 680 Bushwick Ave.
arba

ANGELŲ KARALIENĖS PARAPIJOS RAŠTINĖJE,
So. 4th ir Roebing St. kampas.

Visi malonumai tik 2,50 dol.

Pradžią 10 val.

A black and white illustration showing a man in a turban and robe riding a camel. He is looking towards a city with domes and minarets built on a hillside. The scene is set against a dark, rainy background with diagonal lines representing rain. The artist's signature 'O. IRWIN MYERS' is visible in the bottom left corner of the illustration. The entire illustration is framed by decorative borders on the left and right sides.

Kai aguonas maiė

J. INDRYS

Prieš Kalėdas Lietuvoje

Mūsų senieji žmonės Kalėdų šventės laiko daug didesnius šventėms negu Velykas. Jie mano, kad jau Dievulis užgimė, tai jam prisikelti nebebuvo sunku. Todėl ir visai suprantama, kad šioms šventėms senasis lietuvis daugiau ruošdavosi nei kitoms ir jas švėsdavo net ištisais dvi savaites, t. y. net iki Trijų Karalių.

Su pirmais gaidžiais

Kalėdinių švenčių pradžia tenka skaičiuoti Kūčias. Seniau Kūčių rytą keldavosi su pirmais gaidžiais visa šeima, nes reikėjo tinkamai pasiruošti visoms šventėms. Moterys tuoju pat įnykdavo kepti visokių ragaišius ir papiukus, o vyrus pajungdavo malti aguonas. Seniau aguonas maldavo (sutrindavo) molinėje čerpėje, arba net akmeniniame grūstuve. Gera ir rūpestinga šeima sutrindavo aguonų pilną sėtuvę, nes reikėjo pasidaryti pakankamai aguonų pieno ne tik papiukams užmerkti, bet ir troškuliui nuraminti. Buvo anksti rytą pjaustomi džiovinti grybai, pač pjaustydavo mažus baravykius džiovintus saulėje ir juos dėdavo net į ragaišius, arba kepdavo bei virėdavo įvairius patiekalus. Visai šeimai troboje besisukant, buvo atgiedamos rožančios ir visa eilė šv. Marijos giesmių, o su brėkšta visa šeima susėdavo pirmą kartą valgyti. Paprastai šio ryto valgis Augštaičiuose buvo labai paprastas: ne-luptas bulvės užkandavo avižinių kisielių arba raugintais kopūstais su sėmenų aliejumi uždarytais, o jei virti buvo ko-

pūstai, tai jie buvo paruošti su džiovintais grybais. Po valgio vyrai išėdavo trūstis į tvartus, o moterys likdavo ruošti šventėms.

Jei šerkšnas laužia medžius

Kūčių dieną sunkių darbų nedirbdavo, nes šventę pamėkinusius Dievulis nubausytų. Paprastai buvo araudžiama Kuciose javus kultū, nes ateisias per tarpusvencius Vaigėnas ir visus javus į pelus sukulsias. Niekas per Kūčių dieną nemaldavo, mat Perkūnas namus įtrenksias arba vėtros visus stogus nusuksiančios; ne-skaitydavo ir malkų, kad Perkūnas namų netrenktų arba ligos tiek žmonių, tiek gyvulių neistiktų. Per Kūčių dieną niekas neverpdavo, kad avys kvaituliu nepradėtų suktis; nepėšydavo ir plunksnų nei vaikais, nei seniej, nes varnos ir vana-gai imtų viščiukus bei žastukus nešioti.

Visi ūkininkai laukdavo, kad per Kūčias imtų snigti. Kūčių sniegas nešė laukams gerą derlių, o bitėms — gausius spiečius ir pilnas medaus liepines. Šios dienos sniegas žadėjo ir pilnas šakas obelims. Jei Kūčios buvo šerkšmingos, buvo manoma, kad metai būsią sunkūs. Ir kuo daugiau Kūčiuose šerkšnas laužia medžius, tuo jie sunkesni. Buvo tiklma, jei per Kūčias šerkšnas ir ynės laužia senus medžius, tai mirs šiais metais senieji, o jei mažuosius — jauni.

Jei vėlnias ateitų

Kūčių dieną Augštaičiuose pirtį kurendavo pats seniausias vyras. Ir kurendavo, jei tik gaudavo, ažuolinėmis malkomis, nes tokia pirtis esanti sveikesnė. Pirtin išėdavo per Kūčias pirmieji vyrai, tai buvo ypatingai saugojama net ir ten, kur kaimuose leidžiama kartais pirmosiomis ir moterys. Kūčių pirtyje vyrai gerokai už-trūkdavo, paprastai iki sutenų, nes reikėjo gerai išsiprausti ir po kelius kartu geromis vantomis išsivonoti. Buvo laikomos sveikiausios šv. Jono išvakarėse sulaužtos vantos. Gerai išsūtę pirtyje vyrai mėg-

davo dar ir sniegu nusitrinti aruo leduotu vanagiu nusiprausti. Atrodo, tai buvo jau daugiau Kūčių vakaro pirties papročiai, nors ir sniegas bei šalto vandens seniau jau nebuvo karta nevengdavo. Gera šio vakaro pirtis buvo laikoma visiems metams sveikatą nešanti, todėl ir visus kaimo senukus, kurie šiaip tik lovoje gulėdavo, šį vakarą išvedavo į pirtį. Jei toks senukas neturėdavo savų arklų, tai visi ūkininkai jam pasiūlydavo ir ūkininkas, kurio arklį pasirinkdavo, skaitė sau didele garbe.

Po vyrų paprastai sekėdavo

moterys, kurioms neretai būdavo paprasta dar pakurama pirtis, nes dainų garo ir vandens suvartojimo akmuo buvo išnaudota. Ir didžiausia negarė būty kurenusioms, jei šį vakarą moterys pritrūktų karšto vandens ar garo, kadangi moterys su pirmu nusitrūkdavo į geras sutemas, pora suaugusių vyrų nueidavo pirties saugoti, nes jei vėlnias ateisias praustis ir išgąsdinsias moteris, tai šių pareiga būtų moteris nuo vėlnių šermukšniu ginti. Jie su šermukšniu šaka apeidavo pirtį, tuo apsaugodami ją nuo vėlnių.

Kūčių vakarą

Šiam vakarui susirinkdavo visa šeima. Tekėjusios mergaitės pirmiaisiais metais sugrįždavo su vyru į savo namus, o išėjės į kitus namus vyras parsiveždavo ir žmoną. Seniau visi samdiniai ir grįždavo vietomis į savo tėvų namus, nors jau rytą vėl čia parsirasdavo. Paprastai stalias buvo apklojamas storai smulkiu sienu ir užtiesiamas balčiausia staltiese. Sieno buvo pridedama ir po stalu, nes nakties metu ateisias Dievulio Avinėlis pagulėti.

Prieš valgį, nors per visą dieną visa šeima būdavo nevalgiusi, labai ilgai giedodavo įvairias šventas giesmes, kurias užbaigdavo "Eik Adomai iš Rojaus, pažink procę artojaus." Po jos buvo meldžiama: "Si už savo gimines visas vėles, kartais buvo giedama "Diena rūsti" ir po kiekvieno posmelio sukalbama poteriai už savo šeimos vieną mirusį.

Kūčių vakarėnei paprastai sodindavo į stalo kampą patį seniausiąjį vyrą, kuris paimdavo Dievulio pyragus ir juos su visa šeima sulauzdavo. Kur nors toli esantiems, šioms Kūčioms sugrįžti negalintiems, buvo padedamas Dievulio pyragas jų sėdėtoje vietoje. Lau-

žiant Dievulio pyragus buvo palinkima ir kitais metais drauge juos laužti. Po Dievulio pyragų paprastai buvo valgoma tik išvirta žuvis. Šis paprotys būdingas tik Augštaičiams, kur ežerų daug ir žuvis nėra prabanga. Kitose Lietuvos vietose paprastai buvo valgoma tik silkė su virtomis bulvėmis. Po žuvies sekėdavo avizinis arba spanguolinis kisielis. Čia pat prisijungdavo saldziai mišiumi užpilti kviečių nugrūsti grūdai. Vietomis šis Kūčių valgis buvo ne vien tik iš grūdų kviečių, bet po truputį primaišyta ir visokių kitų ūkyje sėjamų grūdų. Jo nevalgius būvo tikima, kad javai nederėsia sekanciais metais. Kviečiam užpilti mišimas buvo mišiamas ne tik cukrumi, bet seniau būtinai ir medumi. Ir medaus turėdavo būti, nes kitaip ir metai nebus bilingi bei medingi. Papiukai ir riestiniai buvo valgomi su medumi, mišiumi arba aguonų pienu, į kurį negalėdavo seniau medaus pridėti. Prie kūčių valgių seniau buvo skaitomi ir įvairūs grybų patiekalai. Kūčios begrybų buvo laikomos ne Kūčiomis ir tokia šeiminiškė pajaukiama, tingine bei vienadiene vadinama.

Kuri ištėkės?

Bevalgant Kūčias buvo traukiama iš po staltiesės sienas. Kuris ištraukdavo ilgesnį smilgą, tas ilgesnio amžiaus turėsias sulaukti. Žvelgdavo per savo petį į šešėlį, jei šešėlis atrodydavo be galvos, tas žmogus turėsias mirti. Nuo stalo pašokęs jaunimas bėgdavo pro duris sunų pasiklausyti, kur jie loja, nes sekanciais metais ten gyvensi. Ypač tai buvo svarbu mergaitėms sužinoti piršlius ir savo dalią. Iš lauko nešdavosi malkas ir skaitydavo.

Su pirmais gaidžiais visa šeima suklidavo ir valgydavo Kalėdų valgius. Čia būtinai turėjo būti valgoma kiauulės galva ir uodega, o tik tada galima jau kita mėsa. Vietomis buvo valgoma dar prie Kūčių stalo, padengto sienu, o kitur sienas nuimamas ir tuojau pat atsikėlus jis nunešamas gyvuliams padalinti, jiems pasakant, jog Dievulis jau užgimė ir ant šieno gulėjo.

I bernelių mišias

Po valgio kas tik galėjo skubėjo į bažnyčią. Ypač mieliai važiuodavo vaikai į Piemenėlių mišias, nes jie galėdavo per jas griežti kaip kas mokėjo ir išgalėjo. Todėl seniau Piemenėlių arba Bernelių mišios būvusios tikros piemenėlių ir vaikų mišios pilnos visokiausio triukšmo ir giesmių, nes vieni vaikai lirlino vamzdelius, kiti — molinius arklukus, o kiti atsiveždavo tik lanką, kur buvo

vo. Jei lieka, vėl visus metelius mergausi... Po valgio šeiminiškės mišiumi nešias išėdavo sodo medžių aplieti. O prieš vakarą visas obelis buvo šiaudų rysišiais aprišęs, kad sekanciais metais daug obuolių būtų. Senelis tuo metu susidėdavo į nėkotę (geldą) mergaičių apavą ir jį nekodavo, nes kurios pirmą išlėks, tą šiais metais šunes išlos (ištėkės). Čia buvo paprašomas ir gaidys spėti laimę. Jis turėdavo lesti grūdus, kuriuos mergaitė slapta vyrų varduais pavadino; jis buvo matuojamas nuo stalo iki durų, nes jei pasiekdavo duris galva, tai ištėkės mergaitė (kuri matuojau), o jei uodega — sėdės pas savo motinos vėstas.

Kūčių stalias buvo paliekamas per visą naktį, ateinančios vėlės sušilti ir pavalgyti. Vietomis buvo net mišias pilamas į ugnį, kad greičiau tik vėlės į namus susirinktų.

šventė. Tą dieną visi būdavo namuose ir giedodavo šventas giesmes. Tik vienus vaikus susirinkdavo Kalėdų Senis ir su jais lankydavo visą kaimą, o kartais ir kaimyninius. Jis su vaikais pagiedodavo Bernelių giesmių ir parodydavo visokių išmonių bei žaislų. Šeiminių pavaišintas išėdavo, o jų žaislas — visokių piktų išdaigų padarydavo. Sekancią dieną lankydavosi jaunimas ir senieji. Paprastų giesmių ir dainų niekas dar negalėjo dainuoti iki pat Trijų Karalių, negalėjo niekas ir šokti. Todėl jaunimas įsitaitydavo klotimuose supynės ir supdavosi per visą dieną, o vakare žaisdavo įvairius žaislimus, k. a. degdavo žydū degutą, jodavo kirmisti riestainio ir t. t. arba visokias gudres išdarinėdavo. Trečią Kalėdų dieną ateidavo į kapines ir ant kapų nešdavo maisto, kurį pas-kui atiduodavo vargingiesiems. Nors sušępti varginguosius buvo laikoma kiekvieno pareiga jau prieš pačias šventes. Trečios dienos vakare pirmą kartą išėdavo jaunimas jau su kaukėmis pasitaies arba nors kailinius išsivertęs. Už visokias kaukes nepaprastai bardavosi seniau kunigai ir šis paprotys prieš kokias 60 m. visiškai išnyko.

Po trečios dienos Kalėdų prasidėdavo tarpusvenciai, kurių metu darbų nedirbo, išskyrus kasdieninius ruošos darbus, nes pvz. pradėjus verpti, ateisiančios raganos į namus; jei imsi kultū javus, tai Kalėdų senis su spragilu imtų pakau-

Trinitorių bažnyčia Vilniuje

ši lyginti. Todėl žmonės nieko nedirbo, tik svečiavosi ir linksminosi.

Seniau lietuviai Kalėdų eglutės nežinojo. Ji atsirado tik

prieš kokias 30 m. per dvarus ir mokyklas. Dar A. Zwyck pažymi, kad prūsų lietuviai XIX a. gale jokios Kalėdų eglutės nepažino.

TRAGEDIJOS PRIE EVERESTO

DR. VLADISLOVAS LITAS

Mount Everest turi 8882 m. aukštumo, tuo būdu jis yra aukščiausias žemės kalnas, kurio viršūnės žmogaus pėda dar nepalietė. Mount Everest yra Himalajų kalnyno viršūnė. Septynių anglų ekspedicijų tarp 1921 ir 1938 metų pasibaigė pralaimėjimais. Dabar anglas Shipton rengia naują ekspediciją, kuri prasidės 1952 metų pradžioje.

Milžinišką ir sunkiai prieinamą Himalajų kalnyno slėnį sudaro akmenų dykuma, kurios vidury stovi Rongbuk vienuolynas. Prisielaijdamiesi griežtos ordio tvarkos, šitame vienuolyne gyvena Lamos vienuoliai. Giedras oras vienuoliams atskleidžia didingą Mount Everest viršūnę, kuri primena trikampę piramidę. Vienuoliai, pilni baimės ir pagarbos, tylėdami sveikina šią gamtos didybę, tikėdami, kad ten gyvena pasaulio "deivių motina." Vienuoliai nedrįsta artintis prie kalno: bijo deivės, kad neat-siųstų sunaikinimo.

Bet europiečiai nori būti visos žemės "savininkai", todėl ir šita "deivių nuosavybė" nesu-daro išimties. Štai, pav., Leigh-Mallory, Cambridge profesori-us, nebūdamas tikras sportininkas, 1924 metų birželio 8 d. pasiekė maždaug 8,600 m. aukštį, iš kurio matėsi pati kalno viršūnė. Malory dingio tarp debesų.

Aukščiausia kalno viršūnė buvo surasta prieš 100 metų ir nustatyta, kad ji turi 8845 m. aukštumo. Šitas aukštumas vėliau buvo patikslintas ir dabar laikomas 8882 m. Pirmasis Mount Everest viršūnės pava-

Tuoju buvo surengta kita ekspedicija, kurią sudarė 300 vyrų igula. Ekspedicijos vadu buvo paskirtas Mallory, kaip didžiausais Everest kalno žinovas. Dabar prasidėjo didžiausia kalnų lipimo tragedija.

Vyrai, pradėdami ekspediciją, tuo patyrė pirmą nelaimę: vėjo sukelta sniego audra sunaikino trečiosios stoties įrengimus. Mirtinai nuvargusi ir sušalusi visa ekspedicija grįžo atgal.

Dvi grupės po du vyrus turėjo užlipti ant kalno viršūnės. Norton ir Somervell pasiekė 8500 m aukštį, bet dėl kosėjom ir dusulio toliau lipti negalėjo. Mallory ir Irvine ekspediciją pradėjo kiek vėliau. Jų likimas nežinomas. Kitas tos ekspedicijos dalyvis Odell su maistu pasikutinę stotį pasiekė dar vėliau. Oras buvo geras, tik skystas rūkas dengė Everest viršūnę. 250 m nuo viršūnės Odell pamatė du vyrus. Kur jie dingio, niekas nežino. Odell buvo paskutinis, kuris matė Mallory ir Irvine. Tirštas rūkas juosius paskandino. Dar 48 valandas Odell laukė, bet veltui. Kiek palipęs pradėjo šaukti, bet tik vėjas atsakė.

Kita ekspedicija 1933 metais taip pat nepasiekė kalno viršūnės, bet padarė dramatišką atradimą: aukščiau paskutinės stoties ant kalno briaunos buvo atrasta surūdijusi geležinė pikė, kurios pagaiba lipama į kalnus. Nustatyta, kad ta pikė buvo Mallory arba Irvine. Manoma, kad šitie du vyrai pasiekė kalno viršūnę, bet grįždami sutiko nelaimę ir mirtį. Žinoma, tikrai įrodyti, kad šitie vyrai pasiekė Everest viršūnę, negalima.

Septintoji ir ligi dabar paskutinė anglų ekspedicija, surengta 1938 metais, kalno viršūnės taip pat nepasiekė. Aukščiausią stotį ji įtaisė 8350 m aukštyje, prieš kurį laiką sugrįžo Shipton grupė, kuri įstūrė naujas užlipimo galimybes iš pietų pusės. Didelis klausimas, ar šį kartą užlipimas jau pavyks.

V. Dobužinskas — Lietuvos peizažas

Kalėdiniai papročiai

(Atkelta iš 9 pusl.)

Miegotę vaikučiai nubudo ir pamatė jų troboje žerincią eglutę, jiems tas labai patiko ir visa apylinkė nuo to laiko Kalėdų vakarą savo kambarius puošdavo Kalėdų eglutėmis.

Kūčių vakarą uždegta lange žvakutė yra paprotys, surištas žinybės simbolių. Kadangi šv. Bonifacas nebuvo vokiečių, o tap pat neišku ar jis buvo anglas, airis ar škotas, todėl šios tautos ginčijasi dėl Kalėdų eglutės kilmės vietos.

Mažiau žinoma istorija apie dievotą vokiečių ūkininką, kuris grįždamas po Bernelių mišių namo matė aksominiam dangaus fone daugybę žvaigždžių, lyg žvakucių prikabinėtų ant priešais jo esančio miško eglės. Vokiečiai buvę taip sujaudinti šio taip gražaus vaizdo ir bijodamas, kad negalės žodžiais atpasakoti, nusipiovė vieną mažą eglutę, parsinešė ją namo ir pridegė žvakucių aiškino namiškiams, kaip gražiai Kalėdų naktį atrodė miškas, apgaubtas šviesiai spindinčių dangaus žvaigždžių, su tikėjimu, kad vaikelis Jėzus keliauja tą naktį per žemę ir

laimina tuos namus, kur jis mato uždegta žvakutę. Jo gimimui pagerbti.

Valgiai

Kiekvienas kraštas turi taip pat ir savo tradicinius Kūčių bei Kalėdų valgius. Anglija — slyvų pudingas, Vokietija — "Preferknussen", Italija — antipasto, Prancūzija — marcipana, Lietuva — avižinių miltų kisielių ir t. t.

Valgiai ir jų valgymas taip pat turi savo reikšmę. Jeigu anglas atsisako valgyti šeiminiškės paduotą slyvų pudingą, tas reiškia, kad šeiminiškė praras gerą draugą. Valgyti obuolį prie kalėdinio stalo reiškia sveikatą ir laimę ateinan-tiems metams. Tačiau jei bus suvalgyta visa duona ant kalėdinio stalo, reiškia, kad jos pri-truks ateinančiais metais.

Visi kalėdiniai papročiai bei tradicijos remiasi broliškos meilės pagrindu. Daug laimės džiaugsmo šventėse tiems, kurie myli savo artimą, blogis, nepasisekimas tiems, kurie nesidalina su savo artimu tuo ką jis turi.

KŪRYBOS PRIEDAS

SESUO BUITIS

Ką tik pasirodė J. Aistis naujas poezijos rinkinys "Sesuo buitis", kuris atžymi poeto 25 metų kūrybos sukaktį.

J. Aistis pirmąjį eilėraštį "Gegutėlė", kurį randame ir šitame rinkinyje, parašė 1926 m. balandžio 12 d., dar būdamas aštuntos klasės gimnazistas, ir jį atspausdino tu pačių metų lapkričio mėn. "Ateityje". Visu savo talentu poetas pasirodė 1928 m. "Pjūvyje". Tuo metu jis pasirašė Jonu Kossu Aleksandravičiumi. 1930 m. pasirodė jo "Eilėraščiai", pasukę mūsų poeziją estetinė žodžio kultūros linkme. 1933 m. — "Imagios giesmės", 1935 m. — "Užgesę Chimeros akys". Už šį rinkinį poetas gavo Valstybinę literatūros premiją. Kiek vėliau, 1940 m., pasirodė jo poezijos rinkinys "Poezija". Autorius čia pasirašė Jonu Kuosa Aleksandriškiu. Amerikoje poetas išleido: "Be tėvynės brangios" — 1942 m., "Nemuno ilgesys" — 1947 m. Vokietijoje 1948 m. išėjo poezijos rinkinys "Pilnatis". Amerikoje jis ir pakeitė savo pavardę ir pasivadino J. Aistiu.

Šalia poezijos poetas rašė ir straipsnių įvairiais kultūros klausimais. Lietuvoje parašytuosius jis sutelkė į knygą "Dievai ir smutkeliai". Dabar jis rašo "Apie laiką ir žmones", kur išryškina mūsų rašytojų portretus.

Šis vienas iš stipriausių mūsų lyrikų savo kūrybos sukaktį atžymėjo kukliu eilėraščių rinkiniu — "Sesuo buitis". Poetas paskutiniu laiku lyg buvo pasitraukęs iš poezijos laukų. Knygos įžangoje jis ir sako, kad vėl grįžta prie poezijos, kuri buvo jam gera, jo gyvenimo prasmintoja. Apimdamas savo 25 metų kūrybos kelią, autorius "Pirmųjų žingsnių" skyriuje spausdina pačius pirmuosius eilėraščius, kurie buvo iš-

J. Aistis

spausdinti ano meto periodikoje. Toliau knygoje randame bent keletą skyrių, į kuriuos sudėti eilėraščiai, parašyti po "Nemuno ilgesio" arba į jį netilpę.

Savo tematika šis rinkinys yra poeto kūrybos sintezė. Paskutiniaisiais metais jis buvo ilgiau sustojęs ties tėvynės vargų temomis, joms net du rinkinius paskyręs. Ir šioje knygoje randame "Ašarų" skyrių, kur poetas toliau tęsia tą pačią temą, apdainuodamas partizanų laido tuves, savo gimtinę, našlaitėlę ir kit. Visi kiti skyriai yra poeto grįžimas į savo intymumą, kur spindi melancholija, kur dūsta svajonės ir trapi meilė. Poetas anksčiau liūdo, kad mirtis pakerpa svajones, kad pilkuma uždeda ranką ant peties, dabar mirtis jau sesuo, kuri jį išsives be triukšmo, ir visa buitis pavirsta seserim. Nors liūdna ir skausminga ši buitis, bet ji sesuo. Todėl poetas skausmas virsta meile ir džiaugsmu ir pulsuoja gyvenimo pilnumu.

Formos atžvilgiu šis rinkinys dar labai išdailintas, ir išstiliuotas.

J. AISTIS

ATMINIMAI

Už lango vėjas ir lietus smulkutis dulkia,
Gi aš vartau savo eilėraščių senus —
Atgyja valandos, o taip gyvai ir smulkiai,
Jog nūn matau visus užgesusius sapnus.

Sumirga ten lakių akimirksnių drugeliai,
Aru pašautu krinta valanda skaudi:
Pažaislio šilas, Nida, Zarasai, Amaliai
Ir ta kelionė Nemunu, pabodus ir graudi...

Zaliakalni su obelių žiedais mėlynė,
Žvaigždė suspindus ašaroj ir akyse —
Taip, nei karveliai apdulkėjusiom mėlinėm,
Pakrikus bėga metų vartinė visa...

Ir šneka žodžiai, nei lietus į tylą,
Ir šypsoi, nei saulė į langų stiklus —
Vidunaktį gūdžiai vaitodamas pakyla
Kažinko mirštančio atodūsiai gilus...

Tiktai nūnai matau, kaip negyvai, neaiškiai
Tada rašiau, ir kas dabar čia iškaitys,
Kaip laimės žiedlapį sumynė ir sutraiskė
Tasai giliu purvu nubridęs lapkritys...

Ir nūn tas žiedlapis tarsi drugelis plazda,
O gi baisėnis buvo nei pati mirtis...
Ir skamba, kaip pavasariu apsvaigęs strazdas,
Mano pilka, niūri, beprasmiška buitis...

(Iš ką tik pasirodžiusio J. Aistio eilių rinkinio "Sesuo buitis").

Žmonės ir Žvėrys Dievų Miške

KUN. STASIO YLOS KACETO PERGYVENIMAI

Knyga 560 puslapių, paveiksluota, kaina \$5.00.

Užsisakyti (iš anksto atsiunčiant pinigų) šiuo adresu:

IMMACULATE CONCEPTION CONVENT
R.F.D. 2, Putnam, Conn.

Reikėtų pažymėti, kad J. Aistis visom savo knygom pats sukomponuodavo viršelius. Ir šis yra paprastas, bet skoningas.

Knyga išleista prel. Pr. M. Juro lėšomis, atspausdinta Immaculata Press spaustuvių Putname. Knyga turi 45 psl., kaina 1 dol., gaunama pas autorių — (J. Aistis, 48 Green St., Putnam, Conn.)

A. D.

V. von Heidenstam

Verner von Heidenstam, spausdinamas kalėdiniame "Darb." numeryje novelės "Tamsiosios berniukų mišios" autorius, vienas iš švedų literatūros viršūnių, gimė 1859 m. Dėl silpnos sveikatos jau 16 metų eidamas turėjo išvykti į Viduržemio jūros pakraščius, aplankė Italiją, Egiptą, Graikiją ir Siriją. Kilus nesutarimui tarp tėvų ir giminių dėl jo vedybų, Heidenstamas ilgą laiką gyveno užsienyje. Iš pradžių manė būti dailininku, bet greit pastebėjo, kad jo gabumai linksta į kitą pusę. Būdamas Šveicarijoje ir šiaurės Italijoje, jis gana atsidėjęs studijavo literatūrą, istoriją bei filosofiją. 1887 m. grįžo atgal į Švediją ir suredagavo savo debiutinį poezijos rinkinį "Kelionės ir keliavimo metai" (1888).

Heidenstamo debiutinis rinkinys buvo vienas iš savotiškiausių švedų literatūroje. Savo grožio garbinimu ir ilgėsiu atsijungti nuo kasdienybės ir jos realizmo, ką jis savo rinkinyje taip išryškino, Heidenstamas pradėjo naują erą švedų poezijoje.

Po debiutinio poezijos rinkinio sekė kelių knygų išspūdziai "Nuo Col di Tenda ligi Blockbergo" ir romanas "Endymion", o turtingiausią savo grožio svajonių išraišką jis pasiekė romane "Hans Alenius". Bet pirmiausia eilėraščių rinkinys "Eilėraščiai" (1895) pasireiškia poeto asmenybės savo pilname subrendime ir aiškume. Jo žvilgnis apėmė ir kitas gyvenimo vertybes, ne vien tik grožį. Joks kitas švedų poetas taip užbaigtai neišreiškė ištikimybės praeičiai, meilės tėvynei, jausmo gimtajai tėviškai, kaip Heidenstamas.

Po debiutinio poezijos rinkinio (1897-98), istoriniai pasakojimai iš Karolio XII laikų (iš ten ir šis apsakymėlis paimtas), kur Heidenstamas pirmoje eilėje iškelia švedų iš protėvių paveldėtus žygdarbius. Jo pasakojimo menas čia pasiekia savo viršūnę. Toks grožio garbinimas vien tik dėl grožio, taip ryškus jo jaunystės lyrikoje, išsivysto į moralinį grožio reikalavimą, į reikalavimą be jokio egoizmo skirtas pareigas atlikti. Tas didingas pareigų atlikimas, kaip "Karoličiuose", ryškus ir vaizduojant šv. Brigitą veikale "Šventosios Brigitos piligrimų kelionė" (1901).

Eilėraščių rinkinys "Tauta" (1902) telpa vienas iš jo nuotaikingiausių eilėraščių "Švedija", faktinis švedijos tautos himnas, kuriam muziką sukomponavo didysis švedų muzikas Stenhammer.

Salia "Karoličių" žymiausias Heidenstamo eilėraščių rinkinys yra romanas "Folkungų medis" (Folkungai yra pirmoji švedijos krikščioniškoji karalių dinastija).

Pagaliau savo "Naujuose eilėraščiuose" (1915) Heiden-

Vykdomosios Tarybos Lietuvybės Išlaikymo Tarnyba skelbia konkursą scenos veikalui parašyti šiomis sąlygomis:

1. Veikalas skiriamas jauniui (ne vaikams).
2. Veikalo idėja — žadinti tėvynės meilę. Turinys gali būti paimtas iš mūsų praeities, iš Nepriklausomos Lietuvos gyvenimo, iš kovų dėl nepriklausomybės, iš paskutiniojo karo metų, okupacijų, partizanų žygių, iš tremties gyvenimo.
3. Veikalo apimtis — apytikriai dviem trim valandom vaidinti.
4. Veikalas turi būti niekur dar nespausdintas.
5. Konkurso terminas—1952 m. kovo 31 d. Ligi tos dienos autoriai slapvardžiais pasirašytus veikalus, uždaram voke nurodę savo pavardę bei adresą, įteikia Lietuvių Rašytojų Draugijai šiuo adresu: 1436 S. 50 Ave., Cicero 50, Ill., USA.
6. Už geresnius veikalus Lietuvybės Išlaikymo Tarnyba skiria dvi premijas: 1 — 1200 DM, II — 800 DM, jei autorius gyvena Vokietijoje, arba I — 250 dolerių, II — 150 dolerių, jei autorius gyvena kitur.
7. Jury komisiją sudaro Juzė Augustaitytė-Vaičiūnienė, Jurgis Blekaitis, Julius Kaupas, Antanas Rūkas ir Leonardas Šimutis senj.
8. Lietuvybės Išlaikymo Tarnyba pasilieka sau teisę įsigyti premijuotus veikalus nuosavybėn, sumokėdama už juos sutartą honorarą.

Scenos veikalo konkursas

9. Norintieji gauti daugiau informacijų prašomi kreiptis į Lietuvių Rašytojų Dr.ją.

GRUODŽIO MĖN. AIDAI

Paskutinis šių metų "Aidu" numeris, yra sutelkęs šiuos straipsnius: A. Liaugmino — Tikrosios būties beiškant, K. Pakšto — Lietuvių tautos ir valstybės sienos, vysk. P. Būčio — Atsiminimai: Henriko Nagio — Georg Trakl, Vaclovo Biržiškos — Vysk. Valančiaus biografijos bruožai (paibaiga). Iš dailiosios literatūros randame: B. Augino — Miniatiūras apie pavasarį — eil., C. Obcarsko — Rudens žemė — eil., Georg Trakl poeziją H. Nagio vertime, Č. Grincevičiaus novelė — Devynbalsė paukštė.

Plačiame apžvalgų skyriuje randame paminėtus Nobelio laureatą Paer Lagerkvistą, Viktorą Kamantauką, Praną Vaicaitį, keletos knygų recenzijas, Jurgio Blekaitio straipsnį apie A. Jakševičių, A. Mažiulio str. apie dr. J. Basanavičių ir kit.

"Aidu" premija

"Aidu" žurnalo premija bus skiriama už grožinės literatūros knygas. Premija gali būti paskirta ir už nespausdintą knygą, kurios rankraštį autorius atsiųs Jury komisijai. "Aidu" redaktorius prašo, kad autoriai prisiųstų savo išleistų knygų bent porą egzempliorių arba rankraščius.

V. K. JONYNAS — Šventoji naktis (medžio raizgys)

tamas garbina viską, kas jungia žmones tauresniam ir harmoniškiam gyvenimui pasiekti. Jo tautinis apreiškimas prasipiečia, pasidaro gilesnis ir tampa bendro žmoniškumo apreiškimu.

Heidenstamo įnašas į švedų literatūrą, ypač lyriką, yra vienas iš reikšmingiausių. 1916 m. jam buvo paskirta Nobelio literatūros premija kaip "naujosios eros mūsų (t. y. švedų) literatūroje pionieriui."

1912 m. Heidenstamas buvo išrinktas į Švedų Akademijos akademiką nemirtingųjų švedų. Mirė 1940 m.

J. Ls.

J. Aistis

T U E S I

TU esi ta pakirdusio ryto
Aušrinės liepsnelė šviesi
Ir vidunaktį vėsy užkritus
Ant žiedo rasele esi...

Tu esi ta pavasario upės
Srovė gaivalingai drąsi
Ir gegutė klevelein įtūpus,
Ir šlaito žibutė esi...

Tu esi ta lakaus vyturėlio
Suvirpus giesmelė garsi
Ir nubalusį džiaugsmą iškėlus
Jievos viršūnėlė esi...

Tu esi ta nugrimzdus, paskendus
Pilis ir jos lobiai visi,
Visos pasakos, visos legendos,
Visi padavimai esi...

Tu esi ta bekrastė mėlynė,
Prašydus šventam ilgesy,
Ir širdy išnešota tėvynė,
Ir džiaugsmas, ir laimė esi!

KULTŪRINĖ KRONIKA

• Prof. J. Žilevičiui, žinomam mūsų kompozitoriui, šiemet sueina 60 metų. Jis bus pagerbtas sausio 20 d. per 6 chorų ruošiamą dainų šventę.

• Dail. V. K. Jonynas, neseniai atvykęs į Ameriką ir įsikūręs Brooklyne, Jamaicoje, turi atsivežęs keliolika dešimtų savo paveikslų ir bandys Amerikoje surengti savo darbų parodą.

• J. Vėtelkis, Australijoje leidžiamos "Mūsų pastogės" redaktorių pasitraukė iš pareigų. Nauju redaktorium paskiriamas Al. Mauragis, buvęs Vilniaus advokatas.

• Solistas B. Marijošius dainavo per Toronto CJBC radijo stotį. Tai buvo pirmas solisto pasirodymas Toronte radijo klausytojams.

• K. Čibirys — Verax Buenos Aires dienraštyje "El Pueblo" vėl paskelbė keletą straipsnių apie Lietuvą ir komunizmą.

• Aktorės Albino Katilės debiutas Hartfordo, Conn., miesto teatre buvo gerai atžymėtas ir įvertintas vietinėje amerikiečių spaudoje.

• Dail. P. Vaskys, baigęs meno mokslus Romoje, gyvenęs Philadelphiaje, pradeda verstis kaip skulptorius.

• Chicagoje gruodžio 16 d. Orchestra Hall įvyko operos koncertas, pavadintas "Lietuvos operos prisiminimai". Koncerte dalyvavo: Anna Kaskas, Ipolitas Nauragis, Sofija Adomaitienė, Stasys Baranuskas, Prudencija Bičkienė, Alė Kalvaitytė, Izabelė Motekaitienė ir Chicagos simfoninis orkestras iš 70 asmenų. Dirigavo Aleksandras Kuciūnas ir Vytautas Marijošius.

• Prof. Martin Heidegger, žinomas filosofas egzistencialistas, kuris po karo buvo atleistas iš Freiburgo i. Br. universiteto kaip nacių, po septynerių metų pertraukos vėl pradėjo skaityti paskaitas Freiburgo universitete. Šitame žiemos semestre skaito kursą — "Kas yra galvojimas".

• Dr. Albert Schweizer, kuris ilgus metus praleido pietų Afrikoje, ten gydydamas čia buvius ir įkurdamas modernią ligoninę, gavęs V. Vokietijos taikos premiją, šiuo metu vėl rengiasi išvykti į Pietų Afriką.

• Vokietijoje, Muenchene, bus susuktas filmas iš karo belaisvių, kurie grįžta iš Rusijos. Filme bus pavaizduota belaisvių stovyklos Rusijoje ir sunkus jų likimas bei grįžimas.

• Hamburgo universitetas skiria taip vadinamą Shakespearo premiją. Paskutinė buvo paskirta 1938 m. anglų poetui ir rašytojui John Masefield, bet dėl prasidėjusio karo premijos negalėjo įteikti. Dabar po 13 metų premiją įteikia gruodžio 6 d. 73 metų seneliui poetui, kuris pats atvyko į Hamburgą.

PAUL CLAUDEL

Žinomas prancūzų rašytojas ilgą laiką buvo diplomatinėje tarnyboje. Vienas blogai išauklėtas ir netaktiškas jo gerbėjas, Paul Claudel keliuonėje susirgęs, pasiuntė tokio turinio telegramą: "Atsimink mane danguje." Ir Claudel jam telegramą atsakė: "Supratau. Išrišiu mazgelį i pomirtinius marškinius."

ANTANAS MACEINA

Vokietijoje, Freiburge i. Br., gyvenęs mūsų profesorius Antanas Maceina viename iš geriausių vokiečių kultūros žurnalų "Stimmen der Zeit" lapkričio mėn. numeryje atspausdino didelį straipsnį "Indifferentismus und Antichrist". Straipsnis paimtas iš A. Maceinos veikalo "Mysterium iniquitatis", kuriame autorius, pasinaudodamas Solovjevo pasakojimu apie Antikristą, nagrinėja pikto problemą. Šis veiklas yra atiduotas Herderio leidykliui, kuri leidžia ir šį žurnalą. Straipsnyje A. Maceina nagrinėja įvairias indiferentizmo apraiškas mūsų laikais.

TAUTINĖ KNYGA—TAUTOS JEGA!

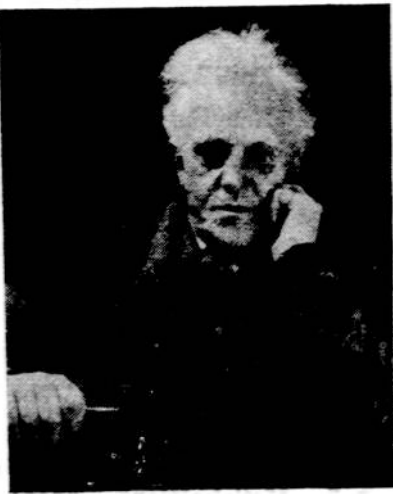
VENTOS (J. Rimeikio, Vokietijoje) leidiniai: — naujausia lietuvių filosofijos, poezijos, beletristikos kūryba. Reikalaukite šiuo adresu: V. JONIKAS, 307 Water St., Brooklyn 1,

PAER LAGERKVIST

Šių metų Nobelio Literatūros premijos laureatas

JUOZAS LINGIS, Stockholmas

Kartą vienas asmuo papasakojo Paer Lagerkvistui, kad Almqvist (taip pat žymus švedų poetas) antkapis Solnos kapinėse papuostas penkiasdešimt lapų rožė, vietoj paprastos ersketrozės. Paer Lagerkvist tada atsakė: „I pabaigą visada visko perdaug, perdaug rožių.“ Niekas nepadarė, taip jau gyvenime yra. Netruko rožių ir šiemet kovo mėnesį 60 metų sulaukusiame geležinkelio sargo sūniui Paer Lagerkvistui: jis yra ir švedų Akademijos narys, paveldėjęs Verner von Heidenstam, taip pat Nobelio laureato, kėdė, taigi, vienas iš 18 nemirtingųjų švedų, jis yra be to ir Goeteborgo u-to garbės doktaras. Šiemet jam teko ir Nobelio literatūrinis auksas: vėl nemaža rožių puokštė ir nemaža suma senatvei, nors už savo „Barabą“, kuris dabar bene į 15 kalbų išverstas, jis jau kelias Nobel. premijas uždirbo. Bet tos garbės, tos dar vienos rožių puokštės, tų 160.612 švedų kronų ir 46 oerų švedų dainių pilnai užsitaravo.

Paer Lagerkvist

nė krizė išaukė tą bekrastę baimę: „Baimė yra mano dalis, mano gerklės žaidas, mano širdies šauksmas pasaulyje.“ Paer Lagerkvistas buvo gerokai vo-

kiškojo ekspresionizmo bimbalo įgeltas, o to geluonio patinimas kaip tik ir iškyla „Baimėje“.

Pirmaisiais pirmojo pasaulinio karo metais pasirodė ir pirmasis Paer Lagerkvisto dramatinis dalykėlis — „Dangaus paslaptis.“ Šis vienaveiksmis vaizduoja, kaip vienas jaunikaitis melsvai juodame besisukančiame rutuly, fizinių ir dvasinių išsigimėlių apsuptame, ieško gyvenimo prasmės. Jis randa, kad viskas yra žiauru ir beprasmiška. O mergaitė, kurią jis įsimyli ir kuri, beskambindama gitara, ieško tos stygos, kurios kambėjimas padarytų pasaulį gražų, yra beprotė. O „senis su jarmulka“ paaiškina, kad prasmė yra tai, kad viskas privalo aplinkui sukūti. Pagaliau jaunikaitis, viskuo nusivylęs, nušoksta nuo rutulio į tamsybes. Išidėmėkime — „tamsybes“ — tamsybes tai savotiškas Paer Lagerkvisto dangus, nes į tamsybes pranyksta ir Barabas ir kiti jo personažai.

uoja. Visą laiką jis sėdi toje pačioje kėdėje ir prie to paties stalo, pirmame perskyrime vienoje viduramžių karčiame, antrame restorane Vokietijoje. Budelis, simbolizuojas žmogaus kraujo troškulį, viduramžiais išsukdavo baimės jausmą visur ir jį buvo su didele baimė žiūrima, bet Vokietijoje jis buvo garbinamas. Toji pati kova prieš smurto mokslą tęsiama ir dramose „Žmogus be sielos“ (1936) ir „Laimėjimas tamsybėse“ (1939) bei novelių rinkiny „Anuo metu“ (1935).

„Aš tikiu žmogumi“

Paer Lagerkvistas nepasitenkina vien tik pulti, jis rodo ir pozityvų tikėjimą žmogumi bei kultūra. Aiškiausia tai atsispindi „Sugniaužtame kumštėje“ (1934) — tai rezultatas jo kelionių po Graikiją ir Palestina, vakarietiškos kultūros šventuosius kraštus. Čia jis praplečia „Nugalėtojo gyvenimo“ temą: „Aš tikiu žmogumi, to mįs pergalinčiomis ir išlaisvinančiomis jėgomis tame didžiulame nustebeime, ką mes kultūra vadiname.“ Akropolis yra jam šviesos, laisvės ir žmogaus vertės simbolis. Knyga nuo pradžių ligi galo yra savotiškas helenistinės — kriščiūniskos kultūros palikimo himnas.

Barabas

Bet Paer Lagerkvistas nenusigrįžta nuo blogio egzistencijos. Tą jis išliejo „Budelyje“, toks yra ir jo romanas „Neužauga“ (1945), tos dvi knygos aiškiai pailiustruoja švedų dainiaus Tegnerio žodžius: „Blogis yra taip pat nemirtingas, kaip ir gėris.“ Bet Paer Lagerkvistas tvirtai laikosi savo tikėjimo gėrio galingumu ir blogio silpnumu bei steriliškumu. Savo iškilmingoje kalboje švedų Akademijoje švenčiant 1946 m. Tegnerio jubiliejų, Paer Lagerkvistas tarp kitko pasakė: „Ir mūsų laikais blogis visokeriopais būdais pasireiškia. Jis nedinges ir mūsų pasaulyje, jis niekada nebuvo pradinęs. Jeigu mes buvome neišpašakytos blogio galybės išsivystimo liudininkais, mes matėme, koks kiura yra jo paties išsi-

laikymas, koks jis viduje silpnas, kaip groteskiniai jis sudarkytas, koks jis sterilus. Ne jo šarvuota saują sėjama gyvenimo sėkla.“ Ir lyrikoje jis vysto tas pačias mintis.

Paer Lagerkvisto klasinis apsišarvavimas dar labiau paryskėjo jo pernai pasirodžiusiam romane „Barabas“, kuris pribaigė jam Nobelio premiją pritraukti. Daug susidomėjimo sukėlė šis romanas tiek svetur, tiek pačioje švedijoje. Švedų spauda negalėjo jam rožių, bet nepagalėjo ir ryškų. Romanas išaukė spaudoje ištisas diskusijas, kur buvo palietos tiek kriščiūnybės, tiek blogio problemos, nes vieni laikė Barabą vieninteliu kriščiūniniu visoje knygoje, o kiti gi būdingu bedieviu.

Kodėl gi pasaulis taip susiža-

vėjo „Barabą“? Nejaugi iš tikrųjų didieji kriščiūniskieji motyvai pasidarė tokie aktualiūs jau plačiam masei? O gal kas naujo iškyla stipriam rašytojui, viena iš tokių temų bevystant? Taip, nauja, ką poetas duoda, yra jo aspektas. Golgotos tragedija čia perteikiama ne Marijos, bet Barabo požiūriu. Ir poetui tai puikiausiai pavyko, žiūrint Marijos akimis, tas jam nebūtų nusisekė. O kodėl gi Barabo atžvilgiu taip pavyko? Svarbiausia gal dėl to, kad šių dienų žmogus gali geriau žvelgti Barabo, o ne tikinčiųjų akimis ir gal daugiausia dėl to, kad Barabas mato stebuklą, bet nenori jo pripažinti, jis gal ir labai norėtų tikėti, bet negali. Ir Barabas, kaip ir šių dienų laicistinis žmogus, jaučia, kad jis skolingas Kristui, bet kaip atsilyginti, kai esi be tikėjimo, esi be Dievo, o toks yra Barabas. Optiškiausius elementus jis laiko iliuzijomis, j stebuklą jis žiūri devynioliktojo šimtmečio pabaigos žmogaus akimis, jis nori būti „sau venimo valandą tardamas pasuklinuosius žodžius, nors jis jau ir yra prie kriščiūnų pri-

sidėjęs, neatiduoda jis savo sielos Kristui, tai šviesai ir gėriui, o tamsybėms, ką autoriūs įsakmiai pabrėžia. Dėl tų Barabo žodžių spaudoje buvo daug ginčytasi. Žodžiu, Barabas yra liberalinio — ateistinio, egocentriškai riboto, intelektualiai smalsaus, dvasiniai visai nepaliesto ir neiširutuliojusio (jis niekur nė žodeliu neparodo savo galios už niekšybės) žmogaus tipas — tikras šių dienų „modernus“ žmogus.

Bet, atmetus tą grynai tikinčio kriščiūnijos požiūri — nors knygoje netrūksta pagarbos ilgesio kriščiūniskajam šventumui, tik ot visa bėda, kad kriščiūniskasis šventumas nesuprastas. — „Barabas“ yra puikus aukštos literatūrinės vertės kūrinys, jame daug neužmirštamų puslapių. Savo gausiu kriščiūniskųjų simbolių pasauliu romanas yra suprantamas tiek katalikui, tiek kultūriniam radikalui.

P. S. Nuo Naujų Metų „Darbininko“ atkarpoje spausdiname Paer Lagerkvisto novelę „Vestuvės“. Ji yra viena iš geriausių švedų literatūros novelių. RED.

Jis kalba į visus

Jeigu Nobelio premija skiriama skandinavui, ir dar ypač švedui, tai motyvai turi būti labai svarūs: rašytojui stotimi dideli reikalavimai, nes kitaip pasaulio „didieji“ bus nepatenkinti ir perpyks, kaip kad buvo su Selma Lagerloef, Verner von Heidenstam ir Erik Axel Karlfeldt, tomis trimis didžiuliais, nemirštamomis švedų literatūros asmenybėmis, kai jems buvo paskirtos Nobelio premijos. Taktas to reikalauja iš švedų Akademijos, kuri tą premiją skiria. Premija apdovanotas skandinavas turi turėti smogiama galią ir už savo krašto ribų, jis turi tikti visiems žmonėms, jo užmačios turi būti universalios. Net ir didelis lyrikos genijus apeinamas, jeigu jo smogiama galia išreikšta mažos tautos kalba. Vargšai mes mažiųjų, negalėdami savo deimanių įverti į didžiųjų apriaušiusius, dažnai dirbtinių perlų karolius. Bet dėl Paer Lagerkvist nereikia baimintis: jo kūryba, tiek lyrika, tiek proza, tiek dramos, yra pasinešusi visą žmogiską kryptimi. Jis kalba į visus ir visiems.

Atkaklus įkarštis

Joks kitas švedų dainius ligi šiol su tokiu atkakliu įkarščiu nemėgino atspalaiduoti nuo to, kas pripuolama, kas aprėžta, kaip Paer Lagerkvistas, jo dideli, kad ir paprasti, simboliai iškyla ir virš laiko ir virš erdvės. Užsimti pačiais pagrindiniais žmogaus gyvenimo faktais bei santykiais — gimimu, mirtimi, kančia, „prasme“, vienišumu, bendrumu, abejonių bei tikėjimo — yra labiau tikėjimo bei kulto reikalas, o tie motyvai kaip tik ir sudaro Paer Lagerkvisto savitą sritį. Bet poetas nėra svetimas ir savo laiko dvasiai. Jau 1913 m., nuo tada ir reikėtų skaityti Paer Lagerkvisto literatūrinį kelią, savo pamfletiniame raštelė „Žodžio ir vaizdo menas“ — tai savotiškas programos paskelbimas — jis kaip liūtas šoka prieš šio šimtmečio antrojo dešimtmečio psichologinį realizmą, prieš Ibseno dramaturgiją, o paskiau ir prieš primitivizmą bei psichoanalizę.

Kalėdų švenčių ir Naujų Metų proga sveikina savo parapijiečius

Bayonnės šv. Mykolo parapijos Klebonas Kun. MYK. KEMEZIS

Nuoširdžiai sveikiname savo parapijiečius, draugus ir prietelius Kalėdų švenčių ir Naujų Metų proga!

KUN. JONAS PAKALNISKIS ir KUN. ANT. RAČKAUSKAS

Amžina šypseną

„Dangaus paslaptis“ tilpo jo rinkinyje „Chaosas“ (1919), tame rinkinyje tilpo ir eilėraščių skyrelis „Tikėjimo vietoje.“ Šiais eilėrašciais Paer Lagerkvist pasisuka, suskamba nauji, daug turtingesni ir daug šviesesni tonai. Juose sutinkame pačius mėgiamiausius švedų literatūros eilėraščius: Saulė išpina savo kasas ir Gražiausia yra, kai ima temt iš lėto. Tas jo pragiedrėjimas tęsiasi ir prozos knygoje „Amžinoji šypseną“. Šukilę mirusieji ieško Dievo, norėdami apkalinti jį už jems duotą gyvenimą, Dievas vaizduojamas čia paprastu malkų pjoviku, bet žmonės, jį sutikę, pergyvena kažką, dėl kurio jie pajunta dėkingumą, paguodą, bendrumą, jie visi pergyvena gerumą — amžiną šypseną. Tokia pat kaip ir tų mirusiųjų yra ir Paer Lagerkvisto nusistatymas gyvenimo atžvilgiu.

Toji naujojo gyvenimo nuotaka nuostabiai pasireiškia jo lyrikoje. Jau pačios rinkinių antraštės „Laimingojo kelias“ (1921) ir „Širdies dainos“ (1926) apie tai sako. Pirmame rinkinyje telpa taip pat vienas iš švedų literatūros pačių mėgiamiausių eilėraščių apie poeto senos motinos drebantį ranka rašytą laišką Poetas vėl iš naujo pergyvena vaikystės namų pamaldumą ir ramybę.

Bet nereikia manyti, kad tuo Paer Lagerkvist jau ir priėjo prie pastovios, nebesudrumdžiamos harmonijos. Būdingiausia Paer Lagerkvisto kūrybinio gyvenimo žymė yra tai, kad jis nuolat kaip toji švytuoklė švytuoja tarp šviesos ir tamsos. Abejingumas dažnai užklumpa jį dažnai jis pirštu duria į demonišką žmogaus prigimtį. Bet, nežiūrint visko, jo tikėjimas žmogumi darosi vis didesnis. Prozos dalykelyje „Nugalėtas gyvenimas“ (1927) jis liaupsina žmogaus Dvasią, o ta dvasia jis laiko, kas žmoguje yra giliausia, kas geriausia. „Žmogaus sieloje susitvėrę pasauliai“, sako jis, „prieš kuriuos universo žvaigž-

dynai yra praeina ir bereiksmiai: gerųjų pasaulis, teisingumo, meilės, dieviškųjų pasaulis.“

Nenugalėtas gyvenimas

Tokios pat dvasios kaip „Nugalėtas gyvenimas“ yra ir jo realistinių novelių rinkinys. „Kovojanti dvasia“ (1930). Žmogaus dvasia prasimuša ir šviečia žmonėse. Pavyzdžiui, kad ir novelė „Vestuvės“, pasakojimas apie vedybas tarp jau pagyvenusios krautuvės savininkės Fridos ir kuklaus, žmonių akyse kiek juokingo, nešiko Jonos. Kaip viskas čia atsargiai ir švelniai suklustota, viskas persunkta šiluma ir supratimų su paprastu, tariamai visai nereikšmingu žmoneliu, kurie taip būdingi Paer Lagerkvisto kūryboje. „Vestuvės“ yra viena iš pačių gražiausių novelių švedų literatūroje.

„Nugalėtas gyvenime“ vienoje vietoje Paer Lagerkvist kalba apie žmones, kurie „labai gerai apie save manydami, keista vistik, neprivalo gerai apie kitus galvoti.“ Tai tipas, pradedas dominuoti pasaulyje ketvirtajam šio šimtmečio dešimtmeciui prasidėjus.

Pasaulyje pradeda niuktis, niuktis ima ir Paer Lagerkvist kūryboje. 1932 m. pasirodo eilėraščių rinkinys „Prie lauzo“, apsiniaukus ir be jokių iliuzijų knyga, bet joje alsuoja ir didvyriškumo jausmas žmoguje, didvyriškumo, kurs žmoguje galingas ir suirutęs bei mizerijos vidury.

Prieš barbarus

1933 m. sostan atsisėda Hitleris. Smurtas ir barbariškumas išnyra į paviršių. Paer Lagerkvistas nę kiek neabejodamas nusistato kovos atžvilgiu ir tvirtai apsisprendęs, išsina arenon kaip laiko dainius. Jis tuoj pat smogia nacizmui: smurto garbinimui, įsitikinimų priespaudai, rasiniam persekiojimui, smogia visam sąjūdžio gyvenimo ir dvasios priešinkiskumui. Šį smūgį Paer Lagerkvist smogė savo novele „Budelis“ (1933), kuri tuoj buvo perdirta į dramą ir pirmą kartą entuziastiškai suvaidinta 1934 m. Bergeno teatre Norvegijoje. Tais pačiais metais jį buvo pastatyta ir Stockholme, kur svarbiausią rolę vaidino garsusis švedų aktorius Goesta Ekman. Pagrindinis personažas čia yra Budelis, mistiškas, sudėtinis asmuo, išaukiąs kartu ir baimę ir už-

GIMIMAS

Ateis vėl vakaras toks mielas, Kaip kitados. Gražiai sutems. Kaip pievoj aukso žibūriai Aukštai spindės, šviesiai plevens.

Ir bus naktis jau ne kaip visos, Bus jaunamartė mylima, Viena, seses, drauges palikus, Šviesi altorium žengdama.

Ir tavo tylinčiuoju veidu Sraus ten šviesos žibūrių — Dangus į žemę nusileido Šviesiuoju Kūdikio šypsnui.

ATSIŪSTA PAMINETI

Pulgis Andriūšis — SUDIEV, KVIETKELI! — apysaka. 181 psl. Išleido „Australijos Lietuvis“ Australijoje 1951 m. Kaina 1,50 dol. Viršelis dail. V. Sulaitis, 4544 So. California Ave., Chicago, Ill.

Nelė Mazalaitė — MENUO, VADINAMAS MEDAUS. Išleido „Gabijs“ 1951 m., 220 psl. Kaina 2,50 dol. Viršelį piešė dail. Birutė Vilkaitytė-Gedvilienė.

Alfonas Giedraitis — DAJNOS APIE LAISVĘ. Eilėraščiai. Išleista Los Angeles 1951 m., 31 psl., kaina 0,75 dol.

DIANA and other Poems by Hedwig Jakowicz. Autorė, kaip rašo leidykla, yra lietuvaitė, gimusi Texase. Išleido Exposition press New York. Kaina 2,50 dol. Knygoje randame nemaža medžiagos iš Lietuvos.

A. Giedrius — TEVŲ PASAKOS, pirmoji knyga. Išleido PLB Vokietijos Valdyba, 150 psl., kaina 1,90 dol. Iliustravo J. Kaminskas.

Saleziečių Balsas, neperiodinis leidinys, lapkričio mėn. nr. 2, spausdinta Italijoje, Torine, 96 psl., numerio kaina 35 centai. Redaktorius — kun. J. Ze-

liauskas, meninė priežiūra dail. V. Aleksandraviciaus. Numeris atspausstas keliose spalvose, gausiai iliustruotas ir įvairus.

BRONIUS KAZYS BALUTIS, jo gyvenimo ir darbai. Spaudai paruošė Vytautas Širvydas. Išleido J. J. Balčiūnas, Sodas, Mich., 1951 m. Kaina \$1.50.

Jonas Aistis — SESUO BUITIS, poezija, 1951 m., 48 psl., kaina 1 dol. Išleista prel. Pr. Juro lėšomis. Gaunama pas autorių: J. Aistis, 48 Green Str., Putnam, Conn.

Los Angeles šv. Kazimiero lietuvių parapijos DEŠIMTMETIS 1941-1951, išleido Los Angeles lietuvių parapija. Leidinys gausiai iliustruotas, gražiai pavaizduoja visą parapijos istoriją per 10 metų.

Lietuvių Bibliografinė Tarnyba

Lietuvių Bibliografinė Tarnyba iki šiol šaifrografu leido „Knygų Lentyną“, kurią redagavo A. Ružancovas. Dabar Knygų Lentyną le Vlika. Spalio - gruodžio numeris išeis po Naujų Metų. Biuletinyje bus perijodikos straipsnių bibliografija.

A. TYRUOLIS

Filmų mėgėjai greičiausiai jau yra pastebėjęs, kad paskutiniuoju laiku kino teatruose ima pasirodyti geresnių filmų kiek turinio, tiek pastatymo ar meniško apdirbimo atžvilgiais. Šitokiai filmų gerėjimo tendencijai įtakos, atrodo, turi dvi priežastys.

Daugelis filmų režisierių ima vis labiau suprasti tikrąjį filmo tikslą. Filmas, kaip ir apilai menas, turi siekti ne patenkinti masės, bet būti žiūrovo dvasinio ir estetinio jausmo ir net ideologijos formuojantis. Kino salėje žiūrovas turi surasti sau ne vien tik poilsą ar linksnumą, bet iš jos išsinešti ką nors naujo. Šita pažiūra į filmą ir pradeda mažinti tas pigios vertės komedijas, ar rutininis kriminalinius bei „kaubojinius“ filmus.

Pačios filmų bendrovės gal tuo ir nebūtų patenkintos, ir mes tikriausiai nematytume filmų gerėjimo, jei ne antroji priežastis — gal net ir lemiamą — būtent, finansinė pusė. Įsigalinti televizija ima vis daugiau atitraukti iš kino salių į namus ar restoranus. Būtinai reikalinga duoti žiūrovui ką nors geresnio, nes tuos pasebėjusius „kaubojų“ filmus galima ir namie, net kojas išsiarvus, pamatyti. Tačiau toks geresnis filmas, kuris galėtų konkuruoti su televizija, kaštuoja ir žymiai „geresnius“ pinigus. Filmų bendrovės, atrodo, šito labai nesibijo ir filmų pastatymui bando skirti nemažas sumas. Juk tokio „Quo vadis“ pastatymui išieštas artį 7 milijonų dolerių. Šitos dvi priežastys — ieškojimas aukštesnės filmo paskirties ir konkurencija su televizija — paskutiniuoju laiku leidžia ekrane pasirodyti vertingesniems filmams.

STEBUKLAS MILANE

Pereitais metais Amerikoje su dideliu pasisekimu buvo rodomas puikus, grynai realistinis italų filmas „Dviračio vagis“ (The bicycle thief). Tas

E K R A N A S

pats režisierius — Vittorio De Sica — savo naujame kūrinyje „Stebuklas Milane“ (Miracle in Milan) duoda jau nebe realistinį, bet fantastinį filmą. Jo paties žodžiais tariant, „Stebuklas Milane“ yra kažkas tarp tikrovės ir pasakos, bet, jeigu tai ir esanti pasaka, — ji skiriama suaugusiems. Filme vaizduojamas neturtingo žmogaus siekimas ekonominiu, socialiniu ir dvasiniu gėrybių. Veiksmas vyksta Milano vargšų ir valkatų kvartaluose. Juose gyvena našlaitis Toto, kurio asmenyje atvaizduotas idealistas, gėrio trokštantis žmogus. Jis ir jo draugai veikia į aplinką ir valkatų širdyse žiebiam žmoniškumo ir geros valios ugnį. Čia pasireiškia Piktas — auksu perteikę kapitalistas, kuris nori Toto ir jo draugus išvaryti, bet pasirodęs stebuklingas Taikos Balandis juos išgelbsti ir išveda į utopišką šalį, kur „laba diena“ reiškia tikrai labą dieną.

Kaikurie liberalistiniai Europos laikraščiai, vertindami šį filmą, norėjo įžiūrėti kažkokios politinės propagandos bruožus. Jiems atsako paties režisieriaus žodžiai: Aš nesu jokios ideologijos propagandistas. „Milano stebukle“ iškeliama tik kriščiūniskasis žmogisko solidarumo pajautimas. Tame filme kalba žmogus, kuris neužsimerkia, matydamas kenčiančius savo draugus, o kalba ta pačia kalba, kuria jau per 20 amžių kalba kriščiūnys.

Prancūzijoje šis filmas buvo įvertintas nepaprastai teigiamai, o Vatikano radijas, transliuodamas savo televizijos programoje šią kitus V. De Sica filmus, režisierių įvertino, kaip Kristaus žodžio ir Evangelijos skelbėją.

New Yorke filmas pradėtas rodyti „World“ kino-teatre, 49 gatvėje, prie 7 ave. Vaidina Francesco Golisano, Paolo Stoppa ir kt. žymūs italų aktoriai.

J. B.

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA

WESX — 1230 KILOCYCLES, SALEM, MASS.

Kiekvieną šeštadienį 11 valandą ryto transliuojamos liaudies dainos, muzikos kuriniai, pranešimai, sveikinimai ir kalbos.

Jeigu norite ką nors pasakoti ar pasveikinti, tai siųskite savo pranešimus ir sveikinimus adresu:

LITHUANIAN RADIO HOUR

366 West Broadway Sout Boston 27, Mass. Telefonai: South Boston 8-6608 arba NORwood 7-1449

MOTERŲ PASAULY

KRISTUS VIESPATAUJA

Prieš 1951 metus viršum Betliejaus sužibus pirmajai Kalėdų žvaigždei ir angelų chorams pragyčius "Ramybės geros valios žmonėms", Dievo ir žmogaus priešas demonas pasiryžo visomis jėgomis veikti, kad žmogus žadėtose Ramybės nepasiektų. Bet žmogus angelų giesmę išgirdo ir ėmė veržtis į tai, ko jo širdis jau seniai troško. Taip prasidėjo žmogaus kova su pikto demonu dėl sielos ramybės. Ir tos kovos pirmieji kankiniai buvo anie Erodo nužudyti kūdikėliai.

Nuo tos nakties kas metai Kalėdų varpai savo džiūgiu skambesiu mums primena linksmą naujieną, jog Dievas išpildė Adomui duotąjį pažadą ir atsuntė žemėn Ramintoją. Tačiau pikto demonas nesnaudžia. Jo kova su žmogum dėl žadėtose ramybės nepasibaigė. Aukštai iškelta Stalino kumštis šandien tebegrumoja

dangui ir nebe šimtai nekaltų kūdikių, bet milijonai nekaltų žmonių miršta dėl to, kad pasaulis viespatautų Dievo Ramybės. Mūsų tauta taip pat yra tarp jų, kuriuos naujųjų laikų Erodas pasiryžo sunaikinti, kad kartu su ja Lietuvoje būtų užmirštas ir Dievo vardas. Dėl to nė vieno lietuvių kalėdinis džiaugsmas negali pilna banga išsiliesti iš krūtinės, nes kiekvienam kyla mintis: "Dieve, o kas ten, Tėvyneje?... Mūsų liūdesys tačiau nėra beviltiškas nusiminimas, nes mes žinome, kad pikto galybė neatsispirs prieš Dievą. Jau Erodas norėjo Dievą nužudyti. Bet pats seniai jau sutrunijo kape, o Kristus ir šandien viespatautą žmonių širdyse. Nedaug laiko nutekės, kol sutrunys ir šandien grūmojanti Stalino kumštis, o mūsų Tėvyneje vėl laisvai suskambės angelų giesmė — Ramybės geros valios žmoniems.

Sampson keliauja po Vokietiją

Šiuo metu įvairiuose Vakarų Vokietijos miestuose ir varikinėje Berlyno dalyje amerikietė Edith Sampson, buvusi JAV delegacijos prie Jungt. Tautų narė, skaito eilę paskaitų apie Jungt. Tautų taikos programą.

Ši moteris yra įdomi tuo, kad iš skurdiausio Čikagos rajono savo nepaprastu pasiryžimu ir darbštumu ne tik pasiekė aukštąjį mokslą, bet ir prasimušė į pačių JAV teisės institucijų viršūnę. 1950 m. ji buvo net pakviesta antrąją JAV delegatę prie Jungt. Tautų Ji buvo pirmoji ir vienintelė neegrė, pasiekusi tokia aukštą vietą. Šiuo metu E. Sampson plačiai reiškiasi visuomeninėje veikloje. Ji yra "Pasaulio Tarybos" pirmininkė, Amerikos Negrių Tarptautinio Komiteto pirmininkė, Čikagos Jungt. Tautų Draugijos narė, Amerikos Teisininkų Rūmų narė, dirba Amerikos Piliiečių Moterų Sąjungoje ir eilė kitų organizacijų.

Edith Sampson, buvusios Edith Spurlock, vaikystės buvo tokia pat skurdi, kaip ir daugumos Čikagos negrų. Kaip ir daugelis kitų jos draugų, ji anksti turėjo ieškoti darbo, kad galėtų padėti išlaikyti šeimą.

Būdama 17 metų amžiaus, ji ištekojo už Sampson. Ir dabar jai teko rūpintis ne tik savo naujai sukurta šeima, bet ir anksti mirusios sesers dviem vaikais, kuriuos ji buvo pasiėmusi globoti. Bet Edith surado darbo socialinėje srityje ir pradėjo vakarais studijuoti teisę John Marshall kolegijoje. Ji turėdavo tiek daug darbo, kad egzaminams ruoštis galėdavo tik autobusu važiuodama. Vis dėlto ji pasirodė ir universitetui egzaminus išlaikė. Tačiau jai nepasisekė išlaikyti valstybinių egzaminų. Tuo būdu advokato karjera jai pasirodė nepasiekiamą. Bet Edith Sampson nenuleido rankų. Ji pasiryžo žūt būt savo užsibrėžto tikslo pasiekti. Tad ji įstojo į garsų Lojolos universitetą ir pirmoji iš moterų baigė jį Master of Laws laipsniu.

MŪS BRANGIEJI RĖMĖJAI IR GERADARIAI

Sulaukus taip brangios Kristaus Užgimimo šventės, sveikiname Jus, linkėdamos labai džiaugsmingų Kalėdų. Dėkingumo kupinomis širdimis prašysime Visagalo gimusio Kūdikėlio pripildyti jūsų gyvenimo dienas gausia palaima.

Kalėdų ir Naujų Metų antrą dieną Jūsų intencijomis bus atnašautos šv. Mišios, prašant Dievą suteikti jums gausų atlyginimą už jūsų duosumą mūsų vienuolijai.

Svento Kazimiero Seserys
Motina M. Juozapa

PAGERBTA PAVYZDINGA MOTINA

Kiekvienais metais National Catholic Conference on Family Live skiria premiją vad. "Catholic Mother of the Year". Paprastai taip pagerbiama viena gausios ir pavyzdingos šeimos motina. Tai yra būdas iškelti ir atžymėti tas pilkiasias didvyres, kurios savo darbu ir pasišventimu pasitarnauja Dievo garbei ir krašto gerovei ne mažiau kaip tie, apie kuriuos kasdien kalbama ir kurių atvaizdų pilna spaudoje ir reklamoje.

Šiais metais tuo būdu buvo pagerbta Teresė Matsudaira, Amerikos japonė, trylikos vaikų motina. Iš trylikos jos vaikų dvylika yra gyvi ir vienuolika iš jų tebegyvena su tėvais. Galima įsivaizduoti, koks namuose judėjimas, gyvumas iki triukšmo, kai reikia valdyti tokią būrį. Tačiau Teresė Matsudaira, pati mažai temokėdama jangliskai, sugebėjo savo vaikus išauginti drausmingus, mandagius ir gerus savo krašto patriotus. Praėjusio karo metu trys vyresnieji jos sūnūs tarnavo JAV armijoje. Vienas jų kovojė Italijoje, o kiti du — Pacifike.

Kiek pasišventimo turi parodyti motina, kuri įstengia tokia didžiulę šeimą ne tik žmoniškai auginti, bet su aiškia Dievo pagalba dar vieną kitą ir į mokslus leidžia. Štai, vienas sūnus studijuoja kalbas Washingtono universitete. 28 metų Jonas dirba Veteranų Administracijoje. 21 metų Francis yra pašto tarnautojas.

Nors, augindama tokia gausia šeima, Matsudaira turi daugybę darbo, ji dar randa laiko apsilankyti japonų kilmės amerikiečių tarpe. Pažymėtina, kad ji pati yra konvertitė. O jos vyras apsikrikštijo tik 1942 m. Bet, be savo vyro, jai pasisekė laimėti Bažnyčiai jau tiek konvertitų, kad iš jų galėtų susidaryti nedidelė parapija.

Ant viešo kelio...

Vedybų mokyklos pasisiekimas

Kopenhagoje įsteigta vyrams ir moterims vedybų mokykla. Moterims ten dėstoma, kas jų laukia šeimyniniame gyvenime, o vyrams nušviečiama, kiek jie vedę galės sutaupyti, kaip jie bus gerai prižiūrimi, ir koks bus iš viso gyvenimas gražus. Baigus kursą ir klausytojus apklausinėjus, penkios moterys pareiškė, kad jos niekad netekėsiškančios, o iš antros pusės dvylika užkietėjusių senbernių

pasiskelbė besiruošią vedyboms.

Kvepalai prie laiško netinka

Kopenhagoje kartą lėktuvui nelaimingai leidžiantis sudužo pašto maiše esančios kelios kvepalų butelės. Dėl šių akyklėsiškai kvepiančių laiško, kai kuriose šeimose kilo barnių ir nesupratimų. Įžeisti vyrai kreipėsi į pašto ministeriją, reikalaudami atieity kvepalus laikyti atskirai nuo laiško.

Della Robia — Jėzus pasveikinimas

Suplanavo gražiausį laivą

Dar neseniai teko skaityti vieno vokiečio apgailestavimą, jog vokiečių po šio karo mažai pasireiškia technikos srityje. Bet iš tikro jis savo tautietes be reikalo pažemino. Paskutiniuoju laiku vokiečių inžinierės atliko pasigerėtinų darbų. Nesenai buvo minėta, kaip viena hanoverietė pagamino patogiausios virtuvės projektą. Dabar vėl gražiausiam laivui sukonstruoti konkurso komisija didžiai nustebė, kai jos pirmoji premija teko moteriai. Kaip paprastai konkurso laimėtojas paaiški tik tada, kai darbas esti komisijos įvertintas. Šį kartą komisijos pirmininkas iškilmingai atplėšė voką ir visiems susirinkusiems perskaitė moters pavardę — Hildegard Lorenz.

Ne vienas gerokai nustebė, kad kaip tik moteris laimėjo gražiausio, patogiausio ir moderniausio laivo konkursą.

Konkurse dalyvavo 226 asmenys iš įvairių kraštų ir vietovių. Buvo atsiųsta projektų net iš sovietinės zonos, Saaro krašto, Austrijos ir Prancūzijos. Kadangi konkurse galėjo dalyvauti kiekvienas, jam savo projektus atsiuntė architektai, dailininkai, grafikai, laivų kapitonai, jūrininkai, studentai ir net moksleiviai bei tarnautojai. Buvo atsiųsta puikių brėžinių bei modelių, tačiau laimėjo H. Lorenz modelis, pavadintas "Helgoland".

Konkurso laimėtoja yra kilusi iš Dancigo ir, kaip pati sako, išaugusi ant vandens. Architektūrą studijavo Leipcego. Karo metu buvo priversta pasitraukti į vakarinę Vokietijos dalį. Šiuo metu ji yra 36 metų amžiaus ir dviejų vaikų motina. Jos vyras taip pat architektas.

Daugelis, sužinoję apie šio konkurso rezultatus, buvo linkę manyti, kad premija buvo paskirta už vidaus įrengimus, kas, atrodo, moteriai yra artimesnė sritis. Tačiau paaiškėjo, kad premija teko grynai už išorinę laivo formą. Komisijos sprendimas modelį apibūdino šiais žodžiais: "Estetinė forma, masių paskirstymas ir bendras uždavinio sprendimas yra puikiai atliktas."

NAUJOS MADOS KRYPTYS

Šių metų žiemos sezonui Pariziaus madų karaliai sukūrė visą eilę drabužių modelių. Nepavydėtinas tų karalių darbas: kas sezonas reikia išgalvoti ką nors nauja. O išgalvoti reikia, nes kiekviena nauja mada pasitarnauja ypatingai dviem žmonių grupėms: turtingom moterim ir moterų drabužių fabrikantams. Pirmoms jos padeda pinigų išleisti, pastariesiems — surinkti. Bet pakitus madai, negali atsilikti ir moterų masė, nes niekas nemori dėvėti pasenusios mados drabužiais. Tad pravartu pažvelgti, ką šiais metais mada diktuoja.

Formose tebevyrauja apvalios, moteriškos linijos. Pečiai siauri, apvalūs, apykaklės, ypač apsiaustų, dominuoja šalikų formos. Suknelių ir kostiumų liemuo stipriai pabrėžtas. Tuo tarpu paltai rodo tendenciją dar paplatėti, kartais įgaudami jau net palerinos formas. Prie naujų drabužių didelį vaidmenį vaidina sagos ir diržai. Drabužius šią žiemą moterys nešioja kiek ilgesnius, (kas gal ir nebologai sugalvota, bus šilčiau).

Kadangi dar dominuoja trumpa plaukų šukuosena,

nors po truputį ir pradėdami ilginti, šiam sezonui skrybėlės lieka mažos. Daugiausia gaminamos įvairių variantų beretinės skrybėlės.

Vakarinės ir popietinės suknelės pasižymi trapecinės ar trikampi formos iškirpimais, o taip pat populiarios ir atdengtas pečiai, kurie reikalauja pridengiami bolero arba į liemenį siūtais švarkeliais. Šių suknelių papuošimui naudojamos gėlės ir plunksnos. Vakarinės suknelės siuvamos iš vienos medžiagos labai retai. Dažniausiai kombinuojamos dvi spalvos įvairių medžiagų arba ir tos pačios. Kombinacijoms šioje srityje galimybių labai plačios.

Kokios spalvos daugiausia šią žiemą dominuoja, sunku griežtai pasakyti. Šalia dažniausiai sutinkamos juodos spalvos, gana plačiai matoma mėlyna, žalia bei tabokinė ir šiek tiek raudona.

106 METŲ "MERGIOTE"

Panelė Carrie Cotter iš Rochester, N. Y., gruodžio 7 d. atšventė savo 106 gimtadienį. Ta proga ji nuėjo į grožio salioną, o grįžusi pareiškė, kad jaučiasi kaip šešiolikos metų mergiotė.

KALNŲ VARPELIS

Kalnutos suskambėjo varpelis
Lyg pirmas kūdikio juokas.
Ir širdis miegot jau negali,
Ir iš džiaugsmo kaip kūdikis šoka.

O miegojo ji užpustyta
Snieguos tarp aukščiausių kalnų,
Bet varpelis priekėlė mažytę,
Su ja aš į saulę einu.

Pasilikit, kalnai šalčiausi,
Nebylūs kapai milžinų.
Mažoji širdelė neklaus jau
Kelio link saulės namų.

(Iš knygos "Po svetimu dangum")

Darbai ir gyvenimas

• **I. Motiekaitienė**, operos solistė, dainuos "Draugo" bendradarbių literatūros šventėje 1952 m. sausio 6 d. Sokolų salėje. Jai akompanuos jos trylikos metų sūnus.

• **Anna Kaskas ir Joan Francis** kartu su Alg. Braziliu ruošiasi sausio 6 d. koncertuoti Bostone. Po savo įspūdingo pasirodymo praėjusį rudenį Worcesterio muzikos festivalio metu tūkstantinei svetimtautių miniai, Anna Kaskas dabar dainuos savo tautiečiams. Joan Francis yra kylanti Amerikos lietuvių žvaigždė, kuriai pranašaujama didelė ateitis operoje, televizijoje ir kine. Ji yra chigagietė ir praėjusį pavasarį debiutavo operoje, susilaukdamas labai palankaus įvertinimo.

• **Betsy Ross** 200 metų nuo jos gimimo sukakčiai paminėti JAV paštas išleisdžia naują ženklą nuo sausio 1 d. Betsy Ross pagarsėjo tuo, kad pagaminė pirmąją JAV vėliavą, kuri dabar laikoma viename Philadelphiaus muziejuje.

• **Kulinarijos paroda** nesenai buvo surengta Frankfurte, Vokietijoje. Joje labai įdomiai buvo pavaizduota maisto gaminimas. Kiekviena valgių rūšis turėjo savo atskirą paviljoną — žuvų, arbatos ir kit. Tarp demonstruotų valgių buvo net tokia retenybė, kaip patiekalas iš kregždžių lizdų. Tai specialus kiniečių valgis, kurį jie gamina savo Naujiems Metams iš tikrų Indijos kregždžių lizdų. Kregždės tuos lizdus lipo iš savo seilių.

• **Skyrybos Brazilijoje** yra įstatymu draudžiamos. Nesenai parlamente buvo pasiūlyta panaikinti santuoką tokių porų, kurių sutuoktiniai jau penkeri metai gyvena atskirai. Rio de Janeiro arkivyskupo prašomas prez. Vargas pažadėjo, kad vyriausybė balsuos prieš tokį pasiūlymą.

• **Vedybinio gyvenimo tyrimo** institutai JAV, remdamiesi duomenimis iš Prancūzijos, Olandijos, Belgijos ir Anglijos, priėjo išvados, kad moterys šeimyniniame gyvenime geriau sugyvena žemesnio išsilavinimo kaip aukšto. Geriausiai sugyvenančios tos poros, kur vyras ir žmona kartu veda kokią įmonę ar artimai bendradarbiauja kokiam profesiniam darbe.

• **Kosmetikos kursai** moterim virš 30 metų įkurti Dortmund, Vokietijoje. Moterys, kurios niekad niekur netarnavo arba ilgesnį laiką buvo iš darbo pasitraukusios, čia mokomos vėl įeiti į darbo santykiuose su žmonėmis, patraukiant juos savo tvarkinga ir elegantiška išvaizda. Kursuose moterys turi progos išmokyti nuosakiai bei tinkamai vartoti kosmetiką.

• **Čekoslovakijoje** prie vadina mos liudias demokratijos armijos įkurtas moterų puskarininkų ir priešlėktuvinės artillerijos specialieji centras. Pragos laikraščio "Prace" pranešimu, ten priimamos mergaitės nuo 17 iki 24 m. amžiaus, tačiau matyti, kad net ir jaunesnės mergaitės ten traukiamos į karinę tarnybą. Anot laikraščio, kai kurioms jaunesnėms "per asaras" esą pavykę įsipašyti į "liaudies armiją".

Smarkį vokiečių

Elfriede Jung iš Treuchtlingen, Vokietijoje, su pasisekimu išlaikė mėsinių egaminus. Ji yra 1,78 c. aukščio ir stipri kaip vyras. Egaminams ji pasirinko pačią didžiausią 440 svarų kiaušį ir, didžiausiam jos vyrų kolegų pasigėrėjimui, paskerdė.

Vaizduojama tremtinių gyvenimas ir partizanų kovos Lietuvoje. Kaina \$1.50. Užsakymus siųsti:
DARBININKAS
680 Bushwick Ave.,
Brooklyn 21, N. Y.

ČIA PAKAKTŲ VIETOS MILIJONAMS

Statistikos duomenimis, kas dieną žmonija padidėja 60,000 asmenų. Taigi i metus ligi 22 milijonų. Ir jei žmonių skaičius tokiu nuosimčiu didės toliau, per šimtą metų jis bus dvigubas. O jau dabar milijonai žmonių Kinijoje, Indijoje ir Afrikoje miršta bado arba gyvena pusbadžiu. Neseniai įvykusi Jungt. Tautų žemės ūkio ir maitinimo konferencija aiškiai konstatavo, kad maisto gamyba pasaulyje yra nepakankama ir neauga pageidaujama ir būtinu žmonijai išsimaityti greičiau. Dėl to visi galimi žemės ūkia panaudoti plotai turi būti galimai greičiau sukuriami. O tokių plotų pasaulyje dar yra.

SACHARA ŽYDĖS

Paskutiniaisiais metais ši milžiniška dykuma kolonijinei prancūzų vyriausybei sudarė nemažą rūpesčio. Buvo pastebėta, kad ji vis labiau džiūsta. Buvę šaltiniai pradėjo išsėkti, o oazės viena po kitos netekti gyvybės, kaip ir visi aplinkiniai tyrai. Tuo būdu Sacharoje gyvenantiems 600,000 nomadų pradėjo kilti pavojus, kad jie neteks net dabar turimų kad ir menkų pragyvenimo galimybių.

Šiam pavojui atremti buvo iš Alžyro viena po kitos siuntinėjamos ekspedicijos, kurios turėjo ištirti, ar nėra galimybių kaip nors šiuos milžiniškus plotus sudrėkinti. Tos pastangos buvo remiamos prof. Savorino spėjimais, kad po negyvais Sacharos tyrais esąs milžiniškas požeminis ežeras. Daug kas šiuos spėjimus nelaikė rimtu dalyku, bet, pradėjus tyrinėjimus, prieita išvados, jog tie spėjimai gali būti ir ne be pagrindo. Dykumų smėlynuose rasta žuvų liekanų, krokodilų kaulų ir net buvusių upių išsekusios vagos. O ypač vandens buvimą liudija oazės. Tad prancūzų vyriausybė laikė tiksliu dalyku prof. Savorino nuomonę bent patikrinti. Ir iš tikro hidrologinių ekspedicijų tyrimai ją patvirtino. Atlikus grėžimus prie Chardaja, 500 metrų gilumoje buvo aptiktas milžiniškas vandens rezervuaras, kuris užima maždaug Prancūzijos dydžio plotą.

Šis atradimas paskatino prancūzų kolonijų ministeriją imtis plataus masto plano Sacharos tyrams sudrėkinti. Pirmą pradžiai imamasi įkurti 1500 naujų oazių. Joms drėkinti vanduo bus gaunamas iš surastojų požeminio vandens rezervuaro. Pirmieji grėžimai jau pradėti. Apskaičiuojama, kad tose 1500 oazių galės įsikurti apie pusantro milijono žmonių.

AMAZONĖS NEIŽENGIAMI MISKAI NORIMA PAVERTI DERLINGAIS PLOTAIS

Vienas didžiausių tokių plotų yra neižengiamomis džunglėmis apaugęs Amazonės baseinas, kurio plotas yra 7 milijonai kvadratinų kilometrų, taigi JAV dydžio. O šie milijonai kvadratinų kilometrų yra vienas turtingiausių pasaulyje žaliavų šaltinių, nors ir labiausiai iš visų neištirtas. Šiuose milžiniškuose plotuose nėra jokių kelių, jokių miestų ir apskritai ūkio susisiekimo. Gyvena čia tik aiškiai nežinomas skaičius čiaabuvų. Jų gali būti nuo 30 ligi 300 tūkstančių. Bet jų gy-

venimas yra dar paties žemiausio kultūros laipsnio. Jie gyvena urvuose bei medžiuose ir daugelis tebėra žmogėdros. Be jų šiuose plotuose bastosi tik keletas tūkstančių avantiūristų, orchidejų ieškotojų ir kaučiuko rinkėjų.

Nuo Pietų Amerikos atradimo jau daugybė ekspedicijų veržėsi į šią sritį. Vienos jų niekad nebesugrįžo, o grįžusios pasakojo fantastiškiausius dalykus apie skraidančias žuvis ir skrendančius šunis, galvų medžiotojus, dinosauros ir milžiniškas gyvates. Bet niekas nesiėmė platesniu mastu šiuos plotus sukuriant. Vienas H. Fordas buvo ta kryptimi ejęs, po sunkių pastangų ir išleisdamas stambias sumas, atkariadamas nuo džunglių milijoną hektarų žemės ir tame plote pasodindamas pusketvirtą milijoną kaučiuko medelių. Bet vienas Fordas, kad ir turėdamas milijonus dolerių, negalėjo džunglių nugalėti. Norint šiuos plotus panaudoti žmonijos gerovei, reikia mobilizuoti didesnes pajėgas.

Šiuo reikalu dabar susidomėjo UNESCO. Beleme įkurtas tarptautinis institutas, kurį išlaikys JAV, prie Amazonės baseino esančios Brazilija, Bolivija, Peru, Kolumbija, Ekvadoras ir Venecuela, o taip pat Anglija, Prancūzija ir Olandija,

kurios Gvijanoje turi kolonijų. Institutas darbą pradeda organizuodamas į neįstirtas Amazonės sritis ekspedicijas. Tai yra pradžia milžiniškos kovos su džunglėmis. Tai bus kova su vietiniais indėnais, nesuskaitomais kiekiais krokodilų, milijonais moskitų, šiltinėmis, 5-7 metrų ilgio gyvatėmis, jaguarais, pelkėmis, karščiū, liūtimis ir kitais panašiais pavojais bei sunkumais, kurių tame džunglių krašte netrūksta. Ekspedicijų aprūpinimas yra labai sunkiai sprendžiamas. Bet vis tiek džunglių užkariavimo ryžtamsi imtis.

Šios ekspedicijos sudarys vieno plano tik pirmą dalį. Sritį ištyrus, turės būti imamasi jos kultūrinimo. Pirmoji eilė turėtų šie vandeniu pažliugę plotai būti nusauginomi. O šis darbas bus milžiniškas, nes Amazonė viena daugiau vandens į vandenyną nuplukdo kaip visos Europos upės kartu.

Jeigu šis projektas pavyktų įgyvendinti ir Amazonės sritį padaryti įmanoma žmonėms gyventi, joje vietos ir ištekliai pakaktų 600 milijonų žmonių. Bet dar ir nusauginus, kol tie plotai galės būti paversti dirvomis ir išaugti kaimai bei miestai, susikurs žemės ūkis ir pramonė, reikės milžiniško darbo ir kapitalo.

Visiems mūsų draugams linkime linksmų Kalėdų švenčių

LIBERTY HALL

MARIJONA ir PETRAS JURGAICIAI
Savininkai

Petras Jurgaitis dar gyvas

2204 Carson Street

HE. 1-9795

S. S., Pittsburgh, Pa.

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujų Metų linkime lietuviams kostumeriams ir draugams

PACKERS RESTAURANT

OPEN DAY and NITE

2018 Carson Street

PITTSBURGH 3, PA.

HE. 1-9773

Sveikiname visus lietuvius su šv. Kalėdomis ir Naujais Metais

POLITHANIA STATE BANK

Member Federal Deposit Insurance Corporation
Member Federal Reserve Bank

General Banking

SAFE DEPOSIT BOXES FOR RENT

1910 Carson Street

S. S. Pittsburgh, Pa.

Phone: HEMlock 1-0194

Merry Christmas and Happy New Year
To All Our Friends

JOHN DZIERSKI CAFE

3359 W. CARSON ST.
PITTSBURGH 4, PA.
FE. 1-9208

Merry Christmas and Happy New Year!

RIVERSIDE

TASTY SEA FOODS

3337 W. Carson St.

Pittsburgh 4, Penna.

Federal 1-9276

Linksmų Kalėdų švenčių Visiems Mūsų Draugams

MATTHEW VITARTAS

ALAUŠ PRISTATYTOJAS

937 Washington Street

Braddock, Pa.

BRandywine 1-4129

Sveiki Sulaukę šventų Kalėdų

ADOLPH PALECKIS

VALGOMŲ DAIKTŲ KRAUTUVE

401 Stadium Street

PITTSBURGH 4, PA.

FE. 1-1087

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujų Metų linkime visiems mūsų kostumeriams ir draugams

ALBERT'S CAFE

A. KAULAKIS, Savininkas

2130 Fifth Avenue

PITTSBURGH, PA.

Phone: CO. 1-8923

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujų Metų

A. W. Bealles Service Station

3327 W. Carson St.

Cor. Tabor Street

ESPLEN, PITTSBURGH, PA.

FE. 1-2070

Dealers in Gasoline and Oil, Esso Products, also
Tires and Accessories

Sveikiname su Kalėdų šventėmis ir linkime laimingais Naujų Metų visiems mūsų Draugams

F. RODGERS TAVERN

WE SERVE

BEER—WINE—LIQUOR and LIGHT LUNCHES

136 South 21st Street

S. S., Pittsburgh, Pa.

Phone: HEMlock 1-6654

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujų Metų

ANTHONY URBON

LIGHT LUNCH and GRILL

214 Tabor Street

Pittsburgh 4, Pa.

Federal 1-9249

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
NUO JŪSŲ ŠEIMŲ FOTOGRAFO

The MAHAN and WRIGHT STUDIOS

PORTRAIT COMMERCIAL PHOTOGRAPHY

606 Chartiers Avenue

Federal 1-0731

First Floor, McKees Rocks Trust Co. Building

Linksmų Kalėdų švenčių linkime visiems mūsų kostumeriams ir draugams

KAUNAS BAKING COMPANY

DUONA IR KEKSAI

WEDDING and BIRTHDAY CAKES

304 Olivia Street

McKees Rocks, Pa.

Phone: FEderal 1-4455

Sveiki, Sulaukę ŠVENTŲ KALĖDŲ!

GREETINGS FROM

A. J. HASER FUNERAL HOME

LAIDOJIMO NAMAI

McKees Rocks, Pa.

FE. 1-1622

DARBININKAS

KAIP MEKSIKOJE ŠVENČIAMOS KALĖDOS

Kalėdos, kaip anglosaksų kraštuose, taip ir Meksikoje švenčiamos su ypatingu religiniu entuziazmu. Tuo tarpu Rytų Europoje, ypač Rusijoje, daugiau entuziazmo parodoma per Velykų šventes.

Meksikoje Kūčios (Buenanoche) turi specifiskai religinį charakterį. Jos švenčiamos šeimų bei draugų grupėmis. Iškilnės prasideda 9 val. vakare laikotarpyje nuo gruodžio m. 16 d. iki Kalėdų. Kūčių dieną įvyksta paskutinės apeigos iš Kalėdinės serijos, taigi gruodžio 24 d. švenčiama paskutinį kartą.

Kambariai ir vidaus kiemas išpuošiami gėlėmis ir žvakėmis. Visos vidaus kiemo (patio) durys uždaromos. Pakviesitį šeimos draugai susirenka 8:30 val. ir 9 val. padaro savotišką procesiją kieme. Procesijos priskyje eina šeimos tėvas. Tėvas neša šv. Juozapo, o motina švenčiausios Mergelės paveikslą. Paskui juos eina kiti šeimos nariai ir draugai, nešini žvakėmis. Išsiriakavusi procesija eina nuo vieno uždarytų durų prie kitų ir prie kiekvienų durų gieda atitinkamą giesmę, kurioje meldžiama atidaryti duris ir įsileisti nakvonei. Giesmės žodžiai primena tą momentą, kai švenč. Mergelė ir Jos sužadėtinis šv. Juozapas veltui prašėsi nakvynės. Pagaliau būrys prieina paskutines duris, pro kurias įeina į vidų, kur gieda, valgo, šoka ir lauzo vadinamąją "pinjatą".

Pinjata yra ne ispaniškos, bet indėnškos kilmės. Tai yra didelis puodas, papuoštas įvairių spalvų popieriais. Vienos pinjatos turi vyro, kitos moters, gyvulio, laivo ar lėktuvo formą. Visose pinjatos būna šokolado, saldinių, vaisių, smulkių dovanėlių. Pinjata pakabinama aukštai ir vienas iš grupės gauna lazda ir užrištomis akimis turi ją sudaužyti; jei jam tatau nepasiseka, tai lazda atitenka kitam ar trečiam, kol pagaliau pinjatos puodas sudaužomas. Tada vaikams puola ir griebia pinjatos dovanėles. Tuo būdu pinjata yra kitokios formos "Kalėdų Senelės", angliškasis "Santa Claus" ar germaniškas St. Niklas. Pinjata meksikiečiams sudaro vieną iš maloniausių vaikystės prisiminimų, ir apie ją yra sukurta graži, populiari daina.

Vaikai gauna kalėdinių dovanėlių ne vien per pinjatą, bet ir per Tris Karalius, kai naktį iš sausio m. 5 į 6 d. jie išmeta savo batus iš balkonų į vidaus kiemą ir anksčiau rytą randa juose dovanėlius.

Meksika, kaip ir kitos Pietų Amerikos respublikos, yra stiprijo ispanų kultūros įtakoj.

Marijos kultas ispaniškame pasaulyje yra nuosirdus ir labiau pabrėžiamas negu neispanų pasaulyje.

Kai kas ispanų tautą vadina net Nekalto prasidėjimo dogmos tauta. Ispanų teologai niekuomet nesvyravo dėl šitos dogmos, kaip ir dėl Marijos pabrėžimo į dangų su kūnu ir šėla. Dar šios dogmos nebuvo šv. Tėvo paskelbta, o ispanai jau statė bažnyčias ir miestus Marijos Nekalto Prasidėjimo ir Dangun Ėmimo garbei. Dievo Motinos statulos ir paveikslai per religines šventes tiesiog skendi gėlose.

Ispanų kultūra yra kiauurai persunkta katalikų tikėjimu ir ispanai vaidino didelį vaidmenį Kat. Bažnyčios istorijoje. Ispanai davė K. Bažnyčiai žymių šventųjų, mistikų ir teologų. Ispanai praskleidė katalikų tikėjimą visoj Pietų Amerikoje ir pietinėje Šiaurės Amerikos dalyje. Oliveira Martins vienoje savo knygoje pabrėžia, kad neispanai gali ispanus mylėti ar nekęsti, bet negali būti jiems abejingi. Ispanija visada žadino arba entuziazmą arba neapykantą bet niekuomet į ją nebuvo žiūrėta su panieka ar ironija. Užtenka pažvelgti į kolinialais laikais Amerikoje ispanų pastatytas katedras, kad būtų aišku, jog ispanų kultūra yra katalikybės įkvėpta, kad ji savo turiniu yra dvasiškė už dangorėžius, kurie stiepiasi rytiniame Amerikos krante.

J. GOBIS

Kiek vertas kunigaikštis?

Labai seniai venoje šiaurinės Italijos kunigaikštystėje ramiai sau gyvenę kapucinų būrelis. Apsamanojusios mūro sienos saugojo juos nuo viešumos akių. Vienuolyno kopytėlė lygė nuolat aidėjo maldos. Apilyrinkė garsėjo gerais vienuolių darbais.

Vieną dieną tos šalies kunigaikščiui kilo mintis patikrinti, ar jo valdžioje esą kapucinai yra pakankamai išmintingi, ar skaito šventus raštus. Tada jis pašaukė kapucinų vyresnįjį ir davė tris klausimus. Jei per tris dienas neatsakys, neteks kunigaikščio malonės, ko gera ir pasilikti senuose vienuolyno mūruose nebegalės.

Vienuolyno vyresnysis susirūpinęs meldėsi ir mąstė. Pagaliau ir apetitą prarado. Šitai greitai pastebėjo vienuolis virėjas. Nėdrasiai jis kreipėsi į viršininką:

— Tėveli, siųskite mane pas kunigaikštį. Matysite, viskas bus gerai.

Paskirtą valandą vienuolyno broliukas nusilenkė valdovui ir pradėjo atsakinėti:

— Jūs, valdove, norėjote sužinoti, kaip ilgai keliavo į Dangu Viešpatį Jėzus, kai aną dieną atsisveikino su savo apaštalais. Aš pasakysiu jums teisybę: Jis keliavo penkis dienas. Matote, kunigaikšti, kai Kristus žengė Dangun, tai apaštalam pažadėjo tučiuojau iš Dangu atsitiųti šv. Dvasia, o Ji atėjo tik į dešimtą dieną. Vadinasi, Kristus keliavo penkis dienas į Dangu. Tiek pat laiko reikėjo ir šv. Dvasiai iš Dangu žemėn nužengti.

— Į antrą jūsų, valdove, klausimą, kiek sidabrinų esate vertas, aš nesvyruodamas atsakysiu: dvidešimt devynių...

— Kaip tai, — pertraukė susirūpinęs valdovas, — tik dvidešimt devynių. Užmiršti, vienuoli, kad aš esu kunigaikštis, plačiųjų žemių valdovas, ne tik

sidabro, bet ir savo aukso nesuskaitau.

— Tas tiesa, atsakė vienuolis. Matote, kunigaikšti, kadaise Jėzus Kristus buvo parduotas už trisdešimtį grašių, tai aš manau, kad tamsta neužgautu, jei tik vienu grašių pigiau už Kristų įvertinsiu.

Susirūstinio valdovas, pamatęs, kad sunku vienuolį įveikti. Staiga pakeitė savo pirmiau duotą klausimą ir užspūlė netikėtai:

— Pasakyk, kad taip jau gudurų, ką aš šiuo metu matau ir tau bus viskas dovanota. Galėsi ramiai grįžti namo. Paliksiu ramybėje tave ir tavo vienuolyną.

— O, tai labai paprasta, kunigaikšti. Jūs dabar manote, kad aš esu vienuolyno vyresnysis ir jūs labai klystate: aš esu tik broliukas — vienuolyno virėjas.

Gervė

Širdis mano pati išsilieja

Esu asilas. Šio žodžio pakanka, kad visi iš manęs šaipytųsi. Esu tvarynis, kurio asmens dokumentai yra blogiausi visame pasaulyje. Man skiriama paskutinė vieta tvarte, blogiausias sienas, dažniausiai tik šiaudai. Niekad nekinkys į lengvą vežimėlį, neuždės gerų pakinkų, o apie balną padorų — nėra nė kalbos. Vis ratai išgverę, viržiai sumazgyti, nuolatinis darbas, lazda per nugarą ir ilgiausia litanija užgauliojimų, kuriuos aš kantriai turiu priimt. Kodėl tik man pasitaiko šios visos blogybės? Ar taip jau negražios yra manšios ilgos ausys? Kas nepatinka mano pailgai apvaliam veide? Dėl ko žmonės turi sakyti "durnas kaip asilas"?

— Aš čia nenoriu skystis arba verkšlenti. Manęs niekas nėra dar matęs žliumbiant. Tai yra tik mano mąstymas — tie jums pasakytų žodžiai. Aš taip mąstinėju jau išties šimtmečius. Kadangi mano gyvoji giminė ne visuose pasaulio kraštuose yra, tai daug kas mus pažįsta tik iš paveikslų, iš statulėlių, kurios kartais padirbamos iš popieriaus, trapių gipso, medžio ir tik labai geru atveju iš metalo. Kartais mus dirba ir vaikučiai. Tai vienintelės rankos, kurios mus švelniai liečia. Su prantu, nes ir vaikučiai mus suprantą. Tik jie vieni ir dėlto švelniai padeda į Betliejaus kūrėlę, kad aš asmeniškai būčiau liudininku Dieviško Nusizėminimo, dangiškojo Kūdikėlio užgimimo.

Mes visi asilai, kad ir gipsiniai, gliauli mąstome. Mums bestovint Betliejuje prabėga minios žmonių. Bet ar jie suprantą bent kiek šios paslapties prasmę? Mane be galo gaudena šis reginys. Juk "aš esu tinginis, ilgausis, šoks-ir toks". Vė dëlto aną naktį mudu su bičiuliu jaučiu pirmi su tikom Viešpatį, savo kvapu Jį šildėme.

Aš pradėdau lyg ir nujausti, kodėl Viešpats norėjo turėti

mane šalia, kai Jis gulėjo ant mūsų bemaž jau tuščią edžią. Taip pat aiškėja, dėl ko Viešpats gimė asilų šalyje ir kodėl manimi pasitikėjo, bėgdamas į tremtį. (Atsimenu kaip šiandien. Ilga kelionė per dykumas. Juozapas tylus ir nuvargęs mane vedė. Marija, prisiglaudusi kūdikį Jėzų prie krūtinės, tylė sėdėjo ant mano nugaros. O Jėzus, pasaulio Valdovas, buvo taip lengvas, kad aš Jo svorio nė nejutau.)

Netiktai aš Viešpatį gražinau iš tremties. Jis manimi karališkai įjojo paskutinį kartą į Jeruzalę tarp džiugaujančių minių. Koks didingas reginys! Vienintelis garbingas įvykis visoje mano giminės istorijoje. Vienintelis faktas, kurio man užteka suprasti, kam Dievas mus sutvėrė. Mane tada taip sujaudino, tartum gerklėje būtų kas mazgą užmezgęs. Jokiu būdu negalėjau iš džiaugsmo nei riktelti.

Per tiek amžių gliauli mąstydami pamačiau, kad tik nužemintieji yra ypatingu būdu Viešpaties išrenkami. Iš tikrųjų, po manęs ir jaučio, susitiki su Jėzumi, kaip lygus su lygumi, ir su tuo džiaugsmu, kuris tėra žinomas tik nedaugeiui, pirmieji buvo piemenys, jų žmonos, vargšai svetimšaliai. Iš didžiūnų, jei irėjo kas, tai tik tam, kad Jį nužudytų. Mes, asilai, esame paties Tvėrėjo mylimi, ir Jį mylime, kaip mokame mylėti. Jūs, žmonės, apvalių galvų ir mažos širdies, galite iš mūsų juoktis ir mus niekinti, bet vis dėlto ir mes esame Betliejaus būtybės — jų atpirkimo pradžios liudininkai.

Sudėd mus žmonės į prepepijus, kurių paslapties nesuprantą, o užmiršti dar negali, ten mes bažnyčiose, namuose ir net aikštėse mąstom. Vargšai žmonės! Norėčiau sušukti tylioj bažnyčioj, tarp katedrų, prelatų ir namuose: "Palaiminti nusizėminusieji!"

D. M. T.

Po to norėčiau gerai bent kartą pasijuokti iš žmonių išpūstos didybės, bet b'jau Dievo, kad Jis nepakeistų mano prigimties, nes asilu esu. Dievui leidžiant, juo noriu ir likti.

Koks bus Kalėdų Diedukas lietuviams tremtiniais Europoje?

Girdite apie kenčiančiuosius lietuvius dar likusius Europoje. Skaitote ir jų laiškus, spaudoje pastebite jų vardus ir pavardes, smulkius aprašymus ir kilimo vietas. Rašoma apie mūsų kraujo gimines, apie nekaltus, namų netekusius lietuvius, kurie priversti likti ne savo krašte.

Kai mes šiuo metu laiku jau rūpinamės Kalėdų šventės švėsti prie maisto apkrautais stalais, kai saviškiams Amerikoje ieškome padovanot gražesnių dovanų — ar prisimename tuos 8,000 lietuvių, dar tebėsančių Vokietijoje ir Austrijoje, ar prisimename tuos 6,000 lietuvių, kurie iš Vokietijos ir Austrijos jau neišvyks!

1951 m. gruodžio 31 d. International Refugee Organization likviduojasi. Likusiais Europoje lietuviais rūpintis paliko tik Balfas. O kas yra tas Balfas? Tai mes patys. Mes tiems lietuviams būsimie Kalėdų Dieduką. Įpareigokime Balfą Dieduką Kristaus Gimimo šventei lietuvių tremtinį prisiminti, bet įpareigokime prisiminti ne tuščiomis, bet gražia Kalėdine auka!

Aukas malonėkite siųsti United Lithuanian Relief Fund of America, 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

Warcester, Mass. Kavaliauskaitė, skirdama Balfui \$11,00, pasakė, kad paaukoja tuos pinigų, kuriuos tėveliai jai buvo skyrę Kalėdų dovanai įsigyti. Aukodami Balfui, daug kas aukoja ta mintim — atsižada dalies dovanos sau, kad tik artimui galėtų pagelbėti. Karo laikais vyriausybės turi rūpintis, bet žmonės žūsta. Šalpoj — organizacijos kenčia dirbamos, tremtiniai kenčia belaudami paramos.

Lietuvos Vyčių Radijo Programa

transliuoja iš stiprios radijo stoties

W L O A

1550 KYLOCYCLES

KIEKVIENĄ SEKMADIENĮ nuo 1:30 iki 2:00 val.

Jei norite šioje radijo programoje skelbtis, kreipkitės adresu:

KNIGHTS OF LITHUANIA W L O A

BRADDOCK, PA.

Lietuvių Radijo Draugijos PROGRAMOS

J. P. GINKUS, Direktorius

SEŠTADIENIAIS 2 VAL. POPIET. — WWRL 1600 kc

GYVUOJA PER 15 METŲ

Oro bangomis transliuojami įvairūs visuomenės pranešimai, naujienos, muzika (vietinės žinios, parengimai: koncertai, šokiai, ir t.t. Vestuvės, puotos, liūdni pranešimai)

495 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.

Tel. EVERgreen 4-9293

J. P. GINKUS
Direktorius

AD. JEZAVITAS
Muzikos Dir.

V. UBAREVICIUS
Franchimų Dir.

Ar skaitote laikraštį?

"KETURI DOLERIAI MAN BRANGIAU UŽ LAIKRAŠTĮ"

Platindamas laikraštį "Darbininką", vieną vakarą nuvykau į netoli esantį "Lietuvių klubą." Ten radau keletą lietuvių. Mane supažindino su vienu Amerikoje gimusiu lietuviu. Jis buvo labai mandagus. Pasakojo man, kad esąs mašinų specialistas ir uždirbęs per 5 dienas savaitėje po 180 dolerių, turis apmokamas šventes ir atostogas. Iš savo uždarbio esąs įsigyjęs dveju namus ir daugybę baldų. Nors jis buvo gimęs Amerikoje, bet lietuviškai kalbėjo gerai. Už jo darbštumą ir lietuvių kalbos gražaus akcento išlaikymą aš jį pagyriau. Jis parodė didelį pasitenkinimą. Ta proga aš jam pasiūliau užsiprenumeruoti lietuvišką laikraštį "Darbininką", kuris tekainuoja 4

dolerius metams kaip kalėdinė dovana. Tuomet jo balsas keistai suvirpėjo ir jis pasakė: "Keturi doleriai yra man brangesni kaip laikraštis gauti visus metus." Aš jį bandžiau įtikinti, kiek daug visokeriopos naudos jis turės iš laikraščio, bet jis nuolat kartojo, kad visi laikraščiai yra melagiai ir apgavikai. Jie rašo tik todėl, kad nori pinigų gauti. Jis laikraščius neskaitęs ir nenoris skaityti. Jeigu kada nusiperkės laikraštį, tai tik kaip vynuojamą medžiagą. Išgirdus tokius žodžius, buvo aišku, kad jis lietuviško laikraščio neužsiprenumeruos. Mandagiai atsispašęs, jį palikau.

Kaip galia, kad yra ir tokių lietuvių.

L. P.

Jau 11-ti metai kai visi klauso —

"Lietuvos Atsiminimų" RADIJO VALANDŲ

Šeštadieniais, 4:45 - 5:30 val. p.p

Stotis WEVD (New York) — 1330 kil., 107.5 meg.

JACK J. STUKAS, Dir.

1264 White St., Hillside, N. J.

Tel. WAverly 6-3325

